

Bažnyčios žinios

Popiežiaus katechezės

Popiežius Pranciškus PRISIKĖLĘS KRISTUS – MŪSŲ VILTIS (plg. 1 Kor 15)	2
VILTIES PAŽADAS (Mt 28, 20)	3
MARIJA – VILTIES MOTINA	4
MARIJA MAGDALIETĖ – VILTIES APAŠTALĖ	5

Beatifikacija

ARKIVYSKUPO TEOFILIAUS MATULIONIO BEATIFIKACIJA	6
POPIEŽIAUS PRANCIŠKAUS APAŠTALIŠKASIS LAIŠKAS, KURIUO ARKIVYSKUPAS TEOFILIUS SKELBIAMAS PALAIMINTUOJU	6
KARDINOLO ANGELO AMATO HOMILIJA GARBINGOJO DIEVO TARNO TEOFILIAUS MATULIONIO BEATIFIKACIJOS ŠV. MIŠIOSE	10
ARKIVYSKUPO GINTARO GRUŠO ŽODIS PASITINKANT TEOFILIAUS MATULIONIO SARKOFAGĄ VILNIAUS KATEDROJE	11
ARKIVYSKUPO GINTARO GRUŠO PADĖKOS ŽODIS PO BEATIFIKACIJOS ŠV. MIŠIŲ	12

Homilijos

ATMEREKITE SAVO AKIS DIEVIŠKAJAI ŠVIESAI / Viešpaties Atsimainymo šventė	13
EITI VANDENIU – TAI ĮVEIKTI MIRTĮ / 19 eilinis sekmadienis (A)	14
BAŽNYČIOS AMŽINOJO IŠAUKŠTINIMO PAVEIKSLAS / Švč. Mergelės Marijos Ėmimas į dangų	15
DIEVO ILGESYS – MAŽUTĖLIŲ KELIAS / 20 eilinis sekmadienis (A)	16
Į KĄ JIS PANAŠUS? / 21 eilinis sekmadienis (A)	17
NEGI BUS IR ATLYGIS? / 22 eilinis sekmadienis (A)	18

Dokumentai

Popiežiškoji Biblijos komisija BIBLIJA IR MORALĖ BIBLINĖS KRIKŠČIONIŠKOJO ELGESIO ŠAKNYS (<i>Tęsinys</i>)	19
---	----

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos jaunimo dienos	28
Didieji Žemaičių Kalvarijos atlydai	31
Kauno miesto misijų savaitė	39
Nuolatinų diakonų šventimai	41

Bažnyčia pasaulyje

Kardinolo Joachimo Meisnerio laidotuvės	44
---	----

Popiežius Pranciškus

Prisikėlęs Kristus – mūsų viltis (plg. 1 Kor 15)

2017 m. balandžio 19 d.

Šiandien susitinkame Velykų šviesoje; Velykas iškilmingai atšventėme ir tebešvenčiame liturgijoje. Todėl mūsų katechezė apie krikščioniškąją viltį cikle šiaandien noriu su jumis kalbėti apie Prisikėlusį Kristų, mūsų viltį, kaip jį pristato šv. Paulius Pirmajame laiške korintiečiams (plg. 1 Kor 15).

Apaštalas siekia išspręsti problemą, kuri tikriausiai buvo pagrindinė diskusijų tema Korinto bendruomenėje. Prisikėlimas yra paskutinė šiame laiške nagrinėjama tema, bet svarbos požiūriu ji yra veikiausiai pirmutinė – viskas tuo grindžiama.

Kreipdamasis į savo krikščionis Paulius remiasi neginčijamu dalyku, kuris nėra kokio nors žmogaus išminčiai išmąstytas; tai įvykis, paprastas faktas, įvykęs kai kurių žmonių gyvenime. Iš to gimsta krikščionybė. Tai ne ideologija, ne filosofinė sistema, bet tikėjimo kelias, kurio pradžia yra įvykis, paliudytas pirmųjų Jėzaus mokinių. Štai kaip Paulius tai apibendrina: Jėzus mirė dėl mūsų nuodėmių, buvo palaidotas, o trečiąją dieną prisikėlė ir pasirodė Petriui bei Dvylikai (plg. 1 Kor 15, 3–5). Toks yra faktas: jis mirė, buvo palaidotas, prisikėlė ir pasirodė. Taigi Jėzus yra gyvas! Tai krikščioniškosios žinios šerdis.

Paulius, skelbdamas šį įvykį, kuris yra tikėjimo šerdis, pirmiausia akcentuoja paskutinį Velykų slėpinio elementą, būtent tai, kad Jėzus prisikėlė. Jei viskas būtų pasibaigę mirtimi, turėtume kilniausio atsidavimo pavyzdį, tačiau tai negalėtų kildinti mūsų tikėjimo. Jėzus būtų didvyris. Ne! Jis mirė, bet prisikėlė. Tikėjimas gimsta iš Prisikėlimo. Priimti tai, kad Kristus numirė ir mirė ant kryžiaus, nėra tikėjimo aktas, tai istorinis faktas. Tačiau tikėti tuo, kad jis prisikėlė, yra tikėjimo aktas. Mūsų tikėjimas gimsta Velykų rytą. Paulius išvardija asmenis, kuriems pasirodė prisikėlęs Jėzus (plg. eil. 5–7). Čia turime visų velykinių pasakojimų ir visų su Prisikėlusiuoju susidūrusių asmenų trumpą santrauką. Pirmasis sąrašas Kefas, arba Petras, taip pat Dvylikos grupė, po to minimi „penki šimtai brolių“, iš kurių daugelis dar galėjo paliudyti, po to minimas Jokūbas. Paskutinis tame sąrašas – kaip iš visų mažiausiai vertas – yra pats Paulius. Paulius save apibūdina kaip „ne laiku gimusį“ (plg. 8 eil.).

Paulius pavartoja tokį posakį, nes jo asmeninė istorija yra dramatiška: jis buvo ne ministrantas, o Baž-

nyčios persekiotojas, didžiavęs savo įsitikinimais. Paulius laikė save sėkmingu žmogumi, turinčiu labai aiškias pažiūras į gyvenimą ir pareigas. Tačiau tame tobulame paveiksle – Pauliaus gyvenime viskas buvo tobula, jis viską žinojo – šioje tobuloje pasaulėžiūroje vieną dieną įvyko visiškai nenumatytas dalykas: susitikimas su prisikėlusiu Jėzumi kelyje į Damaską. Tas įvykis nėra vien tai, kad žmogus nukrito ant žemės: Paulių visiškai įtraukė įvykių eiga, kuri radikaliai perkeitė jo gyvenimo prasmę. Persekiotojas tapo apaštalu. Kodėl? Todėl, kad jis pamatė gyvą Jėzų! Išvydau prisikėlusį Jėzų Kristų! Toks Pauliaus tikėjimo pagrindas, taip pat kitų apaštalų, Bažnyčios tikėjimo ir mūsų tikėjimo pagrindas.

Kokia graži mintis, kad krikščionybė iš esmės yra tai! Ne tiek, kad mes ieškome Dievo – iš tikrųjų tai labai vangus ieškojimas, – o veikia, kad Dievas mūsų ieško. Jėzus mus pasiėmė, užkariavo, kad daugiau niekuomet nepaleistų. Krikščionybė yra malonė, tai stigmena ir todėl jai reikia širdies, gebančios žavėtis. Uždara širdis, perdėm racionali širdis negeba žavėtis ir neįstengia suprasti, kas yra krikščionybė. Nes krikščionybė – malonė, o malonė yra tik nuvokiama, ji sutinkama per nuostabą.

Net jei esame nusidėjėliai – visi tokie esame, – jei mūsų geri pasiryžimai liko tik popieriuje arba jei žvelgdami į savo gyvenimą matome, kad jame susikaupė daug nesėkmių... Velykų rytą galime padaryti tai, ką darė Evangelijoje aprašomi žmonės: nueiti prie Kristaus kapo, pažvelgti į nuritintą akmenį ir pamąstyti, jog Dievas įgyvendina man ir mums visiems nelauktą ateitį. Nueiti prie savo kapo: visi kažkiek to turime savo viduje. Galime ten nueiti ir pamatyti, kad Dievas ir iš ten gali prisikelti. Čia laimė, džiaugsmas, gyvybė, čia, kur visi manė, kad beliko tik liūdesys, pralaimėjimas ir sutemos. Dievas gražiausias gėles išaugina tarp visiškai bevaisių akmenų.

Būti krikščionimis reiškia atskaitos tašku imti ne mirtį, bet Dievo meilę mums. Ši meilė įveikė mūsų aršiausią priešą. Dievas didesnis už niekį, ir pakanka vienintelės degančios žvakės, kad būtų įveikta tamsiausia naktis. Paulius šaukia, ir jo balse aidi pranašų žodžiai: „Kurgi, mirtie, tavoji pergalė? Kurgi, mirtie, tavasis geluonis?!“ (55 eil.). Šiomis Velykų dienomis šį šauksmą nešiojamės širdyje. Paklausti, kodėl apdovanojame kitus šypsena, kodėl kantriai dalijamės, galėsime atsakyti – Jėzus tebėra čia, jis ir toliau gyvena tarp mūsų, Jėzus yra čia, aikštėje, su mumis: Gyvasis ir Prisikėlusysis.

Vilties pažadas (Mt 28, 20)

2017 m. balandžio 26 d.

„Aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (Mt 28, 20). Šie Mato evangelijos baigiamieji žodžiai primena pranašišką pažadą, randamą jos pradžioje: „Jis vadinsis Emanuelis, o tai reiškia „Dievas su mumis“ (Mt 1, 23; plg. Iz 7, 14). Dievas bus su mumis per visas dienas iki pat pasaulio pabaigos. Jėzus keliaus su mumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos. Visa Evangelija telpa tarp šių dviejų ištraukų, tarp žodžių, perteikiančių slėpinį Dievo, kurio vardas ir kurio esmė yra „buvimas su“. Jis nėra izoliuotas Dievas, bet „Dievas su“, ypač „su mumis“, su sukurtąja žmonija. Mūsų Dievas nėra nedalyvaujantis, užsida- ręs tolimame danguje, jis yra „aistringas“ žmogaus atžvilgiu, taip labai jį myli, kad negali nuo jo atsitraukti. Mes, žmonės, mokame sutraukti ryšius ir deginti tiltus. Tačiau ne jis. Kai mūsų širdis stingsta iš šalčio, jo širdis tebėra karšta. Mūsų Dievas nuolat mus lydi, net ir tuomet, jei, savo nelaimėi, jį pamirštume. Takoskyroje, skiriančioje netikėjimą nuo tikėjimo, lemiamas dalykas yra suvokimas, jog esame mylimi Tėvo, kuris mus lydi ir niekada nepalieka mūsų vienu.

Mūsų egzistencija yra *piligrimystė, kelionė*. Ir tie, kurie vadovaujasi vien žmogiška viltimi, junta viliojančią horizonto trauką, raginančią ieškoti dar nežinomų pasaulių. Mūsų siela yra *keliaujanti siela*. Biblijoje gausu piligrimų ir keliautojų istorijų. Abraomo pašaukimas prasideda paliepiamu: „Eik iš savo gimtojo krašto“ (Pr 12, 1). Patriarchas palieka jam gerai pažįstamą žemės lopinėlių, kuris buvo vienas iš tuometinės civilizacijos lopšių. Viskas sutartinai bylojo prieš tokios kelionės prasingumą. Vis dėlto Abraomas leidžiasi į kelionę. Neįmanoma tapti brandžiais žmonėmis, jei neįmanoma horizonto trauka: tą ribą tarp dangaus ir žemės nori pasiekti keliautojų tauta.

Kelionėje po pasaulį žmogus niekuomet nėra vienas. Ypač krikščionis niekada nesijaučia apleistas, nes Jėzus mums laiduoja, jog ne tik lauks mūsų ilgos kelionės pabaigoje, bet ir lydės mus kasdieną.

Ar ilgai Dievas rūpinsis žmogumi? Ar ilgai Viešpats Jėzus, kuris keliauja drauge su mumis, rūpinsis mumis? Evangelijos atsakymas nepalieka vietos abejojimui: *iki pasaulio pabaigos!* Dangus praeis, žemė praeis, išsisklaidys žmogiškosios viltys, bet Dievo Žodis yra didesnis už visa ir jis nepraeis. Jis bus „Dievas su mumis“, Dievas Jėzus, kuris eina drauge su mumis. Mūsų gyvenime nebus nė vienos dienos, kad Dievo širdis

mumis nesirūpintų. Jis mumis rūpinasi ir keliauja su mumis. Kodėl jis taip elgiasi? Tiesiog todėl, kad mus myli. Ar suprantate tai? Jis mus myli! Iš tikrųjų Dievas patenkina visus mūsų poreikius, nepaliks mūsų išbandymo ar tamsos valandą. Tas tikrumas trokšta įsikurti mūsų sieloje ir niekuomet jos neapleisti. Kai kas tai vadiną „Apvaizda“. Tai yra Dievo artumas, Dievo meilė, Dievo keliavimas su mumis – tai „Dievo apvaizda“. Jis rūpinasi mūsų gyvenimu.

Neatsitiktinai tarp krikščioniškųjų vilties simbolių yra vienas man labai patinkantis – *inkaras*. Jis nurodo, kad mūsų viltis nėra miglota. Jos nereikia painioti su besikeičiančia jausena tų žmonių, kurie nepagrįstai nori keisti šio pasaulio dalykų tvarką remdamiesi vien savo valios stiprybe. Krikščioniškosios vilties versmė nėra ateities trauka, bet *tikrumas dėl to, ką Dievas pažadėjo ir įvykdė Jėzuje Kristuje*. O jis mums garantavo, kad niekuomet mūsų neapleis, kiekvieno pašaukimo pradžioje kviečia: „Sek paskui mane“, užtikrindamas, kad visados bus su mumis, tai ko tuomet turėtumėme bijoti? Turėdami tokį pažadą krikščionys gali keliauti visur. Taip pat keliaudami pro pažeisto pasaulio regionus, kur dedasi negeri dalykai, esame tarp tų, kurie ir ten puoselėja viltį. Psalmėje sakoma: „Nors einu per tamsiausią slėnį, nebijau jokio pavojaus, nes tu su manimi“ (Ps 23, 4). Būtent ten, kur plinta tamsybė, reikia laikyti degančią šviesą. Grįžkime prie inkaro. Mūsų tikėjimas yra inkaras danguje. Mes išmetėme gyvenimo inkarą danguje. Ką turime daryti? Stipriai laikytis už lyno: jis yra visada ten. Einame pirmyn, nes esame tikri, kad mūsų gyvenimas tarsis inkaras išmestas į dangų, į tą krantą, kurį norime pasiekti.

Žinoma, jei pasitikėtume tik savomis jėgomis, galėtume jaustis nusivylę ir nugalėti, nes pasaulis dažnai atrodo neprieinamas meilės dėsniams. Pasaulis dažnai verčiau renkasi egoizmą. Tačiau jei mumyse gyvuoja tikrumas, kad Dievas mūsų neapleis, kad Dievas jautriai myli mus ir tą pasaulį, požiūris iš karto pasikeičia. „*Homo viator, spe erectus*“ – buvo sakoma senovėje. O Jėzaus pažadas „Aš esu su jumis“ leidžia mums stovėti ant kojų, išsitiesus, su viltimi ir pasitikint, jog gerasis Dievas jau veikia, idant įgyvendintų tai, kas žmogiškai žvelgiant atrodo neįmanoma, nes inkaras jau yra dangaus krante.

Šventoji tikinčioji Dievo tauta, stovinti ant kojų – „*homo viator*“ ir keliaujanti išsitiesus – „*erectus*“, einanti su viltimi. Kad ir kur ji eitų, žino, jog Dievo meilė ją jau pranoko: nėra tokios pasaulio dalies, kur nepasiektų prisikėlusio Kristaus pergalė. O kas yra prisikėlusio Kristaus pergalė? Tai meilės pergalė. Dėkoju.

Marija – Vilties Motina

2017 m. gegužės 10 d.

Mūsų katechezijų cikle apie krikščioniškąją viltį šiandien žvelgiame į Mariją, Vilties Motiną. Marija savo motinystės kelyje įveikė ne vieną naktį. Nuo pirmo jos pasirodymo Evangelijų pasakojimuose jos asmuo paženklintas dramatiškumu. Nebuvo paprasta į angelo kvietimą atsakyti „taip“ – tačiau ji, dar jaunystės žydėjimo amžiaus moteris, atsako drąsiai, nors nežinodama, kas jos laukia. Tą akimirką matome Mariją kaip vieną iš daugybės mūsų pasaulio motinų, kurios tampa be galo drąsios, kai savo iščiose turi priimti gimtančio naujo žmogaus istoriją.

Anas „taip“ yra pirmas žingsnis ilgame klusnumo aktų sąrašė – ilgame klusnumo aktų sąrašė, ženklinančiame jos motinystės kelią. Marija Evangelijose parodoma kaip tyli moteris, dažnai nesuprantanti visko, kas aplink ją vyksta, tačiau širdyje apmąstanti kiekvieną žodį bei įvykį.

Ši nuostata atskleidžia labai gražų Marijos psichologijos bruožą. Ji ne ta moteris, kuri dvasia palūžtų gyvenimiškų netikrumo situacijų akivaizdoje, ypač tuomet, kai atrodo, jog niekas nevyksta taip, kaip turėtų. Ji taip pat nėra smurtingai protestuojanti, piktžodžiaujanti likimui, kai gyvenimas parodo savo priešišką veidą. Ji yra moteris, kuri klauso, – nepamiškite, jog visuomet yra stiprus ryšys tarp vilties ir klausymo, – taigi Marija yra klausančioji moteris. Marija priima gyvenimą tokį, koks jis mums pasirodo: kur yra laimingų dienų, tačiau netrūksta ir tragedijų, kurių būtume linkę išvengti. Taip yra iki pat tamsiausios Marijos nakties, kai jos Sūnus buvo prikaltas prie kryžiaus medžio.

Iki tos dienos Marija buvo beveik išnykusi iš Evangelijų pasakojimų. Įkvėptieji autoriai užsimena, kad ji palengva atsitraukia į antrą planą, nutyla Sūnaus, kuris yra klusnus Tėvui, slėpinio akivaizdoje. Tačiau Marija iš naujo pasirodo tuo lemiamu momentu, kai dauguma bičiulių iš baimės pasitraukė. Motinos neišduoda, ir tą akimirką, kryžiaus papėdėje, niekas iš mūsų negali pasakyti, kuri kančia buvo žiauresnė: ar mirštančio ant kryžiaus nekalto žmogaus kančia, ar motinos, lydinčios sūnų paskutiniaisiais jo gyvenimo momentais, agonija. Evangelijos yra lakoniškos ir labai diskretiškos. Motinos buvimas aprašomas paprastu žodžiu: ji „stovėjo“ (Jn 19, 25). Ji stovėjo. Nieko nesaikoma apie jos reakciją: ar ji verkė, ar neverkė... nieko. Nėra jokios užuominos apie jos skausmą: tos detalės

vėliau žadino poetų ir dailininkų vaizduotę, o jų paveikslai įėjo į meno ir literatūros istoriją. Tačiau Evangelijos sako tik tiek: Ji „stovėjo“. Stovėjo sunkiausiu momentu, žiauriausiu momentu ir kentėjo drauge su Sūnumi. „Stovėjo.“

Marija „stovėjo“, tiesiog ten buvo. Štai ji vėl pasirodo – jauna moteris iš Nazareto – dabar jau nuo metų pražilusias plaukais, ji vis dar su Dievu, kurį reikia tik apkabinti, o jos gyvenimas prisiartinio prie giliausių sutemų slenksčio. Marija „stovėjo“ toje tirstoje tamsoje, vis dėlto „stovėjo“. Ji nepasitraukė. Marija ištikimai dalyvauja kiekvieną kartą, kai reikia uždegtos žvakės ten, kur miglos ir sutemos. Ji net nežino būsimojo prisikėlimo tikslo, kurį jos Sūnus atvėrė anuomet mums, visiems žmonėms: Marija yra ten būdama ištikima Dievo planui, kurio tarnaitė ji pareiškė esanti nuo pirmųjų savo pašaukimo dienų; ji taip pat vedama motinos instinkto tiesiog kenčia kiekvieną kartą, kai jos vaikui tenka kentėti. Motinų kančia: visi pažįstame stiprių moterų, kurioms teko atlaikyti daug savo vaikų kančių!

Ją iš naujo sutinkame pirmąją Bažnyčios dieną, *Vilties motiną* silpnų mokinių bendruomenėje: vienas išsižadėjo, daugelis pabėgo, visi buvo persigandę (plg. *Apd* 1, 14). Tačiau ji ten tiesiog stovėjo pačiu normaliausiu būdu, tarsi tai būtų visiškai natūralus dalykas: anksatyvojoje Bažnyčioje, nušviestoje Prisikėlimo šviesos, tačiau taip pat virpančioje dėl pirmų žingsnių, kuriuos teks žengti pasaulyje.

Todėl visi mylime ją kaip Motiną. Nesame našlaičiai. Turime Motiną danguje, kuri yra šventoji Dievo Motina. Ji mus moko laukimo dorybės net tuomet, kai viskas atrodo be prasmės. Ji visuomet pasitiki Dievo slėpinium, taip pat tuomet, kai jis, atrodo, aptemsta dėl blogio pasaulyje. Tegul tais sunkiais momentais Marija, Jėzaus mums dovanota Motina, sustiprina mūsų žingsnius. Tegul visuomet kalba mūsų širdžiai: „Kelkis! Pažvelk pirmyn, žvelk į horizontą“, – nes ji yra Vilties Motina. Ačiū.

Marija Magdalietė – vilties apaštalė

2017 m. gegužės 17 d.

Pastarosiomis savaitėmis mūsų mąstymai vyksta, taip sakant, Velykų slėpinio orbitoje. Šiandien sutinkame ją, kuri, pasak Evangelijos, pirmoji išvydo prisikėlusį Jėzų: Mariją Magdalietę. Ką tik pasibaigė šabas. Kančios dieną nebuvo laiko užbaigti laidotuvių apeigas; todėl, kai išaušo liūdesio pilnas rytas, moterys skuba prie Jėzaus kapo su kvapiaisiais aliejais. Pirmoji ten nuvyksta Marija Magdalietė, viena iš mokinių, lydėjusių Jėzų jau Galilėjoje ir tarnavusių gimstančiai Bažnyčiai. Jos kelyje prie kapo atsispindi ištikimybė daugybės moterų, kurios su atsidavimu metų metais vaikšto kapinių takeliais, puoselėdamos atminimą jų, kurių nebėra. Pačių tikriausių ryšių nenutraukia net mirtis: yra žmonių, kurie ir toliau myli, net jeigu brangus žmogus iškeliaavo amžinai.

Evangelijoje (plg. *Jn* 20, 1–2. 11–18) Marija Magdalietė aprašoma iš karto parodant, jog ji nebuvo lengvai entuziazmui pasiduodanti moteris. Pirmą kartą aplankiusi kapą ji nusivylusi grįžta į vietą, kur slėpėsi mokiniai, ir pasakoja, kad akmuo nuristas nuo kapo angos. Jos pirmoji hipotezė yra pati paprasčiausia: kažkas slapta pagrobė Jėzaus kūną. Taigi pirmoji žinia, kurią atnešė Marija, buvo ne apie prisikėlimą, bet apie nežinomų asmenų įvykdytą vagystę, kai Jeruzalė miegojo.

Po to Evangelijos pasakoja, kad Magdalena dar kartą eina prie Jėzaus kapo. Ji buvo atkakli! Ji ėjo, vėl grįžo... nes nebuvo įsitikinusi. Šį kartą jos žingsniai yra lėti, sunkūs. Marija dvigubai kenčia: pirmiausia dėl Jėzaus mirties, o taip pat dėl nepaaiškino jai kūno dingimo.

Kai ji stovi pasilenkusi prie kapo pilnomis akimis ašarų, Dievas ją nustebina netikėčiausiu būdu. Evangelistas Jonas pabrėžia, koks atkaklus buvo Marijos aklumas: ji nepastebi dviejų angelų, besikreipiančių į ją klausimu, taip pat jai nekelia įtarimų už nugaros esantis žmogus, – ji mano, jog tai sodininkas. Nuostabiausią žmonijos istorijoje įvykį suvokia tuomet, kai galiausiai pašaukiama vardu: „Marija!“ (16 eil.).

Kaip gražu mąstyti apie tai, kad Prisikėlusysis – pasak Evangelijos – pirmą kartą pasirodo taip asmeniškai. Kad yra kažkas, kas mus pažįsta, kas mato mūsų kančias ir nusivylimą, jaudinasi dėl mūsų ir pašaukia mus vardu. Šį įstatymą randame įraižytą daugelyje Evangelijos puslapių. Aplink Jėzų yra daug Dievo ieškančių žmonių. Tačiau nuostabiausia tikrovė yra tai, kad pats Dievas pirmas ir iš anksto rūpinasi mūsų

gyvenimu, nori jį pakelti, todėl kviečia mus vardu, atpažindamas kiekvieno individualų veidą. Kiekvienas žmogus – tai meilės istorija, kurią Dievas rašo šioje žemėje. Kiekvienas iš mūsų esame Dievo meilės istorija. Kiekvieną iš mūsų Dievas šaukia vardu: jis pažįsta mus vardu, žvelgia į mus, laukia mūsų, atleidžia mums, yra mums kantrus. Tai tiesa, ar ne? Kiekvienas iš mūsų tai patiriame.

Jėzus ją kviečia: „Marija!“ Jos gyvenimo revoliucija, revoliucija, skirta perkeisti kiekvieno vyro ir kiekvienos moters gyvenimą, prasideda nuo vardo,aidu skambančio sode prie tuščio kapo. Evangelijos aprašo mums Marijos laimę: Jėzaus prisikėlimas nėra lašeliais matuojamas džiaugsmas, tai krioklys, užliejantis visą gyvenimą. Krikščioniškoji egzistencija nėra seikėjama šykščiomis laimės porcijomis, tai bangos, nešančios su savimi viską. Pabandykite ir jūs su visu nusivylimu ir nesėkmių bagažu, kurį kiekvienas iš mūsų nešiojamės širdyje, pamąstyti apie tą momentą, – kad yra mums artimas Dievas, šaukiantis mus vardu ir sakantis: „Kelkis, nustok verksti, nes atėjau tavęs išlaisvinti!“ Tai gražu.

Jėzus nėra tas, kuris prisitaiko prie pasaulio toleruodamas faktą, jog pasaulyje yra mirtis, liūdesys, neapykanta, moralinis žmonių žlugdymas. Mūsų Dievas nėra abejingas, bet mūsų Dievas – leisiu sau taip pasakyti – yra svajotojas: jis svajoja apie pasaulio perkeitimą ir tai įgyvendino Prisikėlimo slėpiniu.

Marija norėtų apkabinti savo Viešpatį, tačiau jis jau yra kelyje pas dangaus Tėvą, o ji siunčiama nunešti naujieną broliams. Taip ta pati moteris, kuri prieš sutikdama Jėzų buvo apsėsta piktosios dvasios (plg. *Lk* 8, 2), dabar tampa *naujos ir didesnės vilties apaštale*. Tegul jos užtarimas padeda išgyventi šią patirtį: kad ašarų ir apleidimo valandą išgyvistume prisikėlusį Jėzų, šaukiantį mus vardu, ir džiaugsmo kupina širdimi eitume skelbti: „Mačiau Viešpatį!“ (plg. 18 eil.). Pažvelgiu į gyvenimą, nes regėjau Viešpatį! Dabar esu kitoks, negu prieš tai, esu kitas žmogus. Pasikeičiau, nes mačiau Viešpatį. Tai yra mūsų stiprybė ir tai yra mūsų viltis. Ačiū.

Popiežiaus Pranciškaus apaštališkasis laiškas, kuriuo arkivyskupas Teofilius skelbiamas Palaimintuoju

Mes, išpildydami Mūsų Brolio Jono Ivanausko, Kaišiadorių vyskupo, ir daugelio kitų brolių vyskupystėje, ir daugybės Kristų tikinčiųjų maldavimus, patariant Šventųjų skelbimo kongregacijai, savo apaštališkąją galią patvarkome, kad Garbingasis Dievo tarnas **Teofilius Matulionis**, Arkivyskupas – Kaišiadorių vyskupas, kankinys, ganytojas pagal Kristaus širdį, didvyriškas Evangelijos liudytojas, drąsus Bažnyčios ir žmogaus orumo gynėjas, ateityje būtų vadinamas Palaimintojo vardu ir kasmet birželio mėnesio keturioliktają dieną būtų švenčiamas teisės nustatyta tvarka ir nustatytoje vietoje.

Vardan Dievo – Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios. Amen.

Duota Romoje, prie Šventojo Petro, gegužės mėnesio 13 dieną, minint Fatimos Palaimintąją Mergelę Mariją, du tūkstančiai septynioliktai Viešpaties ir penktai Mūsų Pontifikato metais.

Arkivyskupo Teofiliaus Matulionio beatifikacija

Arkivyskupo Teofiliaus Matulionio beatifikacijos iškilimams skirta spaudos konferencija simboliškai surengta jo kalinimo ir tardymų vietoje, Vilniaus KGB kalėjime, dabartiniame Genocido aukų muziejuje. Birželio 22 d. (tai Teofiliaus Matulionio gimtadienio data) vykusioje spaudos konferencijoje taip pat pristatyta Lietuvos jaunimo dienų programa. Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas arkivyskupas Gintaras Grušas sakė, kad beatifikacijos šventė ne tik reiškia garbingojo Teofiliaus Matulionio asmens pripažinimą, bet ir iškelia skaudžią praėjusio amžiaus Lietuvos istoriją į pasaulinį lygmenį. Jis akcentavo didelį susidomėjimą šiuo įvykiu tarptautiniu mastu: beatifikacijos iškilmes numatyta transliuoti taip pat lenkų ir anglų kalbomis („Trwam“ ir EWTN televizijos kanalais). Įvykio reikšmę pabrėžia užsienio šalių hierarchų ir piligrimų delegacijų dalyvavimas: arkivyskupo Teofiliaus Matulionio beatifikacijos iškilimėse dalyvauja Europos vyskupų konferencijų tarybos (CCEE) vadovybė: italų kardinolas Angelo Bagnasco, britų kardinolas Vincent Nichols, lenkų arkivyskupas Stanisławas Gądecki. Kvietimą dalyvauti iškilimėse priėmė kaimyninių šalių – Latvijos, Baltarusijos, Lenkijos vyskupai, taip pat Maskvos katalikų arkivyskupas Paolo Pezzi. Beatifikacijos iškilmę savo atvykimu pagerbė Pragos arkivyskupas kardinolas Dominikas Duka ir Kelno arkivyskupas emeritas kardinolas Joachimimas Meisneris.

Pasak Vilniaus arkivyskupo, Teofilius Matulionis, anksčiau raginęs žmones melstis šv. Kazimierui, nuo šiol paskelbtas palaimintuoju pats tampa mūsų maldų objektu. „Jis tampa mūsų pavyzdžiu, užtarėju, vė-

liavnešiu ne tik Lietuvoje, bet ir visuotinės Bažnyčios mastu“, – sakė ganytojas. Jis taip pat priminė Vatikano diplomatinėje tarnyboje dirbusio arkivyskupo Jono Bulaičio indėlį vykdant beatifikacijos procesą. Paaiškinta, kad į iškilmes Vilniuje atvyksta užsienio valstybių karo kapelionai, iškilimėse numatyti kariškos pagarbos ženklai, nes vienu metu vyskupas Teofilius Matulionis buvo Lietuvos kariuomenės vyriausiasis kapelionas.

Beatifikacijos bylos postulatorius kun. Mindaugas Sabonis spaudos konferencijoje pasakojo apie beatifikacijos proceso etapus. Jis išskėlė arkivyskupo Teofiliaus Matulionio paprastumą, sveiko ir blaivaus šventumo pavyzdį. Palaimintojo gyvenime būta ir laikinų nesėkmių: mokykloje neišlaikytas egzaminas, pašaukimo krizė, Bikavos bažnyčios bokštų projekto klaidos, žmonių nepasitenkinimas dėl išpažinčių eilių. Ganytojo laiškuose akcentuojama pagarba žmogaus gyvybei, šeimai, skatinama blaivybė. Kunigas postulatorius priminė, kad arkivyskupas Teofilius Matulionis vienu metu buvo vienintelis dvasininkas, per Romos Šv. Kazimiero kolegiją palaikęs ryšį su Vatikanu. Kun. M. Sabonis taip pat pasakojo apie Kaišiadorių vyskupijoje renkamus liudijimus apie gautas malones užtariant Teofiliumi Matulioniumi.

Spaudos konferencijoje buvo pristatytos ir Lietuvos jaunimo dienos. Vyskupas Arūnas Poniškaitis sakė, kad jų tema „Tiesa padarys jus laisvus“ siejasi su Teofiliaus Matulionio gyvenimo istorija, jo meile tiesai ir širdies laisve.

Popiežiaus legatas Kaišiadoryse

Šventojo Tėvo legatas kardinolas Angelo Amato SDB atvyko į Vilniaus oro uostą birželio 23 d. vakare. Birželio

24-osios vidurdienį popiežiaus legatą Kaišiadorių Savivaldybės aikštėje iškilmingai pasitiko Bažnyčios ir rajono savivaldybės atstovai. Prie Savivaldybės rūmų buvo pakeltos Lietuvos, Vatikano ir Kaišiadorių savivaldybės vėliavos, sugiedoti Lietuvos ir Vatikano himnai. Kaišiadorių rajono meras Vytenis Tomkus savo kalboje pabrėžė, kad būsimoji beatifikacija yra didelė šventė ne tik Bažnyčiai, bet ir visiems kaišiadoriečiams: Teofilius Matulionis neseniai pripažintas savivaldybės garbės piliečiu, o rajono tarybai bus siūloma Savivaldybės aikštę pavadinti Palaimintojo Teofiliaus Matulionio vardu. Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas sveikindamas Šventojo Tėvo atstovą Kaišiadorių katedroje dėkojo jam ir visiems Šventųjų skelbimo kongregacijos bendradarbiams už dėmesį beatifikacijos bylai ir palaikymą. Kardinolas Angelo Amato SDB po pasveikinimo Kaišiadorių katedroje privačiai pasimeldė prie Garbingojo Dievo tarno Teofiliaus Matulionio palaikų sarkofago. Po pietų sarkofagas išlydėtas iš Kaišiadorių katedros į Vilnių. Sarkofagą lydėjo Lietuvos policijos bei krikščionių motociklininkų organizacijos „Suk rankeną“ kolona. Pakeliui į Vilnių vykstančią procesiją sveikino Žiezmariai, Elektrėnai, Vievis, Grigiškiai tikintieji.

Iškilmės Vilniuje

Birželio 24 d. vakare Garbingojo Dievo tarno arkivyskupo Teofiliaus Matulionio sarkofagas prie Vilniaus arkikatedros bazilikos pasitiktas iškilmingai skambant varpams tikinčiųjų minios plojimais. Sarkofagą į arkikatedrą įnešė Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai. Pasitikdamas būsimą palaimintojo relikvijas Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas kvietė budėti ir dėkoti. Jis sakė: „Šis laikas, kai budėdami laukiame arkivyskupo Teofiliaus paskelbimo palaimintuoju iškilmių, yra skirtas dėkoti. <...> Pagalvokime apie nesuskaičiuojamus tūkstančius šventovių, kurių tabernakuliuose mūsų laukia Švenčiausioji Jėzaus Širdis eucharistiniu pavidalu. Arkivyskupas Teofilius sakė: „Širdis, kuri iš meilės žmonijai praliejo savo kraują iki paskutinio lašo, kuri Švenčiausiajame Sakramente ta pačia meile mums plaka, ji laukia mūsų ir nori mus išklausti, mūsų maldavimus patenkinti.“ <...> Laukdami arkivyskupo Teofiliaus beatifikacijos mokykimės šventumo toje pačioje mokykloje, kurioje mokėsi garbingasis Teofilius, – adoracijos mokykloje.“

Laukiant beatifikacijos iškilmių visą naktį Vilniaus arkikatedroje vyko maldingas budėjimas.

Beatifikacijos išvakarėse arkivyskupas Teofilius Matulionis pagerbtas ir Sankt Peterburge, kur jis mokėsi, dirbo ir buvo nuteistas. Lietuvių ir rusų kalbomis buvo švenčiamos Mišios, vyko koncertas.

Beatifikacijos diena

Birželio 25 d. beatifikacijos šventėje dalyvavo apie 30 tūkstančių tikinčiųjų. Į šventę įsiliejo beveik 6 tūkst. Lietuvos jaunimo dienų dalyvių: beatifikacijos šventė vainikavo taip pat tris dienas trukusių Lietuvos jaunimo dienų programą. Į iškilmes atvyko piligrimų grupės iš Baltarusijos, Latvijos, Lenkijos, Rusijos, Kanados, JAV, Australijos – iš viso apie 500 žmonių. Keli šimtai maldininkų iš Baltarusijos atvyko į Vilnių traukiniu. Traukiniu atvyko ir pusė tūkstančio maldininkų iš Žemaitijos. Jaunimo dienų dalyviai atžygiavę kolona pastatė scenoje LJD kryžių.

Istoriniam įvykiui Katedros aikštėje buvo įrengta 20 m aukščio scena, išdėstyti 6 didžiuliai ekranai. Nuo 10 val. piligrimai rinkosi į sektorius. Maldininkams buvo dalijamos specialiai šia proga išleistos beatifikacijos knygelės su Mišių tekstais lotynų ir lietuvių kalbomis, taip pat skaitinių ir maldavimų tekstais keliomis kalbomis.

Ant pakyls keliomis eilėmis išsirikiavo apie šeši šimtai dvasininkų, tarp jų penkios dešimtys vyskupų iš Baltarusijos, Belgijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Čekijos, Estijos, Italijos, JAV, Jungtinės Karalystės, Latvijos, Lenkijos, Moldovos, Rusijos, Šveicarijos, Ukrainos, Vokietijos. Arkivyskupo Teofiliaus Matulionio beatifikaciją savo dalyvavimu pagerbė kitų krikščioniškųjų Bažnyčių dvasininkai, užsienio šalių diplomatai, politikai.

Iš 7 chorų sudarytame jungtiniame chore drauge giedoja 130 choristų iš Marijampolės, Molėtų, Kauno ir Vilniaus. Grojo Karinių oro pajėgų pučiamųjų orkestras.

Vidurdienį Katedros aikštėje pradėta parengiamoji programa. 13 val. prasidėjo birželinės pamaldos, buvo giedama Švč. Jėzaus Širdies litanija. Susirinkusieji pasveikinti lietuvių, lenkų, rusų, baltarusių, latvių ir anglų kalbomis. Iš katedros link beatifikacijos iškilmei skirtos pakyls paskui Kryžių ėjo hierarchų procesija, vadovaujama Šventojo Tėvo legato kardinolo Angelo Amato SDB. Kardinolas Angelo Amato ėjo su pastoralu, priklausiusiu vyskupui Teofilui Matulionui. Beje, šiuo pastoralu naudojosi ir kardinolas Vincentas Sladkevičius, aukodamas Mišias prie tikintiesiems sugrąžintos Vilniaus arkikatedros.

Eucharistija švęsta lotynų kalba; jos dalyviai galėjo sekti maldų tekstus ir jų vertimus beatifikacijos knygelėje. Sukalbėjus Gailesčio aktą prasidėjo beatifikacijos apeigos. Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas ir beatifikacijos bylos postulorius kun. Mindaugas Sabonis kreipėsi į Šventųjų skelbimo kongregacijos prefektą kardinolą Angelo Amato, prašydami, kad garbingasis Dievo tarnas

Teofilus Matulionis būtų paskelbtas palaimintuoju. Postulatorius pristatė Dievo tarno biografijos santrauką. Po to visi atsistoję išklausė Šventojo Tėvo atstovo lotyniškai perskaitytą apaštališkąjį laišką. Šiuo dokumentu taip pat nustatoma palaimintojo liturginio šventimo diena, birželio 14-oji. Reikšminga ir dokumento pasirašymo data: gegužės 13-oji, Fatimos Švč. M. Marijos minėjimo diena. Chorui ir tikintiesiems iškilmingai triskart sugiedojus *Amen* atidengtas naujojo palaimintojo paveikslas, o procesijoje atneštas sarkofagas su palaimintojo relikvijomis.

Mišių skaitinį rusų kalba skaitė Vilniaus Šv. Kazimiero rusakalbių katalikų bendruomenės narys. Psalmę giedojo sesuo benediktinė: pal. Teofilus buvo šios vienuolijos kapelionas. Skaitinį lenkų kalba skaitė Vilniaus Šventosios Dvasios parapijos atstovas. Evangeliją lietuviškai giedojo Kauno arkivyskupijos diakonas.

Homilijoje kardinolas Angelo Amato konstatavo: palaimintojo Teofiliaus Matulionio mirtis buvo sąlygota įkalinimo kančių. Tačiau persekiojimai ir kankinimai nepalaužė jo valios. Jis nepasidavė neapykantai. Jo ištikimybę Evangelijai paliudijo daugelis žmonių, jame mačiusių tikrą Dievo vyrą ir šventąjį. Taip pat ir persekiotojai pastebėjo jo herojiškumą. Pasak kardinolo, daug metų kalėjimuose praleidęs žmogus neįsivaizdavo neapykantos priešams dėl Dievo malonės, sukilninusios jo sielą. Jis mokėsi būti gailėstingas ir atlaidus iš Šventčiausiosios Jėzaus Širdies. Jo vyskupiškasis šūkis – *per crucem ad astra* – buvo jam dvasingumo ir apaštališkosios tarnystės kompasas. Kankinys Teofilus Matulionis buvo nuolankus, dosnus, romus ir ištikimas žmogus. Šventojo Tėvo atstovas baigė homiliją, kviesdamas sekti palaimintojo pavyzdžiu ir prašydamas jo užtarimo: „Palaimintasis Teofiliau Matulioni, melski už mus!“

Tarp Aukos liturgijai atneštų atnašų buvo agapei skirta duona, Pivašiūnų šventovei dovanota monstrancija, Kaišiadorių katedrai skirta stula išpažinčių klausymo tarnystei, tai pat šiai Eucharistijai skirta duona, vynas ir dovanota nauja Mišių taurė. Konsekracijai prie altoriaus prisiartinio koncebrantai: arkivyskupas Gintaras Grušas, vyskupas Jonas Ivanauskas, kardinolas Audrys Juozas Bačkis ir arkivyskupas Lionginas Virbalas.

Po Komunijos ir baigiamojo palaiminimo Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas tarė padėkos žodį. Jis sakė: „Mes esame istorinio įvykio liudininkai. <...> Drąsiai melskime palaimintojo kankinio Teofiliaus užtarimo, prašykime malonių ir stebuklų“. Arkivyskupas įvardijo daugelio susirinkusiųjų širdyse vyravusią pakilią nuotaiką, taip pat ir dėl gražaus oro, priešingai sinoptikų prognozėms, lydėjusio visą beatifikacijos šventę: „Dėkokime ir už šią dieną, kad mus gerai išmaudė malonių

lietus ir tik toks lietus.“ Jis dėkojo į šventę atvykusiems dvasininkams, piligrimams iš užsienio ir Lietuvos, iškilmių organizatoriams, savanoriams, rėmėjams. Drauge užbaigdamas Lietuvos jaunimo dienas Vilniaus arkivyskupas įpareigojo jaunuolius skelbti: „Garbė Dievui! Lietuva turi naują palaimintąjį, kuris mus užtaria ir drąsina tikėti gėrio pergale.“

Po Mišių sveikinimo žodį tarė prezidentė Dalia Grybauskaitė. Ji pabrėžė šventės išskirtinumą visiems Lietuvos tikintiesiems ir valstybei. „Aikštėje matau ypač daug jaunų, laisvės kartos žmonių. Laisvės, kurios praradimo pasekmes tvirtai atlaikė arkivyskupas. <...> Tegu palaimintuoju paskelbtas arkivyskupas tampa moraline atrama ir stiprybės šaltiniu kiekvienam Lietuvos žmogui“, – linkėjo Lietuvos Respublikos prezidentė.

Po iškilmių sarkofagą su palaimintojo relikvijomis Garbės sargybos kuopos kariai vėl atnešė į Vilniaus arkikatedrą. Prie jo iki vėlyvo vakaro, net po 23 val. meldėsi tikintieji. Iš Katedros aikštės žmonės neskubėjo skirstytis: nuo scenos skambėjo Lietuvos jaunimo dienų himnas.

Beatifikacijos iškilmes ištiesai transliavo LRT, Marijos radijas, EWTN ir TRWAM televizijos, transliuoti reportažai kroatų, vengrų ir ispanų kalbomis (*Laudato TV, Bonum TV ir Rome Reports* kanalais), apie įvykį pranešė daug kitų užsienio žiniasklaidos priemonių.

Tą patį sekmadienį Romoje, Šv. Petro aikštėje, Vidudienio maldos dalyviams popiežius Pranciškus kalbėjo apie Vilniuje vykstančias beatifikacijos iškilmes. Popiežius sakė: „Šiandien Vilniuje, Lietuvoje, palaimintuoju skelbiamas vyskupas Teofilus Matulionis, nužudytas iš neapykantos tikėjimui 1962 metais, kai buvo beveik 90 metų amžiaus. Garbinkime Dievą už šio drąsaus tikėjimo ir žmogaus orumo gynėjo liudijimą.“ Šventasis Tėvas taip pat priminė ir kitą su Vilniumi susijusį šventąjį: Ukrainos graikų apeigų katalikai Romoje minėjo šv. Juozapato Kuncevičiaus kanonizacijos 150-ąsias metines.

Palaimintojo relikvijos grįžo į Kaišiadoris

Birželio 26 d. ryte palaimintojo Teofiliaus Matulionio sarkofagas išlydėtas iš Vilniaus arkikatedros į Kaišiadoris. Nepaisydami lietingo oro, garbingą procesiją lydėjo motociklininkai. Aidint varpams Garbės sargybos kuopos kariai įnešė sarkofagą į Kaišiadorių katedrą. Kaišiadorių vyskupo Jono Ivanausko kalbą pertraukdavo plojimai ir ovacijos. Kaišiadorių vyskupas emeritas Juozapas Matulaitis, 1990 m. pradėjęs beatifikacijos bylą, dėkojo Dievui už šią malonę ir meldė pal. Teofiliaus užtarimo.

Padėkos Mišios

Liepos 2 d. Kaišiadorių katedroje buvo švenčiamos palaimintojo vyskupo ir kankinio Teofiliaus Matulionio beatifikacijos padėkos Mišios. Liturgijai vadovavo Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas, koncelebravo Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, Kauno arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius SJ, Panevėžio vyskupas Linas Vodopjanovas OFM, Kaišiadorių vyskupas emeritas Juozas Matulaitis, taip pat kunigai iš Kaišiadorių ir kitų vyskupijų. Mišių pradžioje Kaišiadorių vyskupas dedikavo ir pašventino Palaimintojo vyskupo ir kankinio Teofiliaus koplyčią, kurios altoriuje – sarkofagas su palaimintojo palaikais ir kanoninis paveikslas.

Homilijoje Kaišiadorių vyskupas sakė: „Atėję į Palaimintojo Teofiliaus koplyčią šioje katedroje, sutiksime žmogų, kuris jau danguje, kurio gyvenimas skirtas tam, kad atneštų į mūsų gyvenimą daugiau dangaus – daugiau Dievo, daugiau tarpusavio meilės, daugiau visiems mums, Bažnyčiai ir Lietuvai, Dievo skirtų malonių. Švento žmogaus gyvenimas nepasibaigia žemėje. Bažnyčia tam ir skelbia palaimintuosius, šventuosius, kad jų misija – Dievo darbas tęstųsi...“

Iškilmingos Mišių liturgijos, kurioje dalyvavo gausus būrys tikinčiųjų, pabaigoje Kaišiadorių vyskupas dėkojo visiems pasirėngimo beatifikacijai bendradarbiams, rėmėjams ir užtarėjams. Vyskupas kalbėjo: „Šioje liturgijoje – šv. Mišiose dėkojau ir dėkoju popiežiui Pranciškui už didelį dėmesį Lietuvai – mūsų krašto skausmų ir šventumo vyrui palaimintajam Teofilui. Dėkoju Šventųjų skelbimo kongregacijos prefektui kard. Angelo Amato, kuris aplankė mus Kaišiadoryse ir Vilniuje, vadovavo iškilmingai beatifikacijos liturgijai, paskelbė apaštališkąjį laišką, kuriuo Teofilus Matulionis paskelbtas palaimintuoju. Dėkoju bylos relatoriui prof. Zdzisław J. Kijas OFM Conv., lydėjusiam beatifikacijos bylą Šventųjų skelbimo kongregacijoje Vatikane, visiems postulatoriams – ypač arkivysk. dr. Jonui Bulaičiui (+2010), vysk. dr. Jonui Borutai SJ, kun. dr. M. Saboniui ir kitiems. O visų labiausiai vysk. Juozui Matulaičiui, 1990 m. pradėjusiam šią bylą ir nuoširdžiai lydėjusiam iki pabaigos.“ Šią vyskupo padėką palydėjo per katedrą nuvilniję garsūs ir ilgi plojimai.

Tęsdamas padėkos žodį, Kaišiadorių vyskupas dėkojo visiems bylos liudininkams, teisminės medicinos ekspertams, istorikams, ypač dr. Arūnui Streikui, taip pat veikalų ir publikacijų autoriams – prel. Stanislovui Kiškiui (+1994), prel. dr. Pranui Gaidai (+2013), kan. Jonui Mintaučiui (+1998), mons. dr. Algirdui Jurevičiui, dr. Romai Zajančauskienei, vyskupijos kurijos kanceliarijos ir sielovados tarnybų bendradarbiams, Gyvojo rožinio ir Teo-

filiaus Matulionio maldos grupių nariams, lydėjusiems beatifikacijos eigą nuoširdžia malda ilgus metus.

Nuoširdžiai padėkota apaštališkajam nuncijui Lietuvoje arkivysk. Pedro López Quintanai, kuris rodė didelį dėmesį šios beatifikacijos bylos eigai, taip pat visiems Lietuvos vyskupams, nuo praeitų metų gruodžio 1 d. vykdžiusiems vyskupijose dvasinio pasirėngimo beatifikacijai programoms, už didelį indėlį, kad Lietuvos tikintieji pajustų ir priimtų šią Dievo jiems dovanojamą malonę.

Nuoširdžią padėką Kaišiadorių vyskupas pareiškė Vilniaus arkivyskupui metropolitui Gintarui Grušui ir jo suburtai komandai už nuostabią beatifikacijos šventę Vilniaus katedros aikštėje, pradžiuginusią visą Lietuvą „Dievo malonių lietumi“, taip pat Kauno arkivyskupui metropolitui Lionginui Virbalui ir visai šios arkivyskupijos komandai, labai daug prisidėjusiai pasirėngimo beatifikacijai eigoje. Vysk. Jonas Ivanauskas dėkojo ir visų Lietuvos vyskupijų ganytojams bei tikintiesiems už jų maldas ir aukas, taip pat visiems Lietuvos, ypač Kaišiadorių vyskupijos kunigams už uolumą, susitelkimą rengiantis šiai neeilinei, istorinei iškilmei. Dėkota seserims vienuolėms – atskirai paminėtos Betliejaus seserys Kaišiadorių vyskupijoje ir seserys benediktinės Kaune – už jų kasdienę maldą, lydėjusią beatifikaciją. Vyskupas nuoširdžiai dėkojo visiems Lietuvos jaunimo dienų organizatoriams, savanoriams bei dalyviams ir visiems, kurie koku nors būdu prisidėjo prie šios iškilmės: Kaišiadorių savivaldybės vadovams ir visoms tarnyboms, Lietuvos televizijai, Lietuvos ir užsienio žurnalistams, Lietuvos ir užsienio katalikiškų žiniasklaidos priemonių bendradarbiams, plačiai nušvietusiems pal. Teofiliaus asmenį ir beatifikacijos faktą.

Padėkota visiems choristams, piligrimams iš kaimyninių šalių – Latvijos, Baltarusijos, Sankt Peterburgo, Lenkijos, lietuviams išeiviams, Lietuvos kariuomenei, policijai, medikams, visų statybinių organizacijų vadovams, darbininkams ir talkininkams, architektams ir visiems geradariams bei aukotojams Lietuvoje ir užsienyje, padėjusiems įvykdyti būtinus Kaišiadorių katedros, jos koplyčios bei aplinkos tvarkymo ir renovacijos darbus.

Iškilmių pabaigoje, vadovaujami Kaišiadorių vyskupo, pamaldų dalyviai pasimeldė prie vyskupo ir kankinio Teofiliaus altoriaus palaimintajam dedikuotoje koplyčioje, dėkodami Dievui už tikėjimo malonę ir didžiąją dovaną – Teofiliaus asmenį. Palaimintojo Teofiliaus – vyskupo ir kankinio šventė liturgijoje Kaišiadorių vyskupijoje bus švenčiama kasmet birželio 14-ąją. Palaimintajam dedikuota koplyčia Katedroje nuo šiol bus atvira visiems tikintiesiems, besilankantiems Kaišiadoryse.

-kl, kgt-

Kardinolo Angelo Amato homilija garbingojo Dievo tarno Teofiliaus Matulionio beatifikacijos šv. Mišiose

2017 m. birželio 25 d.

Palaimintasis Teofilis Matulionis (1873–1962)

1. *Martirium propter aerumnas carceris*. Palaimintojo Teofiliaus Matulionio (1), Kaišiadorių arkivyskupo, mirtis buvo sąlygota įkalinimo kančių. Ilgi ir sunkūs metai kalėjimuose ir lageriuose, namų areštas pamažu nualino tvirtą ir drąsų Evangelijos liudytoją. Tačiau persekiojimai ir kankinimai nepalaužė jo valios. Komunistų ir nacistų priešiško nebuvo galima racionaliai paaiškinti. Jie paprasčiausiai nekentė Jėzaus Evangelijos ir Bažnyčios.

Mūsų Palaimintasis stoji šios audringos jūros akistaton būdamas ramus ir tvirtos dvasios, kupinas vilties ir nepalaužiamo tikėjimo būsima laisve. Jis nepasidavė neapykantai. Buvo įsitikinęs, kad neapykanta yra pats netinkamiausias atsakas į blogį. Jo atsakymas visada buvo atleidimas.

Dėl to Bažnyčia šiandien džiugiai švenčia šio didžiojo Lietuvos sūnaus skelbimą palaimintuoju; Lietuvos – brangios Tėvynės, kurią jis pagerbė savo gyvenimu, kupinu ištikimybės krikščioniškosioms ir žmogiškosioms laisvės ir brolybės vertybėms. Šiandien visiems šventė. Praeities kančių atminimas neturi temdyti mūsų džiaugsmo, bet turi visiems priminti pareigą atleisti, gerbti artimą ir už jį melstis, taip pat ir už priešą.

2. Krikščionių tradicijoje kankinystė yra kilniausias Kristaus sekimo būdas. Kristus ypatingu būdu yra kankinyje, įkvepia jam jėgų ir drąsos. Kankiniai žino žodžius, kuriais Jėzus kreipėsi į mokinius: „Nebijokite tų, kurie žudo kūną, bet negali užmušti sielos [...]. Kas išpažins mane žmonių akivaizdoje, ir aš jį išpažinsiu savo dangiškojo Tėvo akivaizdoje“ (Mt 10, 28. 32).

Popiežius Pranciškus beatifikacijos apaštališkajame laiške kankinį Teofilijų Matulionį vadina „Ganytoju pagal Kristaus Širdį, herojišku Evangelijos liudytoju, drąsiu Bažnyčios ir žmogaus orumo gynėju“.

Mūsų Palaimintojo kankinystė truko daug metų, valdant negailestingoms diktatūroms, siekiančioms sunaikinti Bažnyčią. Buvo suvaržytos ir uždarytos kunigų seminarijos, bandyta sukurti nacionalinę Bažnyčią, išblaškytos vyrų ir moterų vienuolijos, uždraustas bet koks bendravimas su Roma, užgniaužta katalikų spauda. Bažnyčia buvo priversta tylėti.

Katalikai gyveno slapčia vadovaudamiesi sąžine. Kai suklastotų teismo bylų metu tikintieji reikalavo laikytis įstatymų ir gerbti sąžinę, į tai būdavo atsakoma pānieka ir pājuoka. Teisėjai atsakydavo: „Jūsų sąžinė mums nerūpi.“ Vienas teisėjas pridūrė: „Man nusispjaut į jūsų tikėjimą! Kaip ir į kitas tikybas – stačiatikių, žydų, musulmonų, liuteronų ir visas kitas. Nė viena religija neturi jokių politinių teisių ar juridinio statuso Respublikos teritorijoje“ (2).

3. Tokio nežmoniškumo akivaizdoje kankiniai stengėsi būti panašūs į Kristų, sekė jo žodžiu ir pavyzdžiu. Kristaus malonė suteikė arkivyskupui Matulioniu jėgų pakelti pažeminimus ir neteisingo bei nežmoniško įkalinimo sunkumus.

Tokią jo ištikimybę Evangelijai paliudijo daugelis žmonių, jame mačiusių tikrą Dievo vyrą ir šventąjį. Jis ir lageryje elgėsi kaip pamaldus ir ramybės kupinas kunigas, visiškai pasitikintis Dievo Apvaizda. „Jis pasninkavo, – sako vienas liudytojas, – ne tik kiekvieną penktadienį, bet ir kiekvieną šeštadienį. Gydytojai [...] jam liepė nutraukti pasninką“ (3). Bet jis ir toliau pasninkavo.

Taip pat ir persekiotojai pastebėjo jo herojiškumą. Vienas aukštas sovietinės valdžios pareigūnas, sužinojęs apie arkivyskupo mirtį, sušuko: „Jis iš tikrųjų buvo žmogus!“ (4). Kitas sovietų represinės sistemos pareigūnas susirūpinęs sakė: „Negalime atmesti galimybės, kad ateityje Vatikanas jį paskelbs šventuoju ir kad jo kapą ims lankyti piligrimai“ (5).

Šiandien tie žodžiai pasitvirtina.

4. Galėtume paklausti: kodėl žmogus, kuris daug savo gyvenimo metų praleido kalėjimuose ir lageriuose, kuris iki pat senatvės vilkėjo kalinio drabužį, niekada neįjutė neapykantos priešams? Atsakymas glūdi Dievo malonėje, kuri sukilnino jo sielą. Jis tikrai sugebėjo matyti Dievo gerumą ir jo Apvaizdą taip pat ir tuose žmonėse, kuriuose kiti matė tik neapykantą ir blogį. Jis gerbė Dievo įspautą žymę kiekviename žmoguje, net ir pačiame blogiausiame, su atjauta žiūrėjo į šį molinį indą, pažeidžiamą, bet vertingą, nes sukurtą pagal Dievo paveikslą.

Iš švenčiausiosios Jėzaus Širdies jis mokėsi būti gailestingas ir atlaidus. Nesiskundė savo kalintojams. Jei kas nors kietais žodžiais prabildavo į skriaudėjus, arkivyskupas jį paragindavo įvynioti akmenį į vatą, kad mažiau skaudėtų (6). Visiems jis buvo dosniai svetingas. Kartodavo lietuvių patarlę: „Svečias į namus – Dievas į namus.“

5. Jo vyskupiškasis moto – *per crucem ad astra* – buvo jam dvasingumo ir apaštališkosios tarnystės kompasas.

Į dangų per kryžių. Kas nori išsaugoti gyvybę, tas turi ją prarasti, kaip Jėzus.

1943 m. gruodį, ruošiantis antrajam Eucharistiniam kongresui, jis paragino tikinčiuosius, pagerbiant už Tėvynę žuvusius kovotojus, papuošti gražiais lietuviškais kryžiais kiemus, pakeles, kryžkeles, miestelių aikštes, atnaujinti senus kryžius (7). Dar ir šiandien galime gerėtis 1937 m. rugsėjį, minint Lietuvos Krikšto jubiliejų, arkivyskupo pastatydintu kryžiumi Kauno seserų benediktinių kieme. Dėl to kryžių šalinimą ir naikinimą jis suvokė kaip moralinį lietuvių tautos žudymą.

Kryžius jam buvo aukščiausia Jėzaus Širdies meilės išraiška. Pamaldumas Jėzaus Širdžiai uždegdavo jo sielą. Švenčiausiosios Širdies globos jis meldė savo Tėvynei Lietuvai, kad ją visada saugotų. 1934 m. paaukojus Lietuvą Švenčiausiajai Jėzaus Širdžiai jis sakė: „Jei anksčiau Lietuva buvo vadinama Marijos žeme, nuo 1934 m. liepos 1 d. galime save vadinti Jėzaus Širdies tauta“ (8).

6. Kankinių yra ir šiandien. Jie ir šiandien mus moko, kas yra prisikėlimas. Šių metų balandžio mėnesį, po nekaltų krikščionių žudynių Egipte, Bažnyčia, žvelgdama į Prisikėlusį Kristų, viešai suteikė atleidimą žudikams ir meldėsi už jų atsivertimą. Neapykanta reikštų kankinių kraujo išdavystę.

Arkivyskupo Gintaro Grušo žodis pasitinkant Teofiliaus Matulionio sarkofagą Vilniaus Katedroje

2017 m. birželio 24 d.

Šis laikas, kai budėdami laukiame arkivyskupo Teofiliaus paskelbimo palaimintuoju iškilmių, yra skirtas dėkoti.

Arkivyskupo Teofiliaus užtariamai, giliau patirsime Dievo meilę. Prašykime malonių ir stebuklų per Teofiliaus užtarimą, ir Dievas jų suteiks. Tačiau greičiau gausime mums reikalingų dalykų, jei iš mūsų širdies kils nuoširdi padėkos malda. Yra tiek daug dalykų, už kuriuos galime Dievui dėkoti: už mūsų Tėvynės laisvę, už tikėjimo kankinius, už Teofiliaus paskelbimą palaimintuoju, už mūsų jaunimą, už gyvus ir mirusius artimuosius ir ypač už tai, kad Jėzus visada yra arti ir pasilieka su mumis Švenčiausiajame Sakramente.

Kankinys Teofilius Matulionis buvo nuolankus, dosnus, romus ir ištikimas žmogus. Jis visus moko, kaip reikia gyventi, melstis, kentėti ir dirbti didesnei Dievo garbei ir sielų išganymui. Jo sieloje nebuvo dalinančių sienų. Jo širdis buvo kupina beribės meilės, užkrečiamos ramybės, gailestingo gerumo. Sekime juo!

Palaimintasis Teofiliau Matulioni, melski už mus!
Amen.

(1) Teofilius Matulionis gimė 1873 m. birželio 22 d. Alantoje, antras vaikas darbščių lietuvių valstiečių šeimoje. Motina mirė gimdydama ketvirtą vaiką (jis gimė negyvas). Mirdama Ona Matulionienė savo mažylius pavedė Švenčiausiosios Jėzaus Širdies globai. 1892 m. Teofilius įstojo į Peterburgo kunigų seminariją Rusijoje ir 1900 m. kovo 4 d. buvo išventintas kunigu. Sielovados tarnystę atliko įvairiose parapijose. Kelis kartus buvo bolševikų suimtas ir deportuotas. 1943 m. tapo Kaišiadorių vyskupu, o 1962 m. vasarį – arkivyskupu. Po kelių mėnesių, 1962 m. rugpjūčio 20 d., mirė Šeduvoje, sulaukęs 89 metų amžiaus.

(2) Ib. p. 105s.

(3) Ib. p. 265.

(4) Ib. p. 265.

(5) Ib. p. 266.

(6) Ib. p. 279.

(7) Ib. p. 274.

(8) Ib. p. 275–276.

Pagalvokime apie nesuskaičiuojamus tūkstančius šventovių, kurių tabernakuliuose mūsų laukia Švenčiausioji Jėzaus Širdis eucharistiniu pavidalu.

Arkivyskupas Teofilius sakė: „Širdis, kuri iš meilės žmonijai praliejo savo kraują iki paskutinio lašo, kuri Švenčiausiajame Sakramente ta pačia meile mums plaka, ji laukia mūsų ir nori mus išklaudyti, mūsų maldavimus patenkinti.“

Teofilius įsteigė pirmąją Lietuvoje nuolatinę Švenčiausiojo Sakramento adoraciją. Amžininkai liudijo, kad kai Teofilius adoruodavo, „nesimatė ypatingų gestų ar garsių atodūsių, tačiau kiekvienas stebintis jautė, kad rami bei gili meilė Išganytojui daro jį laimingiausią kaip tik čia, šalia Jo altoriaus“.

Adoruodamas Teofilius mokėsi Dangaus, būdamas čia, žemėje. Šventieji – tai tie, kurie yra Viešpaties aki-vaizdoje ir žvelgia į Jo Veidą. Laukdami arkivyskupo Teofiliaus beatifikacijos mokykimės šventumo toje pačioje mokykloje, kurioje mokėsi garbingasis Teofilius, – Adoracijos mokykloje.

Rytoj Teofilijus bus paskelbtas palaimintuoju. Rytoj išsipildys Jėzaus pažadas: „Palaiminti beturčiai dvasia, nes jų yra Dangaus Karalystė. Palaiminti liūdintys, nes jie bus paguosti. Palaiminti romieji, nes jie paveldės žemę. Palaiminti alkstantys ir trokštantys teismo, nes jie bus pasotinti. Palaiminti gailestingieji, nes jie susilauks gailestingumo. Palaiminti tyraširdžiai, nes jie regės Dievą. Palaiminti taikdariai, nes jie bus vadinami Dievo vaikais. Palaiminti persekiojami dėl teismo, nes jų yra Dangaus Karalystė“ (Mt 5, 1–10).

Arkivyskupo Gintaro Grušo padėkos žodis po beatifikacijos šv. Mišių

2017 m. birželio 25 d.

Mes esame istorinio įvykio liudininkai. Lietuva turi dar vieną palaimintąjį ir užtarėją Danguje. Drąsiai melskime palaimintojo kankinio Teofilijaus užtarimo, prašykime malonių ir stebuklų. Kaip Teofilijus iš visos širdies pasitikėjimu Dievo Apvaizda, kad Ji suteiks mums viską, kas reikalinga. Kartu dėkome Dievui už visas malones, ypač už kankinio Teofilijaus ir visų tikėjimo kankinių malonę. Dėkome ir už šią dieną, kad mus gerai išmaudė malonių lietus ir tik toks lietus.

Jūsų Eminencija kardinole Angelo Amato, dėkoju, kad buvote mūsų džiaugsmo dalininkas. Dėkoju, kad atvykote į Lietuvą nešti džiaugsmingos žinios, drauge melstis šiuo svarbiu mūsų tautai momentu ir pastiprinti mus savo žodžiu. Prašau perduoti mūsų padėką Šventajam Tėvui, kurio tėviška širdimi pasikliaujame.

Dėkoju kardinolams ir vyskupams, atvykusiems iš kitų šalių, apaštališkajam nuncijui, Lietuvos vyskupams, kartu su lietuvių tauta šiandien iškilmingai dėkojusiems Dievui už naują Šventosios Bažnyčios palaimintąjį. Dėkoju broliams kunigams, diakonams, vienuoliams ir vienuolėms, ačiū broliškų Bažnyčių atstovams, buvusiems drauge šią džiaugsmo valandą.

Ypač dėkoju tiems, kurie nutiesė kelią, kad Teofilijus būtų paskelbtas šventumo pavyzdžiu ir užtarėju: dėkoju visiems beatifikacijos bylos postulatoriams, ypač a. a. arkivyskupui Jonui Bulaičiui ir beatifikacijos bylą užbaigusiam kunigui Mindaugui Saboniui; širdingai

Ar pastebite, kad kiekvienas iš šių palaiminimų tinka arkivyskupui Teofilijui? Tačiau jie skirti ne tik Teofilijui, bet ir kiekvienam iš mūsų. Dangaus Karalystė skirta mums, nes kiekvieną Viešpats kūrė iš meilės ir šią meilę kiekvienas esame pašauktas patirti Amžinybėje. Melskime šventojo Kazimiero, palaimintojo Jurgio ir garbingojo Teofilijaus užtarimo, kad jie, jau nukeliavę į Dangų, ir mums rodytų kelią. Kad ir mes vieną dieną veidas į veidą regėtume Tą, kurį dabar garbinsime pasiliekančių su mumis Švenčiausiąjame Sakramente.

ačiū Kaišiadorių vyskupijos generalvikarui monsinjorui Algirdui Jurevičiui, vyskupui emeritui Juozui Matulaičiui ir Kaišiadorių vyskupui Jonui Ivanauskui, kurių dėka ši šventė šiandien įvyko.

Labai dėkoju visiems padėjusiems surengti iškilmes: organizatoriams, gausiam būriui savanorių, rėmėjams. Dėkoju Lietuvos kariuomenei, šauliams, policijai ir medikams. Ačiū Vilniaus miesto savivaldybei, Valdo vų rūmams ir valdžios atstovams už glaudų bendradarbiavimą ruošiantis šiam didžiam įvykiui. Dėkoju LRT televizijai, Marijos radijui ir visai žiniasklaidai, kad padėjo paskelbti šią džiaugsmingą žinią Lietuvoje ir pasaulyje.

Nuoširdžiai dėkoju piligrimams iš visos Lietuvos – Teofilijus Jus laimina iš Dangaus! Dėkoju lietuviams, atvykusiems iš kitų kraštų, su dėkingumu sveikinu Baltarusijos, Rusijos, Latvijos ir Lenkijos piligrimus.

Ypač dėkoju Lietuvos jaunimo dienų dalyviams. Tegul palaimintasis Teofilijus būna Jūsų gyvenimo nuotykiu bendrakeleivis! Nuo šiol Jūs turite misiją ir įpareigojimą: kaip Teofilijus mylėkite tiesą ir niekada nesilenkite melui. Tiesa padarys Jus laisvus. Užbaigiant Lietuvos jaunimo dienas siunčiu Jus kiekvieną į savo vyskupiją, savo miestą, savo namus paskelbti: Garbė Dievui! Lietuva turi naują palaimintąjį, kuris mus užtaria ir drąsina tikėti gėrio pergale.

Šiandien visi grįžkime namo tvirtai tikėdami, kad naujasis mūsų užtarėjas Danguje nori mums padėti patirti Dievo dovanojamą ramybę visuose gyvenimo sunkumuose. Kaip palaimintasis Teofilijus, taip ir mes paveskime savo gyvenimą Švenčiausiosios Jėzaus Širdies ir Nekaltosios Mergelės Marijos Širdies Meilės pergalei.

ATMEREKITE SAVO AKIS DIEVIŠKAJAI ŠVIESAI

Viešpaties Atsimainymo šventė

Dan 7, 9–10. 13–14; 2 Pt 1, 16–19; Mt 17, 1–9

Šešios ar aštuonios dienos prieš ką tik girdėtą atsimainymo epizodą Evangelijoje Kristus buvo taręs mokiniams gan slėpiningą žodį: „Iš tiesų sakau jums, kai kurie iš čia stovinčių neragaus mirties, kol pamatys Žmogaus Sūnų, ateinantį su savo karalyste.“ Galbūt kai kurie iš klausytojų klaidingai suprato šį sakinį, manydami, kad Jėzus buvo pažadėjęs galutinai įkurti Dievo Karalystę žemėje jų kartoje. Po Kristaus prisikėlimo apaštalai taip pat klausinėjo Viešpatį sakydami: „Gal šiuo metu atkursi Izraelio karalystę?“ Bet Jėzus atsakė: „Ne jūsų reikalas žinoti laiką ir metą, kuriuos Tėvas nustatė savo galia.“ Pirmo amžiaus pabaigoje Antrasis Petro laiškas mums perduoda nusivylimo atgarsį neprotingai mąstančių žmonių, kurie sakė: „Kur jo pažadėtas atėjimas?“ Nes jau „protėviai užmigo“. Iš tikrųjų Kristus turėjo mirti, ir visiems jo mokiniams, jo žemiškojo gyvenimo liudytojams, buvo lemta taip pat paragauti mirties. Tačiau Jėzaus žodžiai yra tiesa, jie nepraeis. Ir todėl mums reikia paklausti, kaip ir kada išsipildė Kristaus žodžiai: „Kai kurie iš čia stovinčių neragaus mirties, kol pamatys Žmogaus Sūnų, ateinantį su savo Karalyste“ (Mt 16, 28)?

Tai įvyko po šešių dienų, kai „Jėzus pasiėmė su savimi Petrą, Jokubą ir jo brolių Joną ir užsivedė juos nuošaliai ant aukšto kalno. Ten jis atsimainė jų akivaizdoje“. Ant Taboro kalno trims išrinktiesiems mokiniams buvo duota suvokti, kad Dievo Karalystė – tai Jėzus. Jis yra Dievo mylimasis Sūnus, tobulas ir visas Tėvo apreiškimas, vienintelė tikra Dievo šventovė ir šventumo šaltinis visam pasauliui. Jis yra tas, „kuris buvo, kuris yra ir kuris ateina“, kaip parašyta Jono Apreiškimo knygoje. Iš tikrųjų, pasak Origeno labai reikšmingo graikiško posakio, Jėzus yra *autobasileia* – savikaralystė: jis pats savo asmeniu sudaro Dievo Karalystę. Per jį, ir tik per jį, Tėvas nori duoti šviesą ir gyvybę žmonijai.

Atsimainymo akimirka Petras, pamatęs Jėzaus žmogystę, pašlovintą Dievo šviesoje, be galo džiaugėsi sakydamas: „Mokytojau, kaip gera mums būti čia.“ Prie Pilypo Cezarėjos Petras buvo išpažinęs, kad Jėzus yra Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus, o dabar šis nuostabus regėjimas aiškiai patvirtina, jog tai tiesa. Užmiršdamas, ką Jėzus buvo pranešęs apie savo kančią, mirtį ir prisikėlimą, Petras mano, kad jie jau pasiekė mesijinės

kelionės tikslą. Jis būtų norėjęs pastatyti tris palapines, kad Jėzus nuolatinai apsigyventų ant kalno su Moze ir Eliju ir atvirai apreikštų savo galingą dieviškąją šviesą Izraeliui bei visam pasauliui. Tačiau Atsimainymas buvo tik Kristaus prisikėlimo ir visiško Dievo Karalystės įgyvendinimo pranašystė bei simbolis.

Kristaus žmogystė galėjo tapti viso pasaulio atnaujinimo pradžia ir šaltinis tik po Viešpaties mirties ir prisikėlimo. Ir amžinajame gyvenime mes galime tapti Kristaus šlovingais nariais, kurie regėjimo ant Taboro kalno metu buvo pavaizduoti dieviškosios šviesos atmainytais Viešpaties drabužiais, jeigu tampame dabar panašūs į Kristaus tarno pavidalą, nuolat sekdami Jėzų jo klusnumo, nusižeminimo ir nesavanau-diškos meilės pavyzdžiu. Tai pamoka, išplaukianti iš Atsimainymo epizodo visumos. Regėjimo metu Kristus spindėjo Šventosios Dvasios, dieviškosios meilės šviesa. Toji šviesa galėjo nugalėti pasaulio tamsybes ir sunaikinti mūsų nuodėmę tik Kristaus auka. Ta pati šviesa gali mus uždegti ir permaintyti į Kristaus kūną tik tuomet, jei mes susivienijame su Jėzumi jo mirtyje ir prisikėlime.

Vis dėlto įdomu tai, kad Atsimainymo pasakojimas yra vienintelė vieta Evangelijose, kur Kristaus šlovė yra aprašoma. Niekas nematė Kristaus prisikėlimo, ir pasirodymuose tarp Velykų ir Šeštinių Kristaus šlovė dar yra iš dalies uždengta. Po savo Įžengimo į dangų Kristus pasirodys visoje savo šlovėje tik Pauliui Damasko kelyje ir šv. Jonui Patmo saloje. Iš tikrųjų po Velykų ir Sekminių Kristaus Atsimainymas visiems Kristaus mokiniams tapo didelis vilties ženklas. Tai liudijimas, kad vieną dieną mes regėsime Viešpatį akis į akį, pažinsime jį, kaip esame pažinti, ir būdami Dievo vaikai ir Kristaus broliai spindėsime kaip saulė Dievo, savo Tėvo Karalystėje. Štai kodėl šventas Benediktas savo reguloje ragina mus atmerkti savo akis *dieviškajai šviesai* arba, tiksliau sakant, *sudievinančiai šviesai* – *deificum lumen*, – šviesai, kurią Kristus apreikšė ant Taboro kalno ir kuri yra Prisikėlimo ir Naujojo Pasaulio šviesa. Mes esame kviečiami ramiai ir džiaugsmingai žengti toliau savo nuolatinio atsivertimo keliu, su dvasinio troškimo džiaugsmu laukdami amžinųjų Velykų, kai galėsime nuolat su žavesiu ir meile žvelgti į Viešpaties šlovingąjį veidą ir kai Dievas Tėvas bus visas visame kame. Amen.

Parengė kun. Grigalius Casprini OSB

EITI VANDENIU – TAI ĮVEIKTI MIRTĮ

19 eilinis sekmadienis (A)

1 Kar 19, 9a. 11–13a; Rom 9, 1–5; Mt 14, 22–33

Šventojo Rašto skaitiniai kalba mums apie Dievą, kuris nenuspėjamas, neaprepiamas, bet toks artimas. Senojo Testamento pranašas Elijas, užkopęs ant kalno, suprato, kad didžiosiose audrose ir žemės drebėjime nebuvo Viešpaties. Tik padvelkus švelniam vėjui, Elijas užsidengė veidą, pajutęs jaudinantį Dievo artumą. Paradoksas – Dievas prisiartina, o žmogus slepiasi: mat niekas negali matyti Viešpaties ir likti gyvas. Dievas, didžiulė galybė, labai subtiliai artinasi prie žmogaus, kad jį stiprintų, drąsintų, o ne naikintų. Tačiau ne visi priima Dievo kalbėjimo būdus šios žemės keliuose.

Apaštalas Paulius skundžiasi didžiu širdies sopuliu dėl tautiečių žydu, kurie per istoriją iš Viešpaties gavo išrinktosios tautos garbę, Dievo vaikų įsūnytę ir įvairiais laikais buvo apdovanoti sandoromis – paties Kūrėjo įsipareigojimais ir pažadais. Galiausiai per išrinktąją tautą Dievas prisiėmė žmogaus kūną. Toks neaprepiamo ir šlovingo Dievo artumas, buvimas žmogumi glumina išrinktąją tautą. Kristus – Dievas ir žmogus nepriimamas tarp savo brolių, su kuriais yra tos pačios giminės žmogiško kūno. Paulius supranta, kad Kristaus kaip Dievo nepriėmimas atskiria juos nuo amžinojo gyvenimo. Būdamas solidarus su savo tautiečiais, jis trokšta verčiau pats vietoje kitų būti atskirtas, kad tik jie galėtų priimti Kristų kaip Viešpatį. Stebinantis pasiaukojimas netekti to, kas brangiausia, kad tik broliai būtų išgelbėti. Tam ryžtis gali tik tas, kuris tvirtai tiki, be galo myli kitus ir visiškai nepaiso savęs. Jis tikrai patyrė Dievo artumą.

Žmonės per kartų kartas vis prašo, kad Dievas prisiartintų, palydėtų, save atskleistų, bet, kai tai įvyksta, neretai lieka nesupratę. Tikriausiai žmonėms lengviau Dievą atrasti ne tuomet, kai jis priartėja, bet kai jo artumo ženklai pasiekia širdį. Net pirmiesiems Jėzaus mokiniams nepakako akimis matyti Viešpatį ir jo stebuklus. Mokiniai priėmė Jėzų Kristų kaip Dievą tik tada, kai suprato jo parodytą ženklų tikrumą. Ženklai tiriami, perskaitomi, kai žmogus būna budrus, jautrus. Ištiktas sunkumu, krizių jis lengviau sutinka Dievą, nes būna jautresnis.

Nakties metas – nesaugumo, tamsybių, priešiškų jėgų siautėjimo metas, kai žmogui reikia ypatingos pagalbos. Dėl to nakčiai žmogus užrakina duris arba kažkas saugo turtą, namus ir besiilsinčius žmones. Jėzus pas savuosius ateina ketvirtos sargybos metu: nakties laikas būdavo padalytas į keturias sargybas po tris valandas. Sargyba – tai budėjimas stovykloje, laukuose, kad prie-

šas nepultų ir ugnis negestų. Bažnyčios tėvai šv. Augustinas ir šv. Jeronimas čia išvelgia visą tikėjimo istorijos simboliką: besikeičiančios sargybos – tai Įstatymo, teisėjų ir pranašų laikai, kol galiausiai ateina Kristus – tikroji žmonijos Aušra ir Išsigelbėjimas. Jėzus ateina pas keliaujančius mokinius, kad sunkiu momentu būtų šalia. Keliaujantys mokiniai – nerimstančios, dinamiškos Bažnyčios įvaizdis. Ją palydi Jėzus, einantis vandeniui.

Kas galėtų eiti vandeniui? Gal koks ypatingas vabalas, vandens paukštis ar nežemiška būtybė. O žmogus? Jokiū būdu. Einantysis vandeniui atrodo įtartinas. Tai neįmanomo, gašdinančio dalyko patirtis. To, ko nepažįstame, bent jau šiek tiek bijome, nes negalime kontroliuoti, valdyti, nežinia, ko tikėtis. Baimė sukausto, pasėja paniką, sukelia siaubą, primena pavojų išnykti. Savęs pametimo grėsmė mumyse grumiasi su troškimu išlikti. Baimė šaukte šaukia, kad atsitiks kažkas, ko negalima suvaldyti, kas mus pranoksta. Atrodo, tučiuojau bus sugriauta tai, ką laikėme savo atrama. Tai skausminga savo trapumo, nesėkmės, praradimo ir žlugimo nuojauta. Nepatikimai skamba net ir padrašinantys gerai pažįstamo Jėzaus žodžiai: „Tai aš, nebijokite!“ Petras čia atsiskleidžia kaip gudrus mokinyš. Jam nepakanka Mokytojo patikinimo. Petrai pačiam reikia savo gyvenime paragauti neįmanomų dalykų patirties. Todėl jis ir sako: „Viešpatie, jei čia tu, liepk man ateiti pas tave vandeniui.“ Tai labai drąsus ir pranašiški žodžiai. Petrai pasisekė paėjėti vandeniui. Primena fantastinį filmą, tiesa? Suprantama, kad vandeniui gali eiti pats Dievas. Bet žmogus, nors ir turintis žvejo įgūdžių, – to jau per daug!

Vis dėlto kritiškai nusistačiusiems skeptikams svarbu prisiminti, jog neįmanomais dalykais Dievo malone gali sužerėti ir Viešpačiu pasikliaujantis žmogus. Tą liudija ir ženklų kalba. Žodžiai „tai aš“ primena Jėzaus dieviškos tapatybės formuluotę, kuria Mokytojas save prilygina pačiam Dievui, kalbėjusiam dar pranašui Mozei: „Aš Esu.“ Tai ne šiaip skambus pareiškimas, o žodžiai, palydimi veiksmo – žengimo ežero paviršiumi. Maža to – ta neįtikėtina galimybė apdovanojamas Petras.

Vanduo Biblijoje reiškia ne vien atgaivą. Nevaldomos stichijos, audros – mirties ženklas. Eiti permainingo ežero paviršiumi reiškia nugalėti mirtį, įveikti naikinančios pražūties padarinius. Baimė ir išgąstis susidūrus su tiesioginiu Dievo artumu virsta neįmanomų dalykų išsipldymu. Baimės priešingybė yra pasitikėjimas, drąsa ir vidinė ramybė. Audros sutramdymas primena, kad Jėzumi galima pasitikėti, nebijoti Jam patikėti savo gyvenimo dramų, viesulų, nesėkmių. Tai kvietimas išdrįsti rizikuoti renkantis tikėjimo vertybę, remtis Dievu, kuris

gali apdovanoti nuostabiais netikėtumais, gerumo dovanomis, ir nebus jokio krislelio nuobodulio. Dievas geba įveikti blogį ir mirtį, taigi einantiems paskui Viešpatį taip pat galima dalyvauti tokioje misijoje. Dytrichas Bonhoferis rašė: „Aš tikiu, kad kiekvienoje sunkioje būklėje atsidūrus Dievas duoda tiek tvirtumo, kiek reikia. Tik Dievas jo neduoda iš anksto, kad nepasitiktume savo pačių jėgomis, o pasikliautume vien tik Dievu. Toks tikėjimas turėtų nugalėti visapusišką ateities baimę.“

Apaštalo Petro prašymas: „Viešpatie, gelbėk mane!“ gali virsti kiekvieno tikinčiojo malda, kai apima išgąstis ar baimė, kai suvokiame, kad savo jėgomis nepasieksime tikslo, kai suabejojame ir pavargstame. Dievas per Bažnyčios valtį tiesia mums ranką. Laimingas kiekvienas, kuris šio pasaulio audrose ištiesia ranką į Dievą, jis lieka sustiprintas.

Parengė kun. Saulius Bužauskas

BAŽNYČIOS AMŽINOJO IŠAUKŠTINIMO PAVEIKSLAS

Švč. Mergelės Marijos Ėmimas į dangų
Apr 11, 19a; 12, 1–6a. 10ab; 1 Kor 15, 20–27; Lk 1, 39–56

„Visos Bažnyčios amžinojo išaukštinimo pradžia ir paveikslas, o žemės keleiviams tikrosios vilties ir paguodos žvaigždėlė.“

„Pasirodė danguje didingas ženklas; moteris, apsiautusi saule, po jos kojų mėnulis, o ant galvos dvylikos žvaigždžių vainikas. Ji buvo nėščia ir dejavo kentėdama sąrėmius bei gimdymo sopulius.“ Šioje Apreiškimo knygos aprašytoje moteryje, kuri skausmingai gimdo Mesiją ir kitus Dievo vaikus, kuri yra nuostabiai apsaugota nuo slibino puolimų, mes galime su Bažnyčia ir jos liturgija išvelgti Mergelę Mariją, Jėzaus ir mūsų Motiną. Biblijos tekstas kalba apie moters skausmus. Marija iš tikrųjų pagimdė kūdikį Jėzų pirmą kartą be skausmo Nazarete. Tačiau ji pagimdė Kristų ir antrą kartą – skausmingai, stovėdama prie Kryžiaus Kalvarijoje ir visa širdimi dalyvaudama savo Sūnaus kentėjimuose. Kryžiaus papėdėje Marija taip pat tapo šv. Jono ir visų Kristaus mokinių motina. Kasdien ir iki pasaulio pabaigos ji gimdys visus Kristaus brolius ir seseris, užtardama mus, kai esame išbandomi arba persekiojami.

Tekstas kalba ir apie slibiną. Marijai buvo duota du kartus nugalėti senąjį slibiną. Pirmą kartą savo gyvenimo pradžioje, kai buvo pradėta be gimtosios nuodėmės. Antrą kartą ji nugalėjo slibiną ir mirtį, kai buvo paimta į dangų „į dykumą“ arba „į Dievo paruoštą buveinę“, kaip parašyta Apreiškimo knygoje. Iš ten ji yra, pasak šių Mišių dėkojimo giesmės, kuri cituoja Vatikano II Susirinkimo dokumentą *Lumen gentium*, „visos Bažnyčios amžinojo išaukštinimo pradžia ir paveikslas, o žemės keleiviams tikrosios vilties ir paguodos žvaigždėlė“.

Sulig Tradicijos mokymu, kurį nustatė Bažnyčia, mes tikime, kad Mergelė Marija savo žemiškojo gyvenimo pabaigoje įėjo į Dievo šlovę ne tik siela, kaip kiti šventieji, bet ir kūnu. Tuo būdu ji jau yra Kristaus Prisikėlimo pilnatvėje, galutinėje Dievo vaikų tobulumo būklėje, kuri kitiems žmonėms yra paskirta laikų pabaigoje. Idant geriau suprastume šio slėpiningo paankstinimo prasmę, palyginkime Marijos atvejį su Jėzaus ir mūsų atveju. Nuo pirmosios Įsikūnijimo akimirkos šventoji Jėzaus žmogystė buvo sukurta kaip išganymo šaltinis. Tačiau, gyvendamas žemėje, Kristus norėjo paklusti įprasto gyvenimo ribotumams ir skausmingoms sąlygoms, kurios yra nuodėmės pasekmė. Tad jis paaukojo savo gyvenimą ant kryžiaus. Tačiau buvo neįmanoma, kad Žmogus – Dievas pasiliktu kape. Taigi Velykų rytą Jėzaus kūnas tapo ypatinga vieta; dar materialus kūnas tapo sudvasintas, laisvas nuo mirtingo gyvenimo sąlygų ir fizinės visatos įprastų dėsnų. Šis kūnas yra tobulai atviras Žodžio ir Dvasios veikimui, jis gali spinduliuoti Dievo šlovę ir perduoti pasauliui perkeičiančią dieviškąją energiją. Pašlovintame Jėzaus kūne, kurio veikimas yra ypatingai sudabartinamas Eucharistijoje, egzistuoja jau naujas pasaulis.

Ir mes turime prisikelti, tuomet mūsų kūnai taps panašūs į Kristaus kūną. Su juo mes būsime kosmoso, kur Viešpats parodys, „ko akis neregėjo ir ko ausis negirdėjo“, neišsakomo perkeitimo įrankiai. Tačiau tai gali įvykti tik laikų pabaigoje. Kodėl? Popiežius emeritas Benediktas XVI yra paaiškinęs: kiekvieno iš mūsų siela, jei ji palieka šį pasaulį draugystėje su Dievu, gaus arba iš karto, arba po galutinio išskaistinimo skaistykloje amžinąjį Dievo regėjimą. Tačiau mūsų kūnų likimas lieka nenutrūkstamai susietas su visos žmonijos ir materialaus pasaulio likimu. Šis pasaulis ir toliau yra sugedęs dėl nuodėmės. Gyvendami kūne, visi mes dalyvaujame šioje nuodėmėje. Net po Dievo atleidimo mūsų blogų

veiksmų padariniai, kurie žeidžia mūsų brolius ir pavergia kūriniją, liausis darę įtaką tik pasaulio pabaigoje. Šie negatyvūs rezultatai galės būti panaikinti tik istorijos pabaigoje, kai visos Dievo plano numatytos kartos išvys dienos šviesą. Štai kodėl nusidėjėlės žmonijos nariai galės būti prikelti, teisiami ir visiškai išlaisvinti tik kartu, kai bus atnaujinti visi dalykai.

O dabar galima paklausti: kokia Marijos padėtis šios realybės atžvilgiu? Kaip paprastas kūrinys, ji yra žmonijos pusėje; tačiau, būdama be nuodėmės, savo tobulai dorybingu elgesiu ji yra visiškai šalia Kristaus. Nuo pat pirmosios savo prasidėjimo akimirkos ji be kliūtys gavo malonės pilnatvę. Priėmusi Viešpaties valią,

Marija tapo Dievo motina. Savo užjaučiančia meile ji intensyviausiai dalyvavo Atpirkimo darbe. Todėl derėjo, kad palikdama šį pasaulį ji būtų vainikuota šalia savo Sūnaus ir kad Dievo šlovė spinduliuotų, nieko nebelaukiant, per jos sielą ir kūną, idant visa visata būtų nušviesta ir pradžiuginta. Žvelgdami į didįjį ženklą, kuris pasirodė danguje, dėkokime Dievui už dovaną, kurią jis suteikė mūsų Motinai. Visuomet sekime jos klusnumo ir meilės pavyzdžiu, remkimės jos galingu užtarimu ir išsaugokime mūsų širdyse gyvą viltį, jog būsime visiškai perkeisti, kaip ir ji, siela ir kūnu didžiąją amžinybės dieną.

Parengė kun. Grigalius Casprini OSB

DIEVO ILGESYS – MAŽUTĖLIŲ KELIAS

20 eilinis sekmadienis (A)
Iz 56, 1. 6–7; Rom 11, 13–15. 29–32; Mt 15, 21–28

Kokiais skirtingais keliais sutinkamas Viešpats! Išrinktajai Dievo tautai tikėjimo nuostata – tai prisiminimas, ką Viešpats nuveikė per istoriją, nuolat aktualus pasirinkimas laikytis ištikimybės ir teisingumo pagal Dievo paliktą teisę. Ateiviai ir pagonyms Dievą suranda girdėdami apie Jo darbus ir patirdami Jo veikimą.

Apie Jėzaus galingus darbus, stebuklus bei pagydimus išgirdo ir iš pagonių kilusi kanaanietė moteris. Meilė dukrai ir didelis rūpestis dėl jos sveikatos atvėrė akis ir širdį. Moteris prašo pasigailėjimo ir kreipiasi į Jėzų karališkuoju titulu: „Pasigailėk manęs, Viešpatie, Dovydo Sūnau!“ Toks kreipinys primena, kad į Jėzų ji žvelgia ne tik kaip į mokytoją ar pranašą, bet ir sude da visas viltis bei lūkesčius kaip į galingą, laukiamą Viešpatį. Jėzaus abejingumas mus gali sugluminti. Gal Viešpats neišgirdo, buvo užsiėmęs? Jėzaus delsimas virto proga mokiniams veikti. Apaštalai tarpininkauja palaikydami moterį, nes jos atkaklus ir garsus prašymas tikriausiai labai įkyri. Paaiškėja Jėzaus delsimas priežastis: „Esu siųstas tik pas pražuvusias Izraelio namų avis.“ Jėzaus misija skirta pirmiausia Izraelio tautai, kuriai Viešpats įvairiais būdais yra kalbėjęs. Tačiau ši tauta vis nepaklūsta, nepriima Dievo ženklų.

Moteris dar kartą atakuoja Jėzų, nenustoją vilties, parpuolimu išreiškia atkaklumą ir taip dar labiau sustiprina savo prašymą. Šįsyk Jėzus primena seną ir kiek pa-

niekinantį pagonių apibūdinimą: „Nedera imti vaikų duoną ir mesti šunų čiams.“ Šunimis būdavo vadinami pagonyms. Taip būdavo išreiškiamas jų nenuovokumas pripažinti tikrąjį Dievą Kūrėją. Pagonių kalbos ir beprasmiškos apeigos prilyginamos nereikalingam šunų lojimui. Vaikais vadinama Izraelio tauta, kuri savo Tėvu pripažįsta vienintelį Dievą Kūrėją ir Palaikytoją. Vaikų duona – dosniai dalijamos Viešpaties malonės, sotinančios ištikimuosius.

Moteris, nepaisydama tikriausiai kiek rūščiai nuskambėjusio priminimo, trečią kartą paliudija atkaklumą, ištvermingą ir nuolankų tikėjimą: „Taip, Viešpatie, bet ir šunų čiai ėda trupinius, nukritusius nuo šeimininko stalo.“ Jėzaus širdis neatlaikė. Susižavėjimo ir nuostabos kupiniais žodžiais palydimas ir išpildomas moters troškimas: „O moterie, didis tavo tikėjimas! Tebūnie tau, kaip prašai.“ Tris kartus ir šiuo atveju įvairiais žodžiais nusakytas prašymas išreiškia patį aukščiausią troškimo laipsnį. Atkaklumas gėrio, vilties, meilės ir tikėjimo kelyje, net kai tai atrodo nesuprantama, kai tam kliudoma, visada po kurio laiko pasiekia išsipildymo uostą. Kaip sako šv. Augustinas: „Daryk, ką gali, o prašyk, ko negali. Dievas duos, kad tu galėtum.“ Svetima, nepažįstama nuolanki ir atkakli moteris tampa pavyzdžiu išrinktajai tautai, kokio tikėjimo reikia. Nė vienam iš savųjų Jėzus neskyrė tokių pagyrimo žodžių, nes vis susidurdavo su abejone, svarstymais, įtarumu. Čia galime atpažinti, koks yra tikro ir tvirto tikėjimo pagrindas, – tai savo bejėgiškumo pripažinimas ir pasitikėjimas Jėzuje veikiančia paties Dievo galia. Tai savo puikybės ir egoizmo peržengimas, paties Viešpaties pagalbos lūkestis.

Kalbėdamas apie pražuvusias Izraelio namų avis ir vaikų duoną, Jėzus dar kartą beldžiasi į savo tautiečių širdis, kad pažadintų jų ilgesį ir troškimą atpažinti čia pat vykstančius Dievo darbus. Apaštalas Paulius taip pat puoselėja viltį, jog Dievo išrinktoji tauta, turinti neatšaukiamas malonės dovanas ir pašaukimą, sulauks pasigailėjimo. Tautiečiai turėtų užsidegti pavydu, kad pagonys paveldi tiek daug Dievo dovanų, klusnumu priimdami Jėzų kaip Viešpatį. Dievas tiek žydus, tiek pagonis uždaro neklusnume ne todėl, kad kankintų, bet norėdamas leisti patirti, kur nuveda kietasprandė, išpuikusi širdis, kuri neklauso ir nenori atsiliepti, neturi nuolankumo ir pristinga atkaklumo.

Tačiau tikinčiam viskas gali būti įmanoma (plg. *Mk 9, 23*). Jėzus mokiniams sakė: „Jei turėtumėte tikėjimą kaip garstyčios grūdėlį, jūs tartumėte šitam kalnui: *Persikelk iš čia į tenai*, ir jis persikeltų. Jums nebūtų nieko negalimo“ (*Mt 17, 20*). Supratimas apie Dievo galybės veikimą mūsų gyvenime yra apgultas abejonių. Tačiau stipresnio tikėjimo nuostatos, atviresnės širdies Viešpaties vei-

kimui galima prašyti, kaip tą darė ir kiti Jėzaus sutikti žmonės: „Tikiu! Padėk mano netikėjimui!“ (*Mk 9, 24*).

Šv. Jonas Auksaburnis, kalbėdamas apie tikėjimą kaip didžią Viešpaties dovaną, sakė, kad atverti akis – Dievo reikalas, o klausyti – tai mūsų reikalas. Todėl tikėjimas yra dieviškas ir kartu žmogiškas darbas. Nuo žmogaus valios, nuo jo pasirinkimo priklauso, ar dieviškoji žinia, pats Dievas bus įsileistas į klausančiojo širdį.

Nepakanka pritarti Dievo asmeniui, net ir pripažinti Jėzų esant gyvenimo Viešpačiu. Tai labai svarbus ir lemiamas žingsnis. Tačiau tikėjimas, tarsi sėjėjo pasėtas grūdas, toliau turi augti ir duoti vaisių. Tikras krikščioniškas tikėjimas turi vesti į gyvenimo keitimą, priminti apie mūsų elgesio peržvalgas, kad ne tik pripažintume Jėzų kaip mums reikšmingą asmenį, bet ir sektume jo gyvenimo nuostatomis. Gyvas ir veiklus krikščioniškas tikėjimas įsikūnija kasdieniuose mūsų darbuose. Kitaip Jėzaus vardo ir Jo galybės išpažinimas virstų vienadiene švente, bet būtų užmirštas ir išsigintas mūsų kasdienybėje.

Parengė kun. Saulius Bužauskas

Į KĄ JIS PANAŠUS?

21 eilinis sekmadienis (A)
Iz 22, 19–23; Rom 11, 33–36; Mt 16, 13–20

Kuo žmonės laiko Žmogaus Sūnų? (plg. *Mt 16, 13*). Kas gi mums yra Jėzus Kristus? Klausimas esminis ir į jį būtina atsakyti. Jėzus klausia, kaip yra žmonių vertinamas. Negi nekeista? Argi Jam turėtų rūpėti žmonių nuomonė? Dievui rūpi žmonės, todėl rūpi ir jų santykių kūrimas. Santykių kūrimas su kitu – Dievu bei žmonėmis, esminis žmogaus tapatybę apibūdinantis bruožas.

Santykius žmogus kuria pirmiausia remdamasis savo patirtimi – ne išimtis ir santykis su Dievu. Žmonės Jėzų lygino su tais, kuriuos pažinojo, buvo juos matę bei apie juos girdėję. Nuo artimo – prie tolimo, nuo žinomo – prie nežinomo. Esminė pažinimo taisyklė, be kurios negalima apsieiti. Žmonės vertina, analizuoja, lygina, tapatina su kažkuo, kas geriau suprantamas, ir labai dažnai neteisingai suvokia tikrovę. Iškreiptas tikrovės suvokimas yra pavojingas tiek žemiškame, tiek amžinajame gyvenime. Taip, taip – pavojingas. Nesuvokiant tikros savo užduoties ir gyvenimo prasmės darosi sudėtinga. Dabarties tikrovė tai akivaizdžiai parodo: Dievo, Trejybės Vieno, šių dienų žmogui reikia vis mažiau. Vis labiau viešose erdvėse girdime, jog

Jėzus Kristus yra tiesiog vienas iš daugelio mąstytojų, filosofų, sistemos kūrėjų. Jis „panašus“ į Budą, į Mahometą, Perkūną, Gabiją, Patrimpą, dar kurį nors iš dievaičių ar gyvensenos modelio kūrėją. Tiesiog vienas iš daugelio – lygus tarp lygių. Ar tikrai?

Mums užduodamas šis klausimas – o jūs kuo mane laikote? (plg. *Mt 16, 15*). Deja, taip – mums, kurie jei ir ne kiekvieną sekmadienį, tačiau dažnai dalyvaujame šventosiose Mišiose, praktikuojame sakramentus, gal ir kasdien meldžiamės, tačiau nesusimąstydami keliaujame į jogos mokyklas, nesijaudiname dėl pagoniškumo apraiškų mūsų kultūroje bei informacijos priemonėse. Ne kartą tenka išgirsti, kaip tėvai, girdint jų vaikams, priekaištuoja Bažnyčiai bei jos atstovams, kad religinėmis praktikomis yra „kankinami“ jų vaikai. Ar tokiems tikintiesiems Jėzus Kristus yra Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus?

Esame gundomi, tikrai stipriai gundomi su Jėzumi nebūti iki galo išsveriant visus sunkumus ir išbandymus. Kiek tikinčiųjų varsto aiškiaregių ir ekstrasensų namų duris ar svetainių tinklalapius? Kiek pakrikštytųjų sprendžia apie savo sėkmę ir dienos gėrį skaitydami horoskopus? Kiek bažnyčios lankytojų nori sužinoti savo ateitį, išgyti remdamiesi burtininkavimu, šamanizmu,

jogos filosofija ar kaip kitaip, tačiau taip retai pasitiki geruoju Viešpačiu, kuris yra visagalis. Ieškome ir nerandame, trokštame ir negauname, vargstame ir neturime nei ramybės, nei poilsio ir esame nelaimingi. Kur atsakymas? Atsakymą randame šio sekmadienio Evangelijos ištraukoje. Kristus aiškiai sako, jog laimingas tas, kuris kaip ir šventasis Petras atpažįsta Jame gyvenimo Viešpatį, paguodą, ramybę, viltį ir prasmę. Toks tikėjimas padarė šventąjį Petrą mums pavyzdžiu, kaip iš silpno, abejojančio, išsigandusio ir net Jėzaus išsi-

nančio žmogaus Dievas užaugino tą, ant kurio pastatė savo įkurtąją Bažnyčią. Kokia nuostabi žinia mums! Mes priklausome Bažnyčiai, kuri rūpinasi savo nariais, kiekvienam padėdama surasti tikrąjį gyvenimą – būvimą su Viešpačiu Danguje, kurio raktus patikėjo tam, kuris Juo patikėjo ir įtikėjo į Jį. Taigi kas, jeigu ne Jis, turi viską, ko mums reikia, kad būtume laimingi? Ir į ką Jis yra panašus? Nėra nieko, kas Jam prilygtų, nes tik Jis turi amžinojo gyvenimo žodžius, kad ir kuo žmonės Jį laikytų, kad ir ką apie Jį kalbėtų. Amen.

NEGI BUS IR ATLYGIS?

22 eilinis sekmadienis (A)

Jer 20, 7–9; Rom 12, 1–2; Mt 16, 21–27

Leistų man – tuojau padaryčiau tvarką! Ne kartą tenka išgirsti tokią poziciją. Tvarką Jėzaus Kristaus gyvenime norėjo padaryti ir apaštalas Petras. Jis patarinėja Jėzui Kristui – Mesijui, Dievui! Ne jis vienas. Net ir tvirto tikėjimo žmonės linkę analizuoti Dievo veiklą ir, neabejodami savo kompetentingumu, patarti, kaip Jis turėtų veikti.

Ne vienas iš mūsų esame pagalvojęs – Dievas yra meilė, o aplink mus tiek daug skausmo, kančios, beprasmių mirčių ir žūčių. Dievas yra taikos nešėjas, o pasaulyje nesiliauja įvairiausi karai. Dievas yra gydanti meilė, tačiau kiek mums brangių, svarbių, jaunų žmonių ar net kūdikių miršta nuo įvairiausių nepagydomų sunkių ligų. Būtume mes Dievo vietoje – tikrai padarytume tvarką arba bent jau Jam atitinkamai patartume. Taip yra todėl, kad mes vis mąstome „ne apie tai, kas Dievo, bet apie tai, kas žmonių“ (plg. *Mt 16, 23*). Rūpime mes patys sau. Kol galiu gyventi ramiai ir saugiai, gal Dievui ir neturiu kokių nors didelių priekaištų, tačiau vos tik išstinka kas nors netikėto ir nelengvo, tuojau klausiu – kodėl Dieve? Kodėl man? Argi taip galima su manimi elgtis?

Apaštalas Petras taip pat buvo susirūpinęs savimi. Kol Mokytojas kartu – ramu, juk buvo bendra kasa, žmonės renkasi miniomis, duona padauginama, audros nuraminamos, uošvė pagydyta ir dar daug kitų privalumų. Gyvenimas pasidaro sudėtingas, kai Mesijas prabyla, kad juos paliks. Juk tokiu savo elgesiu akivaizdžiai sukels jam ir kitiems apaštalams pavojų. Na jau ne, to tai jau nebus. Argi negana, kad jie paliko savo namus, ūkius, vaikus, turtą, o dabar dar kalbama ir apie gyvybės paaukojimą. Taip negali atsitikti. Apaš-

talai, tarp jų ir Petras, projektavo savo gyvenimą, kai bus atkurta Izraelio karalystė ir jiems priklausys neprastos privilegijos, nes jie seka būsimoju Karaliumi. Ir staiga – Jis bus nužudytas, o tai reiškia, kad viskas prarasta, ne, to negali būti!

Deja, mūsų projektai ne Jo projektai, o Jo projektai – ne mūsų. Gyvybė dėl kilnaus tikslo aukojama nuolat: juk gimdanti moteris gali gyvybę prarasti dėl naujagimio, gydytojas gali užsikrėsti sunkia, nepagydoma liga, gydymas ligonį, viešojo transporto vairuotojas bet kada patekti į avariją ir žūti – daugybė pavyzdžių iš mūsų kasdieninio gyvenimo. Gyvybės kaina visada akivaizdžiai svarbi kuriant gyvenimą ir santykius su kitais žmonėmis. Dievas yra teisingumas – atlyginantis Dievas. Kas nebijo aukotis dėl Dievo reikalų, to Jis niekada nepaliks. Kas vykdo Dievo valią, pasitiki Juo ir nesiima patarinėti Jam ar padaryti tvarką pasaulyje. Svarbu išgelbėti savo gyvybę Dangaus Karalystei, o, anot apaštalo Pauliaus, mes pateksime ten tik per daugelį vargų. Už tuos vargus mums tikrai bus atlyginta, nes Jis atlygins kiekvienam asmeniškai, pagal mūsų elgesį (plg. *Mt 16, 27*).

Pasirodo, žmogus, kuris kliaujasi tik Dievu ir Jo teisingumu, visada yra laimėtojas, nors, pasaulio akimis žiūrint, taip ir neatrodo. Vieną iš tokių pavyzdžių turime šiais metais palaimintuoju paskelbtą arkivyskupą kančinį Teofilijų Matulionį. Jo nesugundė žemiškieji gėriai, jis pasiklovė Viešpačiu, ir štai atlygis su kaupu – jis palaimintasis, kad šiandien galėtų padėti mums atiduoti save didesnei Dievo garbei. Nesaugokime savo gyvybės dėl savęs pačių – ji mums nepriklauso. Leiskime savo gyvenimą perkeisti Jam, kad mus panaudotų savo užmojams įgyvendinti, ir mes tikrai neprarasime už tai mums priklausiančio atlygio. Amen.

Parengė kan. Andriejus Sabaliauskas

Popiežiškoji Biblijos komisija

Biblija ir moralė Biblinės krikščioniškojo elgesio šaknys

(*Tęsinys. Pradžia Nr. 4*)

2.4. Ketvirtas konkretus kriterijus: bendruomeninis matmuo

126. Biblija išryškina iš pagrindų bendruomeninį moralės matmenį. Tas matmuo motyvuojamas ir išreiškiamas meilės ir galiausiai kyla iš pačios Dievo ir pagal Dievo paveikslą sukurto žmogaus prigimties.

2.4.1. Bibliniai duomenys

127. Anot biblinio požiūrio, žmogaus asmuo yra ne izoliuotas ir autonomiškas individas, bet iš pagrindų bendruomenės narys, dalis sandoros bendruomenės, Dievo tautos, Naujajame Testamente suvokiamos kaip Kristaus Kūnas (*1 Kor; Ef; Kol*), kuriai individai priklauso kaip nariai, arba kaip vynmedis, į kurį individai įterpti kaip šakelės (*Jn 15*). Iš tokio pamatinio santykių karkaso išplaukia, jog žmogaus gyvenimo tikslas yra ne ugdyti visiškai savimi besiremiančią ir, kaip tokią, tobulą asmenybę, bet nario, tobulai gyvenančio santykiais, į kuriuos yra įterptas, ugdymas. Iš to taip pat išplaukia, kad tokio bendro gyvenimo normos negali būti suvereniai ir autonomiškai nustatomos pavienio nario, bet yra saugotinas ir plėtotinas bendruomenės paveldas. Tai nepanaikina individo sąžinės atsakomybės už savo veiklą. Tačiau ta sąžinė, kad išvengtų savavališko veikimo, privalo suvokti ką tik nusakytą situaciją ir pagal ją orientuoti savo veiksmus.

a) Esminė priklausomybė bendruomenei ir jos ugdomoji jėga

1) Izraelyje

128. Izraelio gentys paklūsta normaliems bet kuriai etninei grupei būdingiems dinamikos ir istorinio vystymosi dėsningumams, tačiau Biblijoje ypatingas dėmesys skiriamas Dievo tautos kaip religinės bendruomenės, atsiliepiančios į Dievo kvietimą, atsiradimui. Ta bendruomenė kompetentinga ugdyti sąžinę ir sankcionuoti tinkamą moralinį elgesį.

Biblijoje aprašomos tos religinės istorijos įvairios stadijos nuo pat embrioninio tarpsnio, kai protėvių šeima virsta gentine bendruomene, gyvenančia nebe vergijo-

je, bet Išėjimo pagimdytoje laisvėje. Izraelio tikėjimas gyvai perteikiamas raktiniame *Iš 15* tekste, kuriame pripažįstamas Dievo suverenumas, Izraelis skelbiamas Dievo išrinktąja tauta ir patvirtinama, kad Dievas leidžia jai gyventi aplink savo būstą – šventovę. Šitaip numatomas pagrindinis vaidmuo, teksiantis kultui bei šventovei ugdant Dievo tautą – pirma per palapinę dykumoje, o vėliau per pirmąją šventyklą Jeruzalėje su Sandoros skrynija jos viduryje. Bendruomenė, suburta aplink šį centrą, yra pasaulio naujos tvarkos pradžia (*Iš 40; 1 Kar 8*). Čia Izraelis mokomas Įstatymo, čia tautai atleidžiama ir čia ateis tautos mokyti Toros. Sykiu biblinėje istorijoje pabrėžiamas Izraelio pasikartojantis nepasitikėjimas Dievu ir neištikimybė jam, ypač keliant per dykumą (plg. *Iš 19–24; 32–34*).

Po užkariavimo Biblijoje aprašomas dykumos bendruomenės virsmas valstybe, monarchijos pasirodymas ir vėliau bendruomenės pasidalijimas į šiaurinę ir pietinę karalystes. Nors monarchas ir dvaras perima kai kurias religines funkcijas, kaip antai rūpinimąsi šventove, kunigyste ir kulto reguliavimu, tauta, kaip tokia, ir toliau išlieka sandoros su Dievu partnere (*1 Kar 8, 27–30*). Vėliau Izraelio neištikimybė monarchijos laikotarpiu paskatina toliau plėtoti Izraelio religinės bendruomenės sampratą. Dievas atkuria tautą kaip šventąją „likutį“, gyvenančią išvalytoje Jeruzalėje (*Iz 4, 2–4*). Ši nauja religinė bendruomenė nebebus apribota Izraelio žeme, bet apims ir gyvenančius tremtyje (*Jer 29, 1–14; Ez 37, 15–28*).

Pradedant nuo Amoso, pranašai iki tremties griežtai kritikavo Izraelio kultą, aukų bergždumą priešpriešindami autentiškam klusnumui VIEŠPAČIUI, ypač pabrėždami teisingumą ir teisumą (plg. *Am 5, 11–17; Oz 6, 6; Iz 1, 11–17; Mch 6, 6–8; Jer 7, 1–8, 3*). Ši klaidingo kulto ir Izraelio ritualinio ir moralinio elgesio neatitikimo kritika išliko raktine biblinės tradicijos dalimi ir svarbiu moralinių apmąstymų dėmeniu.

Po monarchijos žlugimo sukkelto didžiulio sukrėtimo ir tremties Dievo galia dar kartą atnaujino Izraelio religinę bendruomenę. Sugrįžę tremtiniai atstatė šventovę ir vėl padarė Torą viešojo gyvenimo bei asmeninio elgesio normine šerdimi (*Neh 8–10*). Izraelis nebeturi nacionalinio suvereniteto ir autonomijos (išskyrus trumpu Hasmonėjų dinastijos laikotarpiu), tačiau jo tapatybė remiasi klusnumu Torai ir kultu, kurį Dievui teikia ištikima bendruomenė.

Visame šiame vyksme, nepaisant įvairių religinės bendruomenės formų bei situacijų, pavienis izraelitas suvokiamas ne kaip izoliuotas ir autonomiškas individas, bet visada kaip bendruomenės narys. Individui bendruomenėje gali tekti įvairūs vaidmenys – patriarcho,

didelio vadovo, karaliaus, kunigo, pranašo ar paprasto žemdirbio. Tačiau visiems esmingai svarbu priklausyti bendruomenei, paklusti jos gyvenimo taisyklėms ir dalyvauti jos kulte.

2) Tarp krikščionių

129. Pirmoji aplink Jėzaus asmenį susibūrusi bendruomenė laikė save Izraelio tautos tąsa ir jautėsi saistoma priklausomybės tokiai bendruomenei būdingos moralinės atsakomybės.

Tokį tęstinumą aiškiai liudija Jeruzalės bendruomenės paveikslas, Luko pateiktas pirmuose Apaštalų darbų skyriuose. Prisikėlusio Kristaus pasiūsta Dvasia įgalina Jėzaus sekėjus suformuoti bendruomenę, apimančią Izraelio idealus ir laikų pabaigos lūkesčius (ypač plg. garsiuosius pirmų *Apd* skyrių apibendrinimus: 2, 42–47; 4, 32–37; 5, 12–16). Štai kai kurie idealios bendruomenės bruožai: 1) dėmesys apaštalų mokymui (2, 42); 2) *koinōnia*, arba gilus tikėjimo ir meilės ryšys tarp narių (1, 14; 2, 1; 4, 32); 3) bendras kultas, pirmiausia Eucharistijos šventimas, duonos laužymas namie ir malda Jeruzalės šventykloje (2, 42.46); 4) dalijimasis gėrybėmis, kad visi turėtų to, ko reikia (2, 44; 4, 34–37); 5) dvasios bendrystė tarp narių, ne paprasta draugystė, bet gilus tikėjimo ryšys (pvz., 2, 44; 4, 32; 5, 14); 6) Jėzaus misijos gydyti ir atleisti tęsimas, pasireiškiantis apaštalų darbais ir liudijimu (plg. 2, 43; 3, 1–10; 4, 5–12).

Svarbu ir tai, kad priklausomybė krikščionių bendruomenei apima pareigas ir moralines savybes, atspindinčias paties Jėzaus misiją ir nuolatinės biblinės tradicijos vertybes. Tad bendruomenės nariai įpareigoti prideramai garbinti Dievą, rūpintis vieni kitais, ugdyti meilės ir draugystės bendruomenę, dalytis gėrybėmis, kad niekam netrūktų to, ko reikia, ir, sekdami Karalystę skelbusio Jėzaus pavyzdžiu, tęsti užduotį gydyti bei taikyti.

Panašiai iš pagrindų bendruomeninį moralės kontekstą pateikia ir Paulius bei kitos Naujojo Testamento tradicijos. Pasak Pauliaus, krikščionis per krikštą panardinamas „Kristuje“ ir Dvasios įgalinamas gyventi, „kaip dera jūsų pasauliui“ (*Rom* 6, 3; *Ef* 4, 1). Priklausomybė Kristui ir todėl krikščionių bendruomenei daro krikščionių bendruomenę gebančią atsisakyti „kūno darbų“ ir praktikuoti „Dvasios vaisius“ (*Gal* 5, 16–26). Pauliaus išvardytos ydos ir dorybės daugiausia yra socialinės prigimties. Dvasios vaisiai, „meilė, džiaugsmas, taika, kantrybė, malonumas, gerumas, ištikimybė, romumas, susivaldymas“ (*Gal* 5, 22), rodo krikščionišką tikėjimą išreiškiančią elgseną kitų atžvilgiu. Vardydamas įvairias Dvasios dovanas, arba charizmas, Bažnyčiai, Paulius kaip „didžiausią“ įvar-

dija „meilę“ (*1 Kor* 13, 13). Iškalbingai Paulius aprašo, kaip bendruomenėje reiškiasi meilė, tai vienas žavingiausių Naujojo Testamento puslapių (*1 Kor* 13).

Raktinis elementas norint suprasti krikščionių bendruomenę Naujajame Testamente yra Šventoji Dvasia. Luko Apaštalų darbuose prisikėlusio Kristaus atsiūsta Dvasia įkvepia bei drąsina bendruomenę ir įgalina ją vykdyti misiją ligi žemės pakraščių (*Apd* 1, 8). Panašiai Jono evangelijoje Dvasia Parakletas povelykinę bendruomenę drąsina ir įgalina atminti bei suprasti Jėzaus mokymą (*Jn* 14, 25–26; 15, 26; 16, 12–14). Pauliaus teologijoje Dvasios įvairios dovanos suteikia bendruomenei dinamiškumo ir tvarumo (*1 Kor* 12, 4–11). Dvasios galia pirmiausia įgalina krikščionį palaužti nuodėmės galią, autentiškai garbinti Dievą ir gyventi Dvasios vaisių paženklinatą gyvenimą.

Pataisydamas korintiečius dėl Eucharistijos šventimo netikusio būdo (*1 Kor* 11, 17–34), Paulius parodo, kad su tuo susijusios moralinės vertybės, kaip antai pagarba kitiems, teisingumo jausmas ir atjauta, pirmiausia kyla ne iš socialinių konvencijų ar iš to, ko reikalauja draugystė, bet iš Kristaus žinią gyvai įkūnijančios ir Dievo Dvasia apdovanotos krikščioniškosios bendruomenės vidinio pobūdžio. Tokia bendruomenė ir ją sudarantys nariai skatinami elgtis jų tapatybę ir paskirtį atitinkančiu būdu. Tokios bendruomenės moraliniai imperatyvai kai kur gali sutapti su protu išrutuliotomis elgesio normomis (pvz., pagarba kitiems), tačiau jų pilnatviška raiška bei lemiamą motyvacija kyla iš kito, netarpiško šaltinio, būtent iš tokios bendruomenės kaip Kristaus Kūno tapatybės.

b) Pagrindinės vertybės, susijusios su tarpasmeniniais santykiais

130. Priklausomybė bendruomenei esminis dalykas yra ir Senajame, ir Naujajame Testamente. Bendruomenė bei autoritetingos tradicijos individualų narį išmoko savo vertybių ir moralinės atsakomybės. Senojo Testamento raštuose sandoros bendruomenė, jos kultas, Toros mokymas bei aiškinimas yra pirmutinis teisingos gyvensenos šaltinis. Naujojo Testamento bendruomenė savo moralinį supratimą grindžia Jėzaus mokymu ir misija, tačiau reikšminga dalimi taip pat vadovaujasi Senojo Testamento tradicija ir laiko save Dievo tautos – Izraelio tąsa. Tokiu ugdymu pirmiausia išryškinamos vertybės, susijusios su tarpasmeniniais santykiais bendruomenės viduje ir už jos ribų.

1) Bendruomenės viduje

131. Nesuskaičiuojamoje daugybėje tekstų dėmesys skiriamas tarpasmeniniams santykiams. Pačiame De-

kaloge išvardytos pagrindinės pareigos kitų atžvilgiu. Izraelio teisyne reikalaujama dėmesio kito asmens fizinei ir ekonominei gerovei. Kaino ir Abelio istorija rodo, kad nebaudžiamam nevalia kito sužeisti ar nužudyti (*Pr* 4, 1–16). Mozės įstatymas reikalauja, renkant derlių, dalį palikti vargšams ir ateiviams (*Kun* 19, 9–10; *Ist* 24, 19–22). Visuomenės silpnieji nariai, kaip antai garsioji triada „ateiviai, našlaičiai ir našlės“, traktuotini su atjauta ir pagarba (plg. *Ist* 16, 11–12; 26, 11–12). Teisus yra tas, kuris kitų neapgaudinėja ir neengia palūkanomis ar apgaulėmis (*Am* 2, 6–8; *Ez* 18, 10–13). Pamatinę biblinę etiką atitinka ir paties Jėzaus, kupino atjautos ir išpareigojusio gydyti ligonius bei pasotinti išalkusius, misija. Mato evangelijoje Jėzus pareiškia atėjęs Įstatymo ir Pranašų ne panaikinti, bet „įvykdyti“, t. y. parodo, ką Dievas ketino ir ko siekė duodamas Torą (*Mt* 5, 17). Mokiniai Jėzaus išpareigojami tęsti jo misiją Bažnyčios gyvenime (*Mt* 10, 7–8).

Dievo ir artimo meilės tradicija, kurios reikalauja Įstatymas, buvo giliai iššaknijusi Senajame Testamente ir nekart patvirtinta Jėzaus. Į Rašto aiškintojo klausimą, koks įstatymas didžiausias, Jėzus atsako: „Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela ir visu protu. Tai didžiausias ir pirmasis įsakymas. Antrasis – panašus į jį: Mylėk savo artimą kaip save patį. Šitais dviem įsakymais remiasi visas Įstatymas ir Pranašai“ (*Mt* 22, 37–40; plg. *Mk* 12, 29–31). Kituose tekstuose Jėzus pabrėžia pareigas kitų atžvilgiu. Įstatymo reikalavimus sutraukia į garsiąją „aukso taisyklę“: „Visa, ko norite, kad jums darytų žmonės, ir jūs patys jiems darykite; nes tai yra Įstatymas ir Pranašai“ (*Mt* 7, 12). Atsakydamas į turtingo jaunuolio klausimą, ką jam daryti, kad pasiektų amžinąjį gyvenimą, Jėzus pateikia Dekalogo santrauką: „Nežudyk, nesvetimauk, nevok, melagingai neliudyk; gerbk savo tėvą ir motiną; mylėk savo artimą kaip save patį“ (*Mt* 19, 18–19).

Pažymėtina, kad visi „viršesnio teismo“ pavyzdžiai, paminėti Kalno pamoksle, daugiausia susiję su pareigomis kitų atžvilgiu: tai – susitaikymas su broliu ir seserimi (*Mt* 5, 21–26), susilaikymas nuo geidulingo žvilgsnio (5, 27–30), ištikimybė santuokiniam saitui (5, 31–32), kalbos tiesumas (5, 33–37), nekeršijimas už patirtą neteisę (5, 38–42). Dar kitame tekste, kuris laikomas būdingiausiu Jėzaus mokymui, priešų meilė traktuojama kaip iškilčiausia moralinė apraiška, padaranti Jėzaus sekėją „tobulą“ arba „atbaigtą“, koks tobulas yra dangiškasis Tėvas (5, 43–48; plg. *Lk* 6, 36: „Būkite gailestingi, kaip ir jūsų Tėvas gailestingas.“). Galop Jėzaus mokinys bus teisiamas pagal jo ištikimybę šioms meilės, gailestingumo, atleidimo, teismo įsakymams, išryškinamiems palyginimo apie avis ir ožius (*Mt* 25, 31–46).

Lygiai taip pat tvirtai moralinių pareigų santykiškumas ir bendruomeniškumas pabrėžiami kitose Naujojo Testamento tradicijose, pirmiausia Jono raštijoje. Jono evangelijoje mokinystės etiniai reikalavimai sutraukiami į formulę: „Tai mano įsakymas, kad vienas kitą mylėtumėte, kaip aš jus mylėjau“ (15, 12). Jėzaus mirtis yra didžiausias iš mokinių reikalaujamos meilės pavyzdys. Jo mirtis yra aukščiausias meilės aktas to, kuris savo gyvybę atiduoda už draugus (15, 12–14). Šis iškilčiausias žmogaus moralinio elgesio pavyzdys tampa krikščionio išipareigojimo kitiems kriterijumi (15, 12–17). Ta pati santrauka pakartojama pirmiausia Pirmajame Jono laiške: „Tokia yra žinia, kurią girdėjote nuo pradžios: mes turime mylėti vieni kitus“ (1 *Jn* 3, 11). Vidinis ryšys tarp Dievo meilės ir artimo meilės yra būdingas biblinės etikos ir Jėzaus mokymo bruožas: „Taigi mes turime jo įsakymą, kad kas myli Dievą, mylėtų ir savo brolių“ (1 *Jn* 4, 21). Taip pat ir Pauliui meilė yra didžiausia ir nenykstanti dovana (1 *Kor* 13, 13); Dievo šlovinimas ir pareiga daryti gera artimai susiejami (*Jok* 2, 8 ir *Žyd* 13, 15–16).

2) Bendruomenės paribyje esančiųjų atžvilgiu

132. Toros teisiniuose tekstuose primygtinai raginama rūpintis *ger* – drauge su izraelitais gyvenančiais ateiviais. Kartais toks rūpinimasis atrodo grynai humanitarinis (plg. *Iš* 22, 20; 23, 9), tačiau kituose tekstuose, ypač Pakartoto Įstatymo knygoje, rūpinimasis ateiviais motyvuojamas teologiškiau. Izraelis turi atminti savo patirtį Egipte ir rūpintis ateiviais taip, kaip Dievas rūpinosi Izraeliu, kai šis buvo ateivis Egipte (plg. *Ist* 16, 12). Šventumo įstatyme žengiamas dar vienas su rūpinimusi ateiviais susijęs žingsnis. Jis laikomas nebe įstatymo objektu, bet „subjektu“, drauge su vietiniais izraelitais atsakingu už bendruomenės šventumą ir švarumą. „Ateivis, gyvenantis su jumis, bus jums tarp jūsų kaip vietinis, – mylėsi jį kaip save patį, nes jūs buvote ateiviai Egipto žemėje: aš esu VIEŠPATS, jūsų Dievas“ (*Kun* 19, 34).

Naujajame Testamente Jėzaus misija pateikiama kaip kupina rūpinimosi Izraelio namų „pražuvusiomis avimis“ (*Mt* 10, 6; 15, 24), o Evangelijos skelbimas apibūdinamas kaip Geroji Naujiena vargdieniams (*Mt* 11, 5; *Lk* 4, 18; plg. *Jok* 2, 2). Evangelijose Jėzus vieningai vaizduojamas kaip vargstančius atjaučiantis gydytojas: „Aklieji praregi, raišieji vaikščioja, raupsuotieji apvalomi, kurtieji girdi, mirusieji prikeliama, vargdieniams skelbiama Geroji Naujiena“ (*Mt* 11, 5; plg. *Mt* 4, 24–25; *Lk* 4, 18–19).

Šie gydomieji veiksmai yra pirmi žingsniai į viso asmens išgydymą. Toks išgydymas galiausiai yra nuodėmių atleidimo vaisius (pvz., nuodėmių atleidimo

sulaukęs ir išgijęs paralyžiuotasis *Mk 2, 1–12*). Jėzus priima nusidėjėlius, valgo su jais ir pašaukia būti mokiniais muitininką Levį (*Mk 2, 13–17*), teigiamai atsiliepią į Zachiejaus vaišingumą (*Lk 19, 1–10*). Panašiai, nepaisydamas šeimininko fariziejaus prieštaravimo, Jėzus Simono namuose priima švelnią nusidėjėlės meilę ir atleidžia jai nuodėmes (*Lk 7, 36–50*). Kritikuojamas fariziejų bei Rašto aiškintojų dėl bendravimo su muitininkais bei nusidėjėliais, Jėzus savąją nieko neatstumiančios bendruomenės sampratą iliustruoja palyginimais apie pražuvusią avį, pamestą pinigą ir sūnų palaidūną (*Lk 15*). Moko mokinius „nepiktinti“ ir neniekinti bendruomenės „mažutėlių“, bet atjaučiamai jų ieškoti (*Mt 18, 6–14*). Jėzaus vardu sukurtą bendruomenę turi ženklinti susitaikinimas ir atleidimas (*Mt 5, 21–26. 38–48; 18, 21–35*).

Jėzus atleidimą teikia ne tik nusidėjėliui skirtais žodžiais, bet ir prisiimdamas žmonijos nuodėmes: „Jis pasiėmė mūsų negales, sau užsikrovė mūsų ligas“ (*Mt 8, 17*).

Jėzus išlaisvinimo bei gydymo misiją laiko Dievo Karalystės, atnaujinsiančios žmogaus gyvenimą bei suteikiančios jam pilnatvę, atėjimo ženklu (*Mt 12, 28; Lk 11, 20*). Jėzaus mirtis ir prisikėlimas iš numirusių yra galutinis išlaisvinimo ir išgydymo aktas, nes juo nugalinga mirtis ir nuodėmė, žmonija išvaduojama iš jų galios ir nuvedama į tobulą Dievo Karalystę.

3) Už bendruomenės ribų esančiųjų atžvilgiu

133. Jėzus maloniai sutinka ir pas jį ateinančius bei jo išgydomosios galios ieškančius pagonis: prisiminkime kanaanietę (*Mt 15, 21–28*) ir šimtininką (*Lk 7, 1–10*). Savo programinėje kalboje Nazarete Jėzus primena, kad Elisas buvo siųstas pas našlę Sidonijos mieste Sarepteje, o Eliziejus išgydė sirą Naamaną – įvykius už Izraelio ribų (*Lk 4, 25–27*). Mato istorijos apie šimtininką versijoje Jėzus daro užuominą į *Iz 43, 5* ir numato, kad „daugelis ateis iš rytų ir vakarų ir susės Dangaus Karalystėje prie stalo su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu“ (*Mt 8, 11*). Didžiosios puotos palyginime pakviestieji, atsisakę ateiti, kad namai taptų pilni, pakeičiami „vargšais, paliegėliais, aklais ir luošais“ ir galiausiai tais, kurie keliuose bei patvoriuose (*Lk 14, 16–24*).

Šiomis turtingomis tradicijomis apie Jėzaus, atsiūsto gydyti, rūpintis vargšais bei atsidūrusiais paribiuose, priimti nusidėjėlius ir pagonis, misiją evangelijose patvirtinama Biblijos bendruomeninė pakraipa. Raktinis biblinės moralės klausimas yra šis: kokios dorybės bei praktikos ir kokie santykiai turėtų ženklinti Dievo vardu susirinkusią bendruomenę?

4) Galiojamumas visiems žmonėms

134. Toros ir Jėzaus mokymo moralinės tradicijos Biblijoje nelaikomos „sektantiška“ etika, taikytina vien Izraeliui ar krikščionių bendruomenei (plg. *Iz 2, 3; Am 1–2*). Išminties tradicija teigia, kad pati sukurtosios tikrovės struktūra atspindi Toros vertybes ir Dievo valią visiems žmonėms (plg. *Pat 8, 22–36; Išm 13, 1. 4–5*). Tokiu požiūriu remiasi ir Paulius tvirtindamas, kad pagonyms Dievą ir jo valią gali pažinti stebėdami sukurtąjį pasaulį (*Rom 1, 18–25; plg. 2, 14–15*). Tas pat pasakytina apie moralinį Jėzaus mokymą, skirtą ne tik mokiniams, bet – drauge su Dievo tiesos apreiškimu – per juos visam pasauliui (plg. *Mt 28, 18–20*). Tad biblinė tradicija suponuoja, kad ta pati moralinė atsakomybė patikėta visiems žmonėms kaip kūrinių daliai ir Dievo paveikslui, net jei nuodėmės galia ir nutolimas nuo Dievo gali neigiamai paveikti moralinį sprendimą.

2.4.2. Gairės mūsų dienoms

135. Pasak Biblijos, bendruomenė yra pamatinis moralinio gyvenimo duomuo. Ji remiasi meile, pranoktančia individualius interesus ir sujungiančia visus žmones. Ta meilė galiausiai šaknijasi pačios Šventosios Trejybės gyvenime, reiškiasi Šventosios Dvasios dinamine galia ir sykiu yra tikrai krikščioniškos bendruomenės versmė bei tikslas.

a) Bendruomenės įvairios formos

Bendruomenė su savita dinamika ir savitais moraliniais reikalavimais egzistuoja įvairiuose žmogaus gyvenimo lygmenyse. Šeima yra pamatiškiausia žmogiškoji bendruomenė, turinti lemiamą įtaką individo socialiniam ir moraliniam ugdymui. Bendruomenė yra ir Bažnyčia: jai pamatinis dalykas yra tikėjimo dovana, į ją įžengiama per krikštą, o jos gilusis vienijantis ryšys yra krikščioniškoji meilė. Moralinės pareigos kyla iš priklausomybės vietinei ir nacionalinei civilinei visuomenei. Negana to, šiuolaikinė visuomenė vis labiau suvokia žmonių bendruomenės globalinius matmenis ir moralines pareigas, keliamas visos nacijų ir tautų šeimos ekonominės, socialinės ir politinės gėrovės. Bažnyčios socialiniame mokyme jau daugiau nei šimtmetį popiežiai pabrėžia moralines pareigas, kylančias iš priklausomybės įvairiems bendruomeninio gyvenimo lygmenims.

b) Pamatinė meilės svarba

Šiandieniam krikščioniui priimant moralinius sprendimus, daug vertybių yra svarbios, tačiau krikščioniškojo požiūriu visas kitas socialines vertybes

grindžia bei sąlygoja meilė, tvirtas išipareigojimas peržengti save dėl kitų gėrio. Pilietinė bendruomenė privalo garantuoti teisingas socialines struktūras, teikiančias piliečiams apsaugą ir laiduojančias pirmo būtinumo gyvenime dalykus. Krikščioniškoji moralinė perspektyva yra papildanti bei pranokstanti teisingumo reikalavimus. Teisinga tvarka, sukurta politinėmis priemonėmis, negali patenkinti visų žmogaus širdies troškimų. Bažnyčios moralinis išipareigojimas artimo meilei įvairiose žmonių bendruomenės plotmėse gali išjudinti geriausias žmogaus dvasios jėgas. Bažnyčios tradiciniai meilės darbai individualioje ir institucinėje plotmėje gali įkvėpti politinę tvarką pripažinti Dievo sukurto žmogaus transcendentinį grožį ir galutinę paskirtį.

c) Šiandieniai poreikiai

Biblinio apreiškimo bendruomeninis matmuo gali priminti geros valios žmonėms esminius šiandienio moralinio gyvenimo aspektus. Perdėtas individualizmas, keliantis grėsmę pačiai daugelio bendruomenių struktūrai, garbaus amžiaus ir neįgalių žmonių atskirtis, visuomenės silpniausių narių apsaugos stygius, didėjanti nelygybė tarp neturtingų ir turtingų šalių, smurtas ir kankinimai iš piktavališkų sumetimų ar siekiant politinių tikslų yra dalykai, kuriems iš pagrindų prieštarauja biblinis požiūris į žmogų ir žmogaus bendruomenę. Bažnyčios mokymas apie artimo meilės pareigas kyla iš Jėzaus mokymo bei visos biblinės tradicijos ir yra tiesioginis iššūkis moraliniams trūkumams. Sykiu Bažnyčios pastangos meilės dvasia tarnauti vargšams, ligoniams ir silpniesiems įkvepia pilietinę bendruomenę, besistengiančią statydinti teisingą visuomenę.

2.5. Penktas konkretus kriterijus: galutinumas

136. Jėzaus prisikėlimu grįsta būsimo gyvenimo su Dievu viltis esmingai skatina ieškoti Dievo valios ir laikyti ją savo elgesio norma.

2.5.1. Bibliniai duomenys

Žmogus yra mirtingas ir gyvena laike. Kaip toks, susiduria su egzistencine draugiško santykio su Dievu nutrūkimo mįsle, jei su mirtimi viskas baigiasi. Tokio netikrumo dramą patyrė Izraelis. Tačiau jo puoselėta sukūrimo ir sandoros samprata paskatino laipsniškai suvokti, kad Dievo suverenumo kosmosui ir istorijai neturi riboti žmogaus maršis būvis. Viešpats neturėtų mirties galiai palikti tų, kurie juo pasitikėjo. Bet ilgą laiką liko paslaptis, kaip Dievas vykdo savo ištikimybę jam ištikimųjų atžvilgiu pasibaigus jų žemiškajai egzistencijai.

Naujajame Testamente gyva nauja patirtis: Jėzaus mirtimi ir prisikėlimu atveriamas labai aiški ir patikima perspektyva. Pateiksime kelias biblines gijas, susijusias su būsimo gyvenimu ir motyvuojančias moralinius apsisprendimus bei pagrindžiančias nuoseklią moralinę elgseną.

a) Vilties evoliucija Senajame Testamente

1) Vilties pradžia

137. Atsižvelgdami į tai, kiek įmanoma nustatyti seniausias Izraelio religinio gyvenimo stadijas, galime teigti, kad būta meto, kai atlygio būsimojame gyvenime viltis stokojo moralinio motyvacinio poveikio, nes ta viltis buvo embrioninė. Seniausius lūkesčius, regis, sudarė tiesiog grįžimas į genties ištakas, susitikimas su mirusiais protėviais (1 Sam 28, 19; 2 Sam 12, 23). Atlygis už dorybę yra ilgas gyvenimas (Pr 25, 8) ir gausūs palikuonys. Galiausiai visi – ir geri, ir nedorėliai (Ez 32, 18–31) – nužengia į Šeolą, tamsos, tylos, bejėgystės ir neveiklos vietą (Ps 88, 3–12), kuri yra visiška priešybė gyvenimui dėl negalėjimo šlovinti Dievą. Tokio įsitikinimo neigiamas poveikis moralei viršūnę pasiekia vėlyvoje Koheleto knygoje, kur toks įsitikinimas yra viena iš priežasčių, kodėl visa yra tuštybė, taip pat kova dėl gėrio ir bet kurios moralinės pastangos: „Juk likimas žmonių ir likimas gyvulių yra toks pat. Ir vieni, ir kiti miršta“ (Koh 3, 19; taip pat žr. variantą 12, 7).

Tačiau jau seniai iki Koheleto atsirado kitoks požiūris į pasaulį. Anot jo, mirtis ir požeminis pasaulis pavaldūs Dievo viešpatavimui danguje ir žemėje. Pirmiausia psalmėse liudijamas įsitikinimas, kad Viešpats net ir po mirties neapleidžia tų, kurie juo pasitikėjo ir gyveno pagal jo įsakymus. Mirtis negali nutraukti Dievo bendrystės su jam ištikimaisiais. Meilės savybė yra būti amžina, tad Dievo ištikimybė, sujungta su visagalybe, laikyta galinti padaryti tokį būvį realų: „Tavo ištikima meilė yra man brangesnė už gyvastį“ (Ps 63, 4). Psalminkas dar neįsivaizdavo, kaip Dievas konkretizuos tokią tvarią ištikimybę savo ištikimųjų atžvilgiu, tačiau jau seniai, iki atsirandant prisikėlimo vilčiai, Izraelio tikėjime gyvavo suvokimas, kad Dievo ištikimybė teisiųjų atžvilgiu negali nutrūkti (Ps 16, 8–11; 17, 15; 9, 14–16; 73, 24–28). Vėliau tikėjimas, kad Dievas niekada nenuvils tų, kurie laikėsi įsakymų, virto etiniu argumentu.

2) Prisikėlimo vilties pirmosios apraiškos

Pasak kai kurių egzegetų, problema, kaip gyvenimą po mirties, Dievui esant nenykstamai maloningam, galima suderinti su nekūniška egzistencija, atspindima žinomoje Jobo knygoje, bent jau tada, kai itin sunki

Job 19, 26 eilutė verčiama taip: „Net tada, kai liga bus suėdusi mano odą, ir be savo kūno regėsiu Dievą.“ Kad ir ką reikštų šis miglotas hebrajiškas tekstas, ir Septuaginta, ir vėliau Bažnyčios tėvai jos turinį aiškino kaip tikėjimo prisikėlimu liudijimą: „Juk aš žinau, kad tasai, kuris amžinas, mane išlaisvins ir mano odą, patyrusią visa tai, prikels iš žemės“ (LXX 19, 25–26).

Pirmas aiškus ryšys tarp moralės ir pomirtinio gyvenimo atsiranda per Makabėjų laikotarpio persekiojimus (*2 Mak* 7, 9–36), ir tas ryšys atsiskleidžia tokiu pavidalu: kankiniai prisikelia naujam gyvenimui, o jų kankintojai bei jų palikuonys pasmerkti kančioms. Ta pati mintis išreiškiama *Dan* 12, 2: „Daugelis (aramėjų kalboje tai nereiškia, kad neapbrėpiami visi) miegančiųjų žemės dulkėse atsibus – kai kurie amžinajam gyvenimui, kiti gėdai ir amžinajai negarbei.“ Čia prikėlimas neapribojamas kankiniais, bet apima visus, „kurie tik yra rasti įrašyti knygoje“. Ir prisikels visas asmuo. Kūno ir sielos persiskyrimas neįsivaizduojamas, nes žydų antropologija tokios perskyros nesuvokė: žmogus yra ne tokiu būdu padalytas, bet įdvasintas kūnas.

Išminties knygoje būsimas atlygis ir bausmė po mirties yra svarbi moralinė motyvacija. Darant įtaką graikų filosofijai, konkrečiai viduriniojo platonizmo filosofijai, ateities viltis reiškia sielos nemirtingumo sąvoka. Teisiųjų sielos, rastos vertos būti su Dievu ir gyventi su juo meilėje (3, 5, 9), yra ramybėje (3, 1–3). Kita vertus, svetimautojai teismo dieną neturi nei vilties, nei paguodos, nes nedorėlių laukia skausmingas galas (3, 19). Sielos nemirtingumas laikomas asmeniniu nemirtingumu.

Baigdami galime pabrėžti, jog šios vilties prošvaistės atveria naujas galimybes. Paaiškinama, kad dabartinės gėrybės neamžinos, ir mokoma pirmenybę teikti bet kam, kas atitinka žmogui Dievo siūlomą amžiną draugystę.

b) Pavyzdinis Jėzaus kelias

138. Jėzus labai ryžtingai patvirtina prisikėlimą iš numirusių bei atmeta sadukiejų to neigimą. Jėzaus kelią ir darbus iš pagrindų lemia transcendentinė Tėvo tikrovė, jo meilė ir valia. Iš savo sekėjų jis laukia tokios pat nuostatos, ir būtent juo pavyzdinčiai sekė kankiniai.

1) Jėzaus nuostata ir mokymas

Jėzaus atsakymas į sadukiejų pasakojimą (*Mk* 12, 18–23) pradedamas klausimu: „Argi ne todėl klystate, kad neišmanote nei Raštų, nei Dievo galybės?!“ (12, 24) ir užbaigiamas ištara: „Jūs labai klystate“ (12, 27). Jis nepakartojamai primygtinai pabrėžia mirusiųjų

prisikėlimo neigimo klaidingumą dėl Dievo nepažinimo, Dievo galios ir ištikimybės neteisingo supratimo. Jėzaus akimis, Dievas negali savęs pristatyti žodžiais: „Aš esu Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas“ (12, 26) nebūdamas gyvai susivienijęs su tais asmenimis. „Jis ne mirusiųjų, bet gyvųjų Dievas“ (12, 27). Mirusiųjų prisikėlimas ir amžinasis gyvenimas Jėzui nėra abstraktus dalykas. Visas Jėzaus dėmesys sutelktas į Dievą, viskas priklauso nuo Dievo galios ir jo nuostatos žmogaus atžvilgiu teisingo supratimo. Žmogaus gyvenimo tikslas, nulemiantis jo elgesį, nėra abstrakti amžinojo gyvenimo idėja, bet gyvas santykis su Dievu, sukūrusiu ir paskyrusiu žmogų begalinei gyvenimo bendrystei su juo.

Pačiam Jėzui jo gyvenimo bei veikimo horizontas yra Tėvas, jo gyva vienybė su Tėvu. Jėzus gyveno Tėvui, su Tėvu ir Tėve; kupinas tokio nusistatymo jis prisieinė kančios slėpinį iki savo paties gyvybės netekimo. Jis taip kalba apie save: „Mano maistas – vykdyti valią to, kuris mane siuntė, ir baigti jo darbą“ (*Jn* 4, 34). Vykdyti Tėvo valią, gautą užduotį yra pamatinis Jėzaus gyvenimo vienybė su Tėvu būdas. Ištikimybė Tėvui grindžia Jėzaus visą elgesį ir kančią. Tokia ištikimybė užduočiai neleidžia jam pasiduoti jokiam žmogiškajam spaudimui ir galop atveda jį į mirtį ant kryžiaus. Nepaisant to, tai yra jo „maistas“, teikia jėgų gyventi, yra jo gyvenimo šaltinis ir jėga. Aukščiausiosios vertybės, kurių reikia laikytis bet kuriuo atveju ir bet kuria kaina, Jėzui yra ne žemiškasis gyvenimas ir ne to gyvenimo gėrybės. Aukščiausioji vertybė yra vien vienybė su Tėvu, ji įgyvendinama pirmiausia vykdant jo valią.

Jėzus pateikia savo nuostatą kaip pavyzdį ir laukia, kad jo sekėjai žengtų jo nubrėžtu keliu. Ir jiems esminis dalykas yra ištikimybė Tėvo valiai. Užbaigdamas ir tam tikra prasme apibendrinamas Kalno pamokslą, Jėzus taria: „Ne kiekvienas, kuris man šaukia: *Viešpatie, Viešpatie!*, įeis į Dangaus Karalystę, bet tik tas, kuris vykdo mano dangiškojo Tėvo valią“ (*Mt* 7, 21). Būtent eschatologinėje plotmėje, kalbėdamas apie būtiną įžengimo į Dangaus Karalystę sąlygą, Jėzus pateikia savo Tėvo valią kaip svarbiausią normą. Gyventi susivienijus su Tėvu Dangaus Karalystėje tiesiog neįmanoma negyvenus vienybėje su juo žemiškajame gyvenime vykdant jo valią.

Jėzus nedviprasmiškai patikslina, kas turėtų lemti jo mokinių elgesį ir kančią: „Aš sakau jums, savo bičiuliams: nebijokite tų, kurie žudo kūną ir paskui nebega-li daugiau kenkti. Aš parodysiu, ko turite bijoti: bijokite to, kuris nužudęs turi galią įstumti į pragarą. Taip, sakau jums, šito bijokite!“ (*Lk* 12, 4–5). Tai – draugo pamokymas draugui: Jėzus nori apsaugoti savo draugus, mokinius ir lygia greta gausybę žmonių (plg. 12,

1) nuo užsisklendimo žemiškojoje perspektyvoje klaidos. Jis atveria horizontą ir kreipia į Dievą bei jo galią anapusinei egzistencijai: Dievas gali ir priimti, ir nepriimti į vienybę su juo. Kalbėdamas apie baimę, Jėzus trokšta ne kurstyti siaubą ir baimę, bet pakviesti rimtai ir giliau suvokti realią žmogaus padėtį. Vengti blogio žmogų turi motyvuoti ne tai, kas pasitaiko žemiškojoje egzistencijoje, bet tai, kas galiausiai nutiks, kai Dievas išstara neigiamą nuosprendį.

Kitame pamokyme, vėl skirtame miniai ir mokiniams (*Mk 8, 34*), Jėzus tiesiogiai įvardija sekimą kryžiaus keliu: „Jei kas nori eiti paskui mane, teišsižada pats savęs, teima savo kryžių ir teseka manimi. Kas nori išgelbėti savo gyvybę, tas ją praras; o kas pražudys savo gyvybę dėl manęs ir dėl Evangelijos, tas ją išgelbės“ (8, 34–35). O užbaigdamas sako: „Jei kas gėdijasi manęs ir mano žodžių šios neištikimos ir nuodėmingos kartos akivaizdoje, to gėdysis ir Žmogaus Sūnus, atėjęs savo Tėvo šlovėje su šventaisiais angelais“ (8, 38). Vienintelis būdas išgelbėti gyvybę yra vienybė su Jėzumi ir jo Evangelija, nes Jėzus yra vienybėje su Tėvu, vieninteliu bet kurios gyvybės šaltiniu. Norint išlaikyti vienybę su Jėzumi, būtina išvien su Jėzumi išsižadėti žemiškojo gyvenimo ir drauge su juo prisimti kryžių. Sekimas Jėzumi ir vienybė su juo negali būti daliniai, bet turi apimti viską. Tokio elgesio reikalauja ir jį pagrindžia vėlgi eschatologinė perspektyva. Jėzus, per savo kelią įžengęs į savo Tėvo šlovę, toje šlovėje ateis ir pasirodys. Tikrai nuolatinė vienybė su juo ir narsi ištikimybė jam bei jo žodžiams įgalina tapti jo šlovingo gyvenimo su Tėvu dalininku, išgelbėja gyvybę.

2) Pavyzdinis kankinių sekimas Jėzumi

139. Kai kuriose vėlesnėse Senojo Testamento knygoje (*1 ir 2 Mak*) pranešama apie kankinystę. Šie atvejai minimi ir aiškinami subrendusio aiškaus suvokimo, kokia ateitis laukia žmogaus, kontekste. Kankiniai moko, kad yra kitas gyvenimas ir kad vertybės, kurias reikia rinktis konkrečiomis sąlygomis, yra absoliučiai radikali, nes atspindi reiklius apsisprendimus ir jų reikalauja.

Naujajame Testamente tobulas kankinys yra pats Jėzus, o jo absoliuti ištikimybė iš Tėvo gautai užduociai ligi pat mirties ant kryžiaus yra pavyzdys jo sekėjams. Tai liudija Pauliaus raginimas Timotiejui: „Kovok šauniąją tikėjimo kovą, pagauk amžinąjį gyvenimą, kuriam esi pašauktas“; o paskui primena Jėzų Kristų, „kuris prie Poncijaus Piloto pateikė gerą išpažinimą“ (*1 Tim 6, 12–13*). Pirmieji krikščionys, pasirinkę mirtį ir išlieję savo kraują, kad galėtų išlikti ištikimi savo Viešpačiui Jėzui, vadinami „kankiniais“, t. y. „liudytojais“. Su

visišku atsidavimu jie liudija, kad vienybė su Jėzumi vertingesnė už visa kita. Paulius tokiu kankiniu laiko Steponą, pirmą krikščionį, nužudytą dėl ištikimybės Jėzui (*Apd 22, 20*), ir apie tokius liudytojus nekart kalbama Apreiškimo Jonui knygoje (2, 13; 6, 9; 17, 6; 20, 4).

Naujojo Testamento precedentai įkvėpė daug ankstyvosios kankinystės teologijos temų. Pakanka paminėti Ignatą Antiochietį, pauliškąją vienybės su Kristumi idėją sujungusį su joniškąja gyvenimo Kristuje tema ir vėliau sekimo Kristumi idealu. Viešpaties liudytojų mirtyje esti Viešpaties kančia.

Paaukodami savo gyvybę, kankiniai parodo esminius elgesio kriterijus: absoliučią pirmenybę Dievui ir tai, kad ištikimybė jam reikalauja didvyriškumo ar bet kurių kitokių vertybių išsižadėjimo; santykį tarp netvartos dabarties ir visus žemiškuosius matmenis pranokstantį išganymą žadančios ateities; supanašėjimą su Kristumi, Dievo „kankiniu“, ir sekimą jo pavyzdžiu.

c) Eschatologinė perspektyva Pauliaus raštuose

140. Kaip visuose kituose Naujojo Testamento raštuose, lygiai taip ir Pauliaus skelbime eschatologinė perspektyva yra pamatinė ir visur buvė, net ir tada, kai aiškiai neįvardijama. Pauliaus akimis, Jėzų iš numirusių prikėlė Dievas Tėvas (plg. *Gal 1, 1; Rom 10, 9* ir t. t.). Mūsų egzistencijos horizontas neapsiriboja mariu žemiškojo gyvenimu, nes gyvenimas amžinoje bendrystėje su prisikėlusiu Viešpačiu atveria beribį horizontą, pakeičia žemiškojo gyvenimo aplinkybes bei parametrus ir tampa esmine mūsų dabartinės egzistencijos įgyvendinimo taisykle. Apie prisikėlimą, teismą ir iš to išplaukiančius padarinius moraliniam elgesiui kalbama keliuose tipiniuose Pauliaus tekstuose.

1) Prisikėlimas

Ilgame *1 Kor 15, 1–58* skyriuje Paulius artimai susieja Jėzaus prisikėlimą, krikščionių prisikėlimą ir dabartinio gyvenimo įvertinimą. Skyriaus pabaigoje glaustai suformuluoja padarinius: „Tad, mano mylimieji broliai, būkite tvirti ir nepajudinami, vis uoliau dirbkite Viešpaties darbą ir žinokite, kad jūsų triūsas ne veltui Viešpatyje“ (15, 58). „Viešpaties darbas“, t. y. tikinčiojo elgesys pagal Jėzaus pavyzdį, nėra lengvas (plg. taip pat 15, 30–31), tačiau tie vargai ne tušti, nes veda į prisikėlimą, palaimingą gyvenimą su prisikėlusiu Viešpačiu.

Jėzaus prisikėlimo padariniai taip pat aprašomi *Kol 3, 1–11*, kur, be kita ko, sakoma: „Jei esate su Kristumi prikelti, siekite to, kas aukštybėse, kur Kristus sėdi Dievo dešinėje. Rūpinkitės tuo, kas aukštybėse, o ne

tuo, kas žemėje. <...> Numarinkite, kas jūsų nariuose žemiška...“ Kalboje susipina įvairūs lygmenys: Kristus prisikėlė; visi esame jo pašlovinimo dalininkai; tačiau tas procesas neužbaigtas, juolab ne savaiminis; būtinas sąmoningas žmogiškojo partnerio dalyvavimas; jis turi skirti tai, kas kyla iš žemės ar įkvėpta kūno, ir tai, kas priklauso Kristaus tvarkai. Kadangi Kristus pirmiau už mus pasiekė eschatologinį būvį, žemiškųjų vertybių pasaulis nepranyko, tačiau įgijo savo tikrąsias proporcijas, santykinumo matmenį.

2) Teismas

141. Paulius vis mini mūsų laukiantį teismą. Tai, ką padarėme savo gyvenime, bus objektyviai įvertinta Viešpaties ir tinkamai atlyginta. Norint su pasitikėjimu laukti Viešpaties įvertinimo, tai turėtų skatinti gyventi atsakingai.

Rom 14, 10–12 Paulius tvirtina: „Juk visi turėsime stoti prieš Dievo teismą. <...> Taigi kiekvienas iš mūsų duos Dievui apyskaitą už save.“ Taip išryškinama mūsų atsakomybė. Jei gyvenimas baigtusi niekuo, pabaiga visiems būtų vienoda ir būtų nebesvarbu, kaip elgėmės savo žemiškajame gyvenime. Tačiau mūsų gyvenimas orientuotas į apyskaitą, dėl to mūsų dabartinė gyven-sena tokia svarbi ir esminga.

Žmonės savaip vertina žmones ir įvykius, tačiau Paulius sako: „Mano teisėjas yra Viešpats. <...> [jis] nušvies, kas tamsoje paslėpta, ir atskleis širdžių sumanymus. Tuomet kiekvienam teks pagyrimas iš Dievo“ (*1 Kor 4, 4–5*). Tik Viešpats gali tinkamai ir teisingai įvertinti, nes pažįsta visus žmonių poelgių niuansus.

Teismo baigtis atitiks tai, ką kiekvienas žmogus padarė per savo gyvenimą, ir nebus vienoda: „Juk mums visiems reikės stoti prieš Kristaus teismo krėsę, kad kiekvienas atsiimtų, ką jis, gyvendamas kūne, yra daręs – gera ar bloga“ (*2 Kor 5, 10*).

Atpildo pasmerktiesiems būdas išreikštas labai bendrai („pyktis ir rūstybė“, „sielvartas ir suspaudimas“: *Rom 2, 8–9*) arba negatyviai („nepavaldės Dievo Karalystės“: *1 Kor 6, 10*; *Gal 5, 21*). Išganytųjų laukia „malonė“, o ne tiesiog tai, kas užtarnauta, – „amžinasis gyvenimas mūsų Viešpatyje Kristuje Jėzuje“ (*Rom 6, 23*).

d) Eschatologinė perspektyva Apreiškimo Jonui knygoje

142. Bendrame Apreiškimo Jonui eschatologiniame kontekste ypač išryškinamas Kristaus atėjimas. Jis laikomas ne momentiniu, galutiniu ir išpūdingu Kristaus sugrįžimu – įsivaizduojamu kaip nužengimas iš dan-

gaus, – bet artumu, kuris, suvokiamas kaip realus, vis labiau persmelkia visą istoriją, plėtodamasis iki savo pilnatvės. Šiuo atžvilgiu Apreiškime Jonui, tęsiant Jono evangelijos įgyvendintos eschatologijos liniją, pabrėžiamas prisikėlusio Kristaus dabartinis buvimas savo Bažnyčioje ir pasaulyje. Toks buvimas Dvasios veikimu (plg. *Jn 14, 16–18*) duoda pradžią – galima sakyti – naujai įsikūnijimo stadijai, kurioje „nukryžiuotas Prisikėlusysis“ daro tiesioginį poveikį Bažnyčiai ir per daugialypius Bažnyčios veiksmus likusiam pasauliui, vis labiau visiems ir viskam įspausdamas savo vertybes ir savo gyvastį. Tokio veikimo, Kristui vis plačiau šakojantis istorijoje, baigtis bus, viena vertus, visų dabartinio demoniškojo blogio konkrečių istorinių apraiškų sustabdymas bei sugriovimas ir, kita vertus, sugyvenimas bei dalijimasis aukščiausiu Kristaus, Dievo, Dvasios ir Bažnyčios meilės lygmeniu. Tai bus galutinai įgyvendinta naujojoje Jeruzalėje.

1) Kristaus atėjimas į Bažnyčią

143. Pirmas aspektas susijęs su Bažnyčia, žvelgiant į ją iš vidaus, ir išryškinamas pirmoje Apreiškimo Jonui dalyje (*Apr 1, 4–3, 22*): tai – Kristaus atėjimas, susijęs su Bažnyčia ir ją įtraukiantis kaip tokią, visada suvokiant ją anksčiau išryškintos dialektikos tarp vietinės ir visuotinės Bažnyčios aspektu. Tai aiškinantys tekstai (*Apr 2, 5. 16; 3, 11*), lygiai kaip ir bendras kontekstas (*Apr 2–3*), į kurią jie įterpti, rodantys, kad tas atėjimas yra vis didesnis ir vis labiau įtraukiantis Kristaus buvimas Bažnyčios aplinkoje.

Kristaus tokio atėjimo-buvimo moraliniai padariniai Bažnyčios atžvilgiu pirmiausia yra stiprinti bei atnaujinti tikėjimo bei disponuojamumo nuostata, leidžiančią atsiliepti į jai skirtą Kristaus veikimą. Dar konkretni yra reikalavimai, išreiškiami Bažnyčiai adresuojamais imperatyvais: „Atsiversk!“ (*Apr 2, 5. 16; 3, 1. 19*); „Nebijok būsimųjų kentėjimų!“ (*Apr 2, 10*); „Laikykitės to, ką turite, iki ateisio!“ (*Apr 2, 25*); „Prisimink, kaip esi priėmęs ir išgirdęs; laikykitės to ir atsiversk!“ (*Apr 3, 3*); „Būk tad uolus ir atsiversk!“ (*Apr 3, 19*).

Iš Bažnyčios pirmiausia reikalaujama klausytis Dvasios, kuri antroje Apreiškimo Jonui knygos dalyje skatins ją priimti moralinius sprendimus, tinkamus bendradarbiauti su Kristaus atėjimu, kuris įgyvendinamas istorijoje.

2) Kristaus atėjimas ir buvimas istorijoje

144. Apreiškimo Jonui antroje dalyje prisikėlusio Kristaus veikimas reikšmingai persilenka iš Bažnyčios vidaus į pasaulį žmonių, kurie dar nepriklauso Bažnyčiai.

Tokiam pasauliui spaudimą daro demoniškos jėgos, siekiančios primesti gyvenseną, priešingą Dievo valiai ir planui, Karalystės priešingybę, savotišką antikūriniją. Apreiškime Jonui išsamiau nusakomas toks demoniškas veikimas: daromas ne tiesioginis poveikis, bet apgaule išsismelkiama į esamas žmogiškąsias struktūras ir veikiama per jas. Tačiau žemiškajai sistemai priešinasi Kristaus sistema. Pastaroji yra pirmiausia pats Kristus, kurį simbolizuoja Avinėlis (*Apr* 5, 6), vyraujantis visoje antroje Apreiškimo Jonui dalyje. Visa ši Kristaus – Avinėlio veikla Apreiškime Jonui aiškina ma kaip atėjimas. Tai Kristaus atėjimas į istoriją, lygiagretus jo atėjimui į Bažnyčią.

Kristaus atėjimo į istoriją moralinių padarinių yra daug, tačiau visi remiasi tuo, kad krikščionys – kaip matėme anksčiau – kaip „Dievo ir Kristaus kunigai“ (*Apr* 20, 6) tarpininkauja tarp Kristaus troškimo išsismelkti į kiekvieną istorijos smulkmeną ir to troškimo įgyvendinimo. Krikščionys turėtų išdrįsti į šviesą iškelti savo Kristų (*plg.* *Apr* 12, 1–6), skiepydami istorijon jo vertybes iki eschatologinės pilnatvės, paženklinsiančios jo atėjimo atbaigimą.

3) Atėjimas eschatologine pilnatve

145. Kristaus atėjimas Bažnyčios viduje, kaip pažymėta, iš pagrindų paženklintas Kristaus meilės, grįstos abipusiškumu, laukiančios mainų to paties ilgio bangų diapazone ir atitinkančios žmogiškųjų sužadėtuvių schemą. Bažnyčia dabar yra sužadėtinė, besirengianti tapti sutuoktine ir aktyviai bendradarbiaujanti su Kristaus atėjimu į istoriją. Kai tas atėjimas bus galutinai įgyvendintas, prisiartins „Avinėlio vestuvės“ (*Apr* 19, 7). Bažnyčia, tada jau nebe sužadėtinė, bet sutuoktinė, gebės mylėti Kristų tokia pat meile, atitinkančia Kristaus meilę, o Kristus savo sutuoktinei dovanos begalinius turtus, kuriuos turi (*plg.* *Apr* 21, 9–22, 5).

Kristaus atėjimas į istoriją irgi plėtojasi laipsniškai. Jis apima – pabaigoje – visų blogio jėgų, veikliai griaušančių kūriniją, išgalinimą. Taip iš istorijos arenos pranyks „žemės karalius“ (*Apr* 19, 17–19), pirmasis ir antrasis žvėris (*Apr* 19, 20), „suvedžiotojas velnias“ (*Apr* 20, 10), visa kūrinijai priešiško blogio šaknis (*plg.* *Apr* 20, 10). Galop kris antikalystę, įgyvendintą antikūriniją išreiškiantis bei simbolizuojantis Babilonas (*plg.* *Apr* 18, 2). Pirmąjį pasaulį pakeis pasaulis, visas persmelktas Kristaus naujybės (*plg.* *Apr* 21, 1).

Apreiškimo Jonui autorius šiuos eschatologinius vaizdus numato dar tebekeliaujančiai Bažnyčiai. Žvelgdama į savo eschatologinę paskirtį, Bažnyčia, nors ir

jausdama skausmingą augančios meilės džiaugsmą, žino, kad vieną dieną įstengs mylėti Kristų taip, kaip ją myli Kristus. Stengdamasi drauge su Kristumi įveikti blogį ir sustiprinti gėrį, Bažnyčia, žvelgdama į eschatologinę ateitį, žino, kad kūrinijai priešiško blogio priespauda baigsis – taip pat ir jos pastangomis. Panašiai visas iš Kristaus naujybės kylantis gėris, irgi per jos indėlių įnešamas į istoriją, viršūnę pasieks sulig naująja Jeruzale. Bažnyčia yra tvirtai įsitikinusi audžianti savo vestuvinių drabužių.

4) Pabaiga

146. Visi šie sudėtingos lūkesčio bei pasirengimo tvarkos dėmenys skatina Bažnyčioje siekti to, kas geriau, to „daugiau“, kuris išreiškiamas nuoširdžiu šaukimusi: „Ir Dvasia, ir sužadėtinė kviečia: *Ateik!*“ (22, 17). Į šį šaukimąsi Kristus vis atsako patikiniu: „Štai aš veikiu ateinu!“ (*Apr* 22, 7). „Taip, aš veikiu ateinu!“ (*Apr* 22, 20a). Taip jis žada ne eschatologinę atbaigą, bet artimą savo atėjimo stadiją ir ragina Bažnyčią būti budrią („štai“ pažodžiui reiškia „žiūrėk“). Jis pasirodys greitai ir Bažnyčia tai pamatys – tą Kristaus „daugiau“ Bažnyčioje ir pasaulyje, ko taip trokšta Bažnyčia. Tai bus etapas pakeliui į jungtuves ir naująją Jeruzalę.

(*Tęsinys kitame numeryje*)

Lietuvos jaunimo dienos

Birželio 23–25 d. Vilniuje vyko Lietuvos jaunimo dienos. Birželio 23 d. pirmą kartą surengta Akademinė diena – atskira diena studentams ir jau baigusiems studijas jaunuoliams. Į ISM Vadybos ir ekonomikos universitetą dalyviai traukė nuo popietės. ISM kieme savanoriai mokė daugiau negu 900 dalyvių Lietuvos jaunimo dienų (LJD) himno žodžių ir judesių. Ant pakylės įneštas LJD kryžius. Susirinkusius pasveikinęs ISM vadovas Ivo Matseris pasidžiaugė renginio šūkiu „Tiesa padarys jus laisvus“, primindamas, jog gyvenimo kelionė yra tiesos ieškojimas savyje, kituose ir pagalba kitiems jos ieškant, nes būtent tiesos paieškos išlaisvina žmogų. Be to, tiesa yra lyderystės pagrindas – tarnavimas kitiems.

Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas paragino susirinkusiuosius atrasti tiesą. Tiesos paieškas reikia pradėti nuo savęs, tam būtinas nuolankumas. Pažinti tiesą reiškia pažinti Jėzų asmeniškai. Žmogus negali atrasti tiesos be meilės, o tikrąją meilę suteikia tik Jėzus. Baigdamas arkivyskupas palinkėjo drąsos ir džiaugsmingų Lietuvos jaunimo dienų.

Nuo 16 val. iki pat sekmadienio 13.30 val. Šv. Kryžiaus bažnyčioje vyko nuolatinė Švenčiausiojo Sakramento adoracija. 16 val. prasidėjo teminiai užsiėmimai ISM auditorijose ir Visų Šventųjų bažnyčios parapijos salėje. Dalyviai galėjo pasirinkti iš septynių teminių užsiėmimų. Juos vedė filosofė, VDU docentė dr. Lina Šulcienė, „Tele2“ vadovas Petras Masiulis, teisininkas Vygantas Malinauskas, Seimo narys Mantas Adomėnas, ISM Politikos dalykų grupės vadovas dr. Vincentas Vobolevičius, kunigas egzorcistas Arnoldas Valkauskas, VDU docentė dr. Nijolė Liobikienė.

Seimo narys Mantas Adomėnas kalbėjo apie krikščionis universitete. Pasak jo, nors universitetas kartais yra keistų žmonių, netgi marginalų vieta, bet svarbiausia, kad tai bendruomenė, tai laisvės erdvė tiesos paieškoms. Doc. Lina Šulcienė atkreipė dėmesį į tai, jog kalbėti apie tiesą nėra lengva, iš viso yra 200 laisvės sampratų. Esame girdėję, kad Jėzus yra kelias, tiesa ir gyvenimas daug kartų, tačiau nuolat tai pamirštame. P. Masiulis skatino kiekvieną gyventi turint svajonę, vyti mintis apie tai, kad kažko negalime, nes mūsų Dievas yra Karalių Karalius, o pasauliui reikia pasaulinio lygio katalikų. Kun. A. Valkauskas teigė, kad kasdienybėje turime peržengti savo ribotumą, mokytis meilės, nugalėti save. Visi esame misionieriai, tik reikia atrasti savo būdą misijai įgyvendinti. V. Vobolevičius akcentavo diskusijose naudotinus proto argumentus. Labai svarbu nuolat kalbėti apie bendrąjį gerį. Tiesa yra daugiau negu tai, „kas yra tiesa man“. N. Liobikienė sakė, jog meilės mokomasi ir ji kuriama visą gyvenimą. V. Malinauskas kalbėjo apie tai, kad pagrindinis tikslas, siekiant kurti laisvą visuomenę, – suvokimas, jog visuomenei reikia taisyklių, sukuriančių vidinį suvokimą ir vidinę priežastį jų laikytis.

Vakare prasidėjo koncertas. Į orą buvo paleista tūkstantis balionų. Pirmiausia pasirodė Kriščiūnų šeimos ansamblis, atliekantis modernią liaudies muziką. Scenoje juos pakeitė Bjelle su grupe. Jaunimui liudijo teisininkas Justinas Jarusevičius. Harvardo universiteto absolventas dalijosi skaudžiomis gyvenimo patirtimis. Tačiau sunkus darbas ir malda padėjo jam išgyventi netektis. Jis ragino dalyvius priimti tai, kad gyvenimas nebus lengvas, bet skatino būti drąsiems ir nebijoti judėti į priekį. Po liudijimo koncertavo „Saulės klišas“. Vakaro koncertas baigėsi LJD himnu. Nuo 21 val. Šv. Kazimiero bažnyčioje vyko maldos ir šlovinimo vakaras, jo metu giedojo LJD choras.

Šventimai

Liepos 9 d. Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje vysk. Linas Vodopjanovas OFM rankų uždėjimu ir malda diakono šventimus suteikė **Viliui Valioniui**.

-P-

Paskyrimai

Vilniaus arkivyskupijoje

Kun. **Robertas Moisevič** atleistas iš Vilniaus Šv. Teresės parapijos vikaro pareigų ir išleistas studijuoti į Romą.

Kun. **Vytautas Brilius** inkardinuotas Vilniaus arkivyskupijoje.

Kun. **Vytautas Rudis** atleistas iš Riešės Šv. vysk. Stanislovo parapijos klebono pareigų ir paskirtas naujai įsteigto rektorato – Nemėžio Šv. Rapolo Kalinausko bažnyčios – rektoriumi.

Mons. **Edvardas Rydzikas** atleistas iš Vilniaus Šv. apaštalo Petro ir Povilo parapijos klebono pareigų ir paskirtas Riešės Šv. vysk. Stanislovo parapijos klebonu.

Mons. **Wojciech Gorlicki** atleistas iš Naujosios Vilnios Švč. M. Marijos Taikos Karalienės parapijos administratoriaus pareigų ir paskirtas Vilniaus Šv. apaštalo Petro ir Povilo parapijos klebonu.

Kun. dr. **Eduardas Kirstukas** atleistas iš Mickūnų Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebono pareigų ir paskirtas Naujosios Vilnios Švč. M. Marijos Taikos Karalienės parapijos klebonu.

Kun. **Valdemar Ulčukevič** atleistas iš Tabariškių Šv. arkangelo Mykolo parapijos klebono pareigų ir nuo pareigos pagelbėti Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijos pastoracijoje ir paskirtas Mickūnų Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebonu bei įpareigotas pagelbėti Vilniaus Šv. apaštalo Petro ir Povilo parapijos pastoracijoje.

Kun. **Janui Mackevič** pavesta aptarnauti klebono teisėmis Tabariškių Šv. arkangelo Mykolo parapiją, toliau einant kitas turimas pareigas.

Kun. **Elijas Anatolijus Markauskas** atleistas iš Kalesninkų Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos administratoriaus pareigų ir paskirtas Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijos rezidentu, be to, jis rūpinsis Gervėčių Švč. Trejybės parapijos tikinčiaisiais (Gardino vyskupijoje).

Kun. **Tadas Švedavičius** atleistas iš Rūdiškių Švč. Jėzaus Širdies parapijos ir Paluknio Šv. Jono Krikštytojo parapijos administratoriaus bei Gojaus koplyčios rektoriaus pareigų ir paskirtas Kalesninkų Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos klebonu.

Kun. **Szymon Wiklo** atleistas iš Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų kapeliono pareigų ir paskirtas Rūdiškių Švč. Jėzaus Širdies parapijos ir Paluknio Šv. Jono Krikštytojo parapijos administratoriumi.

Kun. prof. dr. **Kęstutis Ralys** atleistas iš Vilniaus Šv. apaštalų Petro ir Povilo parapijos rezidentu pareigų ir paskirtas Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės kapelionu.

Kun. **Arnoldas Smalstys** atleistas iš Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės kapeliono ir Vilniaus Švč. Jėzaus Širdies parapijos rezidentu pareigų ir paskirtas Vilniaus Šv. apaštalų Petro ir Povilo parapijos vikaru.

Kun. **Renatas Švenčionis** paskirtas Vilniaus Šv. apaštalų Petro ir Povilo parapijos vikaru.

Kun. **Andžej Bylinski** atleistas iš Vilniaus Šv. apaštalų Petro ir Povilo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijos vikaru.

Kun. **Rimas Vinčaitis** atleistas iš Vilniaus Šv. apaštalų Petro ir Povilo pa-

Arkangelo konferencijų ir meno centre vykusiame protmūšyje dalyvavo 7 komandos, vyko 4 turai. Klausimai buvo iš skirtingų sričių – religijos, istorijos, medicinos, jaunimo dienų, interneto sensacijų. Iki vidurnakčio vyko orientacinis žaidimas Vilniaus gatvėmis. Pirmoje stotelėje dalyviai aplankė unitų vienuolyną. Žaidimo maršrutas vedė per Bernardinų, Šv. Kryžiaus, Gailestin gumo, dominikonų, konventualų, Šv. Mikalojaus, Šventosios Dvasios bažnyčias, Aušros Vartus. Lietuvos Technikos bibliotekos kieme buvo rodomas Jean-Pierre Améris filmas „Mari istorija“. Tai įkvepiantis prancūziškas filmas apie vienuolę Margaritą ir aklą bei kurčnebylę merginą Mari.

Birželio 24 d. pagrindiniai dienos renginiai vyko „Siemens“ arenoje, Vilniaus senamiestyje ir Mykolo Romerio universitete (MRU). 11 val. „Siemens“ arenoje iškilmingas šventės atidarymas pradėtas specialiai renginiui suburtos šokėjų trupės pasirodymu, vėliau Paulina Paulauskaitė su LJD chorą atliko renginio himną. Scenoje pasirodę vedėjai Benas Rupeikis ir Silvija Stonkutė iš studijos „Impro241“ pasveikino susirinkusiuosius LJD šūkiu „Tiesa padarys jus laisvus“. Sveikinimo žodį tardamas kardinolas Angelo Amato, jaunimą pasveikino šv. Jono Bosko žodžiais: „Šventumas yra skirtas ne tik pagyvenusiems žmonėms, šventumas yra skirtas ir jaunimui.“

Sveikinimo žodyje Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas paragino jaunimą nebijoti prastų oro prognozių: „Šis lietingas oras yra nematomos malonės išraiška.“ Be to, jis pabrėžė, kad šventieji yra visada jauni: „Senkite tik amžiumi. Nesenkite širdimi ir dvasia. Nepraraskite džiaugsmo, kurį Dievas jums teikia.“ Vilniaus mero sveikinimo laišką perskaitė savivaldybės tarybos narys Vincas Jurgutis: „Sveikinu jūsų šeimą, susibūrusią po žodžiais *Tiesa padarys jus laisvus*. Tegloboja jus Vilniaus globėjas šv. Kristoforas.“

Scenoje pasirodė grupė „Kūjeliai“, Linas Adomaitis, Mantas Jankavičius. Į sceną buvo įneštas LJD kryžius ir koncertą pratęsė LJD choras.

LJD tema „Tiesa padarys jus laisvus“ katechezę vedė vysk. Arūnas Poniškaitis. „Laisvė man siejasi su skrydžio pojūčiu. Skristi gerai – tai laisvė. Kad galėtum skristi, turi pažinti tiesą. Pažinti vėjus, kurie blaško, pažinti žmones, kurie yra aplink, – kalbėjo vysk. A. Poniškaitis. – Prašau atlaisvinti padangę nuo visų lėktuvų, įskaitant ir *kukurūzininkus*. Ar jūs pasiruošę skrydžiui lėktuvu LJD 2017?“ Atidarymas užbaigtas LJD himnu, atliktu P. Paulauskaitės ir LJD choro.

Popiet įvairiose Senamiesčio erdvėse ir MRU jaunimas galėjo rinktis net 47 teminius užsiėmimus, susitikimus, paskaitas: susitikimą su broliais pranciškonais „Saulės giesmės“ kaimelyje, Bernardinų bažnyčioje, Taize pamaldas graikų apeigų katalikų (unitų) bažnyčioje, šlovinimą ir užtarimo maldą su „Gyvųjų akmenų“ bendruomene Šv. Onos bažnyčioje. Šv. Arkangelo Rapolo bažnyčioje vienuolė, kunigas ir šeima dalijosi mintimis apie savo pašaukimą. Apie misijas Afrikoje ir džiaugsmą Šv. Kazimiero bažnyčioje su LJD dalyviais kalbėjo Eugenijus Markovas SJ, Jėzuitų gimnazijos kapelionas. Visų Šventųjų bažnyčioje buvo galima susitikti su Tiberiados broliais, šios bažnyčios Teatro salėje apie karą Ukrainoje pasakojo Jonas Ohamanas. Vilniaus arkivyskupijos šeimos centre LJD dalyvių laukė „Pažink save“ savanoriai, Bernardinai. It redakcijoje – redakcijos komanda. „Domus Maria“ salėje buvo galima susipažinti su Amerikos lietuvių jaunimu. Vilniaus arkikatedroje vyko kun. Algirdo Toliato paskaita, o Arkangelo konferencijų ir meno centre – susitikimas su Seimo nariu Žygimantu Pavilioniu. MRU jauni tikybos mokytojai pasakojo apie savo pašaukimą. Mykolo Romerio universitete saleziečių jaunimas ir LJD

dalyviai teminio susitikimo „Kaip jaunas žmogus gali gyventi krikščioniškai nekrikščioniškoje visuomenėje“ ribas išplėtė net ir į koridorių. Susitikimas pradėtas pakvietus dalyvius dalytis savo patirtimi žaidžiant žaidimus. MRU karmelitas kun. Mariusz Placek O. Carm apžvelgė Editos Štein šventumo kelią kalbėdamas tema „Pasauliečių vaidmuo Bažnyčioje. LJD globėjos Editos Štein pavyzdys“. Taip pat buvo galima susitikti ir su katalikiško pažinčių portalo KitoLink.lt steigėjais. Surengtos ir dvi pažintinės ekskursijos.

Šeštadienio dieną vainikavo Gailestingumo ir šlovinimo vakaras. Jo metu į dalyvius kreipėsi vysk. Kęstutis Kėvalas. 130 kunigų klausė išpažinčių, giedojo specialiai šiam renginiui suburtas Gailestingumo vakaro ansamblis. Vakaras baigtas atlikėjo iš Didžiosios Britanijos Martino Smitho koncertu.

Paskutinė LJD diena buvo itin šventiška. Prie Baltojo tilto surengta fiesta. Šeši skirtingi sektoriai buvo atviri vilniečiams ir miesto svečiams. A sektoriuje koncertavo Edgaras Lubys, Karolina Kieraitė, br. Paulius Vaineikis OFM su grupe, kolektyvai „Kam“, „Chebra“, „Kūjeliai“ ir LJD choras su grupe ICHTHUS. B sektoriuje dalyviai turėjo galimybę savo rankomis pasigaminti žvakes, rožinius, ikonas, maldos suoliukus ir kitus daiktus ar netgi marškinėlius su LJD atributika. C sektoriuje laukė batutai, sumo kostiumai, burbulų futbolas, cirkas, muilo burbulai, pabėgimo kambarys ir kitos linksmybės. Buvo galima išmokti ir pirmosios pagalbos pagrindų. D sektoriuje buvo galima šokti lindihopą arba tradicinius liaudies šokius. E sektoriuje vyko protmūšis, surengta aukštųjų mokyklų ir organizacijų mugė, su dalyviais bendravo Rimas Šapauskas (žurnalistas, laidų vedėjas); Janina Zibireva (dizainerė), Justina Šurajeva (aktorė), Mykolas Majauskas (LR Seimo narys), Remigijus Žiogas (renginių organizatorius). F sektorius buvo skirtas sportui: norinčiųjų pasivaržyti laukė krepšinis, tinklinis, frisbis, kvadratas, virvės traukimas ir kitos rungtys.

11.30 val. daugiau nei 5000 jaunuolių eisena su LJD kryžiumi pajudėjo į Katedros aikštę, kur kartu su į iškilmes susirinkusiais dalyvavo arkivyskupo Teofiliaus Matulionio beatifikacijos šv. Mišiose.

Vilniuje švęstų Lietuvos jaunimo dienų dalyvius pasveikino popiežius Pranciškus. Jo linkėjimą jaunimui liudyti taip, kad visas jaunimas susitiktų ir pažintų Viešpatį Jėzų, atsiuntė Popiežiaus Valstybės sekretorius kardinolas Pietro Parolinas:

„Jo Šventenybė popiežius Pranciškus siunčia šiltus sveikinimus visiems, susirinkusiems Vilniuje į aštuntąsias Lietuvos jaunimo dienas, ir užtikrina remiąs jaunuolius malda ir dvasiniu artumu per šias maldos ir brolystės akimirkas.

Jis drąsina visus dalyvius šią šventę priimti kaip galimybę priartėti prie Jėzaus, kuris yra „Kelias, Tiesa ir Gyvenimas“ (Jn 14, 6), ir atverti širdis ir protus Šventajai Dvasiai. Taip jaunuoliai aiškiau matys Tėvo valią savo gyvenime ir pajėgs su didesne laisve tarnauti savo broliams ir seserims, ypač vargingiausiems ir nustumtiems į visuomenės paribius. Jo Šventenybė ypač meldžiasi, kad įtikinamas šia proga susirinkusių jaunuolių liudijimas paskatintų visą jaunimą susitikti ir pažinti Viešpatį Jėzų.

Patikėdamas visus aštuntųjų Lietuvos jaunimo dienų dalyvius motiniškai Mergelės Marijos globai, Šventasis Tėvas noriai suteikia apaštališkąjį palaiminimą, melddamas taikos ir džiaugsmo Viešpatyje.

-bernardinai.lt-

rapijos vikaro pareigų ir paskirtas Naujosios Vilnios Švč. M. Marijos Taikos Karalienės parapijos vikaru.

Kun. **Petras Tarvydas** atleistas iš Naujosios Vilnios Švč. M. Marijos Taikos Karalienės parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Vilniaus Šv. apaštalo Petro ir Povilo parapijos vikaru.

Kun. **Vitalij Kisel** atleistas iš Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Naujosios Vilnios Švč. M. Marijos Taikos Karalienės parapijos vikaru.

Kun. **Jonas Naujokaitis** atleistas iš Naujosios Vilnios Švč. M. Marijos Taikos Karalienės parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Lentvario Viešpaties Apreiškimo Švč. M. Marijai parapijos vikaru.

Kun. **Edvard Dukel** atleistas iš Lentvario Viešpaties Apreiškimo Švč. M. Marijai parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Vilniaus Šv. vyskupo Stanislovo ir šv. Vladislovo Arkikatedros bazilikos parapijos vikaru.

Kun. **Marius Žitkauskas** atleistas iš Vilniaus Šv. vyskupo Stanislovo ir šv. Vladislovo Arkikatedros bazilikos parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijos vikaru, kartu įpareigotas įsitraukti į akademinės sielovados veiklą.

Kun. **Dovydas Grigaliūnas**, kun. **Viktor Kudriašov**, kun. **Ronald Kuzmickas** ir kun. **Mykolas Sotničenka** įpareigoti įsitraukti į akademinės sielovados veiklą ir toliau palikti eiti kitas pareigas.

Kun. **Juzef Makut** atleistas iš Vilniaus (Kalvarijos) Šv. Kryžiaus Atradimo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Paberžės Švč. Jėzaus Širdies parapijos vikaru.

Kun. **Valentin Dulko** paskirtas Vilniaus (Kalvarijos) Šv. Kryžiaus Atradimo parapijos vikaru.

Kun. dr. **Vladimiras Solovej** paskirtas Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos

studijų prefektu, paliktas toliau eiti kitas pareigas.

Kun. **Francišek Jusiel** paskirtas Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos generaliniu sekretoriumi, paliktas toliau eiti kitas pareigas.

Kun. **Mozė Mitkevičius**, grįžęs po studijų Romoje, paskirtas Vilniaus arkivyskupijos *Caritas* sielovadininku ir Vilniaus (Kalvarijos) Šv. Kryžiaus Atradimo parapijos rezidentu bei įpareigotas įsitraukti į akademinės sielovados veiklą.

Diak. **Gabrielius Satkauskas** paskirtas Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos propedeutinių metų kurso ugdytoju.

Diak. **Arūnas Kalpakovas** atleistas iš sielovadinio darbo Vilniaus (Kalvarijos) Šv. Kryžiaus Atradimo parapijoje ir paskirtas vykdyti diakono tarnystę Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijoje.

Dekaną pareigas toliau eiti paskirti Varenos dekanato dekanas kun. **Justinas Aleknavičius**, Švenčionių dekanato dekanas kun. **Medardas Čeponis**, Vilniaus I dekanato dekanas kun. **Virginius Česnulevičius**, Ignalinos dekanato dekanas kun. **Vidas Smagurauskas**, Trakų dekanato dekanas kun. **Jonas Varaneckas**, Kalvarijų dekanato dekanas kun. **Ruslan Vilkel** ir Šalčininkų dekanato dekanas mons. **Vaclav Volodkovič**.

Kun. **Ričardas Doveika** paskirtas Vilniaus II dekanato dekanu.

Kun. dr. **Eduardas Kirstukas** paskirtas Naujosios Vilnios dekanato dekanu.

-Vn-

Kauno arkivyskupijoje

Kun. **Ladislovas Baliūnas SJ** atleistas iš Kulautuvos ir Paštuvos parapijų klebono pareigų ir išleistas į Jėzaus Draugijos dispoziciją.

Kun. **Emilijan Vladislov Bojko OCD** paskirtas Kauno Šventojo Kryžiaus

Didieji Žemaičių Kalvarijos atlaidai

Liepos 1 d. popietę tradiciškai šv. Mišiomis prie Panų kalne esančios koplyčios prasidėjo Didieji Žemaičių Kalvarijos atlaidai. Šiais metais jie skirti Žemaičių vyskupijos įsteigimo 600 metų jubiliejui ir pal. Teofilui Matulioniui atminti. Panų kalne susibūrė nemažas būrys maldininkų, iš jų dauguma Marijos legiono nariai. Šv. Mišių koncelebracijai vadovavo ir pamokslą pasakė Telšių vyskupijos Marijos legiono dvasios vadas kan. Andriejus Sabaliauskas, kartu meldėsi ir keletas kunigų, giedojo Alsėdžių parapijos choras, liturgijai patarnavo Telšių kunigų seminarijos klierikai.

Po šv. Mišių piligrimai keliavo į Žemaičių Kalvarijos baziliką, kur 19 val. iškilmingais mišparais pradėtas atlaidų šventimas. Mišparams vadovavo Telšių vyskupijos vyskupas koadjutorius Kęstutis Kėvalas, kartu meldėsi Telšių vyskupijos vyskupas Jonas Boruta SJ, Žemaičių Kalvarijos bazilikos koleginės kanauninkų kapitulos kanauninkai, atvykę kunigai. Giedojo Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės parapijos choralo giedotojai, vadovaujami Vidmanto Budreckio, vargonavo Kristina Kondratavičienė. Mišparų pradžioje visus susirinkusiuosius pasveikino ir maldininkams gražių bei prasmingų Didžiųjų Žemaičių Kalvarijos atlaidų palinkėjo vyskupas J. Boruta SJ.

Sakydamas pamokslą vyskupas K. Kėvalas išryškino vieną Dievo savybę – jis yra paguodos Dievas. Kalbėdamas ganytojas atkreipė dėmesį, jog labai dažnai žmonės niekur neranda paguodos: jiems neteikia džiaugsmo nei darbas, nei turimas turtas, nei šeima. Tik Dievas gali suteikti tikrąją paguodą ir viltį, todėl taip svarbu kasdieną būtent Dieve ieškoti tos taip reikalingos žmogui paguodos.

Liepos 2 d. buvo meldžiamasi už ligonius, Lietuvos bendruomenes bei *Caritas* organizaciją. Tą dieną atlaidus ypač gausiai rinkosi Telšių dekanato tikintieji ir kunigai.

Pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Panevėžio vyskupijos vyskupas emeritas Jonas Kauneckas. Kartu su juo koncelebravo vysk. J. Boruta SJ ir vysk. K. Kėvalas, Telšių dekanato dekanas, Telšių vyskupijos vyskupo vikaras prel. Juozas Šiurys, Telšių vyskupijos *Caritas* direktorius kun. Antanas Gutkauskas bei būrelis kunigų iš Telšių dekanato. Šv. Mišių metu giedojo Telšių Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos choras, vadovaujamas vargonininkės Ernestos Dargužienės. Kartu su visais piligrimais meldėsi iš visos Telšių vyskupijos atvykę *Caritas* organizacijos nariai bei savanoriai, taip pat ir bendruomenių atstovai. Atlaiduose dalyvavo Lietuvos kaimo bendruomenių sąjungos pirmininkė Jolanta Malinauskienė, Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjungos pirmininkė Reda Kneizevičienė, atstovai iš Kazlų Rūdos, Kauno, Mažeikių, Plungės, Skuodo rajonų, taip pat vietinių bendruomenių žmonės.

Mišioms pasibaigus, vyskupams vadovaujant, buvo einamas Kryžiaus kelias, po Kalnų procesijos visiems maldininkams padėkos žodį tarė vysk. K. Kėvalas. Po visų pamaldų iš visos Lietuvos atvykę bendruomenių atstovai šventė agapę Žemaičių Kalvarijos Kultūros centre, o karitiečiai susitiko su vyskupu koadjutoriumi K. Kėvalu Žemaičių Kalvarijos parapijos namuose.

Liepos 3 d. atlaiduose melstasi už įvairių priklausomybių varginamus žmones. Ši diena Žemaičių Kalvarijos šventovėje buvo skirta Šilalės dekanato tikinčiųjų piligrimystei. Pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas SJ, koncelebravo abu Telšių vyskupijos

ganytojai bei kunigai iš Šilalės dekanato ir kitų Lietuvos vyskupijų parapijų. Mišių metu giedojo Šilalės ir Pajūrio parapijų jungtinis choras, vadovaujamas vargonininko Kęstučio Kareivos.

Šv. Mišių pradžioje į maldininkus kreipdamasis Telšių vyskupijos vyskupas Jonas Boruta SJ pasveikino visus ir priminė šios dienos intenciją – melstis už priklausomybių varginamus žmones. Vyskupas kalbėjo apie XIX a. Žemaičių vyskupijos vyskupo Motiejaus Valančiaus pradėtą blaivybės akciją ir šio judėjimo tęstinumą šių dienų visuomenėje.

Per pamokslą arkivyskupas L. Virbalas pabrėžė viltį ir pasitikėjimą Dievu. Anot jo, prie stebuklingojo paveikslo esantys votai liudija Dievo per Marijos užtarimą teikiamą pagalbą tiems, kurie yra įklimę į didelius sunkumus – įvairiausias priklausomybes. Arkivyskupas atkreipė dėmesį į priklausomybių pobūdį – jos iš pirmo žvilgsnio atrodo nekaltos ir tikrai nieko blogo nežadančios žmogui, tačiau priklausomybės atima iš žmogaus laisvę, sugriauna jo orumą, sunaikina gebėjimą gyventi. Pamokslininkas priminė susirinkusiesiems pal. Teofiliaus Matulionio karo metais savo ganomiesiems rašytą ganytojiškąjį laišką apie alkoholio blogio mastą. Tai viena didžiausių blogybių, griauianti žmonių fizinę ir dvasinę sveikatą. Pamokslo metu primintas tą dieną Bažnyčios liturgijoje minimas šv. apaštalas Tomas, kuris turėjo galimybę prisiliesti prie Jėzaus žaizdų ir tokiu būdu buvo išvaduotas iš netikėjimo ir abejonės. Mums taip pat reikia glaustis prie Jėzaus žaizdų ir sveikti, o prie to puikiai gali prisidėti Žemaičių Kalvarijoje einamas Kryžiaus kelias.

Liepos 4 d. atlaiduose melstasi už tikybos mokytojus, katechetus bei visus pedagogus. Tos dienos rytą Kęstaičiuose būrėsi Šventojo apaštalo Jokūbo piliigrimystės kelio asociacijos nariai bei būrys skautų. Čia Telšių vyskupijos vyskupas Jonas Boruta SJ pašventino asociacijos įkūrimo trisdešimtmečio proga pastatytą kopylstulpį.

Žemaičių Kalvarijos kultūros centre tikybos mokytojams ir katechetams buvo surengta speciali programa. Pedagogus pasveikino Telšių vyskupijos vyskupas Jonas Boruta SJ. Jis pasidžiaugė mokytojais ir jų veikla bei drąsino nebijoti aukotis dėl Evangelijos ir Kristaus mokslo šviesos, ypač šiais įvairių iššūkių laikais. Susirinkusiuosius pasveikino ir Lietuvos bei Telšių vyskupijos katechetikos centrų direktorius mons. kan. Rimantas Gudlinkis. Atminimo ženklais, padėkos raštais buvo apdovanoti mokytojai, pakėlę savo kvalifikaciją, taip pat padėkota metodinių būrelių vadovams už jų atsakingą ir labai reikšmingą darbą. Rytmetinį susitikimą vainikavo Žemaitės dramos teatro vaikų ir jaunimo studijos SAVI edukacinė miniatiūra „Veidas atsuktas į saulę“ (režisierė Laimutė Pocevičienė).

Pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas. Koncelebravo vyskupas J. Boruta SJ, mons. kan. R. Gudlinkis ir nemažas būrys kunigų iš Šilutės dekanato. Šv. Mišių metu giedojo Švėkšnos Šv. Jokūbo ir Veiviržėnų kultūros centro vokalinio ansamblio „Viržis“ jungtinis choras, vadovaujamas Žibutės Sukackienės.

Sakydamas pamokslą arkivyskupas Gintaras Grušas kalbėjo apie būtinybę nuolat išeiti iš tamsos į šviesą. Gailestingumo paveiksle aiškiai matomas Jėzus Kristus, išeinantis iš tamsos į šviesą ir parodantis, kokia yra kiekvieno krikščionio, o ypač tikybos mokytojo misija šių dienų pasaulyje – nešti tikrąją šviesą.

(karmelitų) parapijos vikaru su teise laiminti santuokas.

Kun. **Antanas Gražulis SJ** atleistas iš Kauno Šv. Jono Pauliaus II parapijos rezidentu pareigų ir paskirtas Kulautuvos ir Paštuvos parapijų klebonu.

Kun. **Vitas Kaknevičius** paskirtas Girkalnio parapijos rezidentu.

Kun. **Valdas Paura OCD** paskirtas Kauno Šventojo Kryžiaus (karmelitų) parapijos klebonu.

Kun. **Renaldas Šumbrasuskis** atleistas iš Kauno Šventojo Kryžiaus (karmelitų) parapijos klebono pareigų ir paskirtas Kauno Švč. Mergelės Marijos Rožančiaus Karalienės (Palemono) parapijos klebonu.

Kun. **Darius Vasiliauskas** atleistas iš Kauno Švč. Mergelės Marijos Rožančiaus Karalienės (Palemono) parapijos klebono bei Kauno krašto ateitininkų vietovės dvasios tėvo pareigų ir jam leista metams išvykti išlaikant inkardinaciją Kauno arkivyskupijoje.

Kun. **Valdemar Michalovski OFM Cap.** paskirtas Kauno Šv. Vincento Pauliečio (Petrašiūnų) parapijos klebonu.

Kun. lic. **Remigijus Kuprys** atleistas iš Jonavos Šv. apaštalo Jokūbo parapijos vikaro pareigų.

Kun. **Vytautas Paukštis** tolesnei 5 metų kadencijai paskirtas Raseinių dekanato dekanu.

Mons. jubil. **Lionginas Vaičiulionis** atleistas iš Kauno Šventosios Dvasios parapijos altaristo pareigų ir išleistas gydytis į Marijampolės kunigų emeritų globos namus.

Diak. lic. **Darius Chmieliauskas** paskirtas tarnauti Kauno arkikatedros parapijoje.

Diak. dr. **Benas Ulevičius** paskirtas tarnauti Kauno M. V. J. Kristaus Prisikėlimo parapijoje.

Diak. mgr. **Darius Venčkauskas** paskirtas tarnauti Kauno Šv. Antano Paduviečio parapijoje.

-Kn-

Vilkaviškio vyskupijoje

Kun. **Jonas Povilaitis** atleistas iš Kučiūnų parapijos klebono pareigų ir paskirtas Liškiavos parapijos altaristu.

Kun. **Vytautas Sakavičius** atleistas iš Ilguvos bei Paežerėlių parapijų klebono pareigų ir paskirtas Kučiūnų parapijos klebonu.

Kun. **Frančas Kuklys** atleistas iš Pajevonio bei Lankeliškių parapijų klebono pareigų ir paskirtas Ilguvos bei Paežerėlių parapijų klebonu.

Kun. **Audrius Kurapka** atleistas iš Lekėčių, Kretkampio bei Žemosios Panemunės parapijų klebono pareigų ir paskirtas Pajevonio bei Lankeliškių parapijų klebonu.

Kun. **Ričardas Kmitas** atleistas iš Šilavoto bei Plutiškių parapijų klebono pareigų ir paskirtas Lekėčių, Kretkampio bei Žemosios Panemunės parapijų klebonu.

Kun. **Remigijus Gaidys** atleistas iš Šunskų parapijos klebono pareigų ir paskirtas Šilavoto bei Plutiškių parapijų klebonu.

Kan. **Deimantas Brogys** atleistas iš Aukštosios Panemunės parapijos klebono bei Aleksoto dekanato dekanato pareigų ir paskirtas Šunskų klebonu bei pagalbėti sielovados darbe Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio parapijoje.

Kun. **Rimantas Baltrušaitis** atleistas iš Tabariškių klebono bei Aleksandro Stulginskio universiteto kapeliono pareigų ir paskirtas Aukštosios Panemunės parapijos klebonu bei Aleksoto dekanato vicedekanu.

Kun. **Arminas Lukoševičius** paskirtas Tabariškių parapijos klebonu bei

Ganytojas drąsino nuolat gyventi Apreiškimo dvasia – išgirsti, suprasti, kas yra Dievas, kaip jis veikia pasaulyje. Tikybos mokytojai tampa Dievo įrankiais, savotiškais žemėlapiais, kad padėtų susiorientuoti kitiems, kaip reikia gyventi, kad būtume palaiminti. Cituodamas LV Konferencijos laišką tikybės mokytojams ir katechetams arkivyskupas pabrėžė, jog mokyti tikėjimo yra paties Kristaus patikėta misija. Toje misijoje mokytojai pašaukti stiprinti jaunų žmonių viltį, gyventi patys Jo dvasia ir tokiu būdu ugdyti ateities Bažnyčią bei Lietuvą.

Liepos 5-oji – maldų už Lietuvos Respublikos policijos, valstybės sienos apsaugos, priešgaisrinės apsaugos ir teisėtvarkos specialistus bei jų šeimas diena. Susirinko gausus būrys policijos, Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnų bei padalinių vadai. Ši atlaidų diena buvo skirta Tauragės dekanato tikinčiųjų piligrimystei.

Pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo Panevėžio vyskupijos vyskupas Linas Vodopjanovas OFM, koncelebravo abu Telšių vyskupijos vyskupai, vyriausiasis Lietuvos policijos kapelionas kun. Algirdas Toliatas, Tauragės dekanato dekanas kun. Vytautas Gedvainis, nemažas būrys policijos kapelionų iš visos Lietuvos bei Tauragės dekanato kunigai. Šv. Mišiose dalyvavo LR Policijos generalinio komisaro pavaduotojas Rimantas Bobinas, LR Valstybės sienos apsaugos tarnybos vadas Renatas Požėla ir didelis būrys pareigūnų. Prieš Mišias miestelyje ir pačioje Bazilikoje grojo LR VRM Reprerzentacinis pučiamųjų orkestras (dirigentas ir meno vadovas Egidijus Miknius). Šv. Mišių metu giedojo Tauragės Švč. Trejybės parapijos sumos choras, vadovaujamas Sauliaus Bernoto ir Jono Dedūros.

Per pamokslą Panevėžio vyskupijos vyskupas pabrėžė susitikimų svarbą žmogaus gyvenime. Dievas nuolat nori susitikti žmogų, o ir žmogus yra pašauktas nuolat susitikti kitą žmogų. Vyskupas išryškino Evangelijoje minimą Marijos susitikimą su Elzbieta. Dvi šventos moterys savo susitikimu paliudija, jog Dievui nėra negalimų dalykų, ir tai atsispindi jų gyvenimuose. Vyskupas kreipėsi į pareigūnus ir priminė, jog jiems dažnai tenka susitikti įvairių žmonių, kurie būna nelaimingi, apgirtę, pikti, pavargę gyvenimo kelionėje, todėl labai svarbu ieškoti stiprybės Dieve, nes tik jis gali duoti jėgų ir džiaugsmo vykdant patikėtą misiją. „Teisėsaugos pajėgų – policijos – misija garantuoti aplinką, kurioje kiekvienas pilietis galėtų saugiai ir ramiai gyventi. Savo šeimose, savo darbe būkite susitaikinimo įrankiai, tiltų statytojai ir taikos sėėjai. Jūs esate pašaukti ne tik spręsti konfliktus ir siekti, kad jų būtų išvengta, bet ir kurti tiesa, teisingumu, meile ir laisve paremtą tvarką“, – sakė pamokslininkas.

Po vyskupų suteikto ganytojiškojo palaiminimo gausus būrys maldininkų ir pareigūnų keliavo melddamiesi Kryžiaus kelyje, klausydami sakomų pamokslų, apmąstydami Kristaus kančią ir Dievo meilę žmogui. Parapijos namuose surengtoje agapėje su pareigūnais bendravo ir Telšių vyskupijos vyskupas koadjutorius Kęstutis Kėvalas.

Liepos 6-ąją Žemaičių Kalvarijos Didžiuosiuose atlaiduose melstasi už Tėvynę Lietuvą ir už lietuvių bei latvių krikščionių bendras pastangas liudyti Kristų šių dienų pasaulyje. Tą dieną tikintiesiems klausyklose ir aukodami Mišias, sakydami pamokslus bazilikoje bei Kalnų stotyse patarnavo Skuodo dekanato kunigai.

Pagrindinėms Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Liepojos vyskupijos vyskupas Viktoras Stulpins, koncelebravo Jelgavos vyskupijos vyskupas emeritas

Antons Justs, Telšių vyskupijos vyskupas koadjutorius Kęstutis Kėvalas, Skuodo dekanato dekanas kun. Saulius Damašius, kunigai iš Skuodo dekanato bei atvykę iš kitur. Šventųjų Mišių metu giedojo Širvintų mišrusis choras „Dermė“ (vadovė Jurga Pauliukonytė-Sarpauskienė, vargonininkas Sigitas Kirtiklis).

Sakydamas pamokslą, kurį į lietuvių kalbą vertė Akmenės parapijos klebonas kan. Egidijus Zulcas, Liepojos vyskupijos vyskupas V. Stulpins kalbėjo apie dviejų šventų moterų – Marijos ir Elzbietos susitikimą ir iš jo išplaukiančią tiesą, jog turime iš Marijos pasimokyti stebėtis Dievo darbais savo gyvenime. Marijos džiugumas liudija jos gebėjimą pasitikėti Viešpačiu, gyventi jo artumoje ir malonėje. Vyskupas ragino tikinčiuosius nebijoti aukotis dėl Kristaus Evangelijos ir artimo meilės darbų, nes tik taip galime įprasminti savo gyvenimą ir padaryti jį patinkantį Dievui.

Po šv. Mišių vyskupas K. Kėvalas dėkojo piligrimams iš Latvijos bei visos Lietuvos ir palinkėjo, kad ši Karaliaus Mindaugo karūnavimo šventė, visada minima per Didžiuosius Žemaičių Kalvarijos atlaidus, keltų visų patriotinę ir katalikišką dvasią bei stiprintų tikrą bičiulystę.

Liepos 7-ąją melstasi už transporto bei kelių priežiūros tarnybų darbuotojus ir jų šeimas, tai sykiu buvo Mažeikių dekanato kunigų ir tikinčiųjų piligrimystės į Didžiuosius Žemaičių Kalvarijos atlaidus diena.

Pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Šiaulių vyskupijos ganytojas Eugenijus Bartulis, kartu koncelebravo Telšių vyskupijos vyskupas koadjutorius Kęstutis Kėvalas bei būrys kunigų. Šv. Mišių metu giedojo Mažeikių Švč. Jėzaus Širdies ir Šv. Pranciškaus Asyžiečio parapijų jungtinis choras, vadovaujamas Vytauto, Pauliaus ir Pijaus Poškų. Mišiose dalyvavo didelis būrys kelininkų iš visų Lietuvos regionų. Taip pat kartu meldėsi LR Seimo narys Jurgis Razma, Plungės miesto ir rajono savivaldybės meras Audrius Klišonis.

Šv. Mišių pradžioje visus piligrimus pasveikinęs vyskupas K. Kėvalas pakvietė melstis už kelių priežiūros žmones pabrėždamas, jog valstybės gerovė ir žmonių saugumas labai priklauso nuo kelių būklės. Jis padėkojo susirinkusiems kelininkams už jų svarbų ir reikalingą darbą. Sakydamas pamokslą vyskupas E. Bartulis kalbėjo apie kelio kaip neišvengiamos tikrovės žmogaus gyvenime būtinumą ir svarbą. Tikintis žmogus žino, jog Jėzus Kristus yra tikrasis kelias, vedantis žmogų į išganymą – į dangų. Vyskupas kalbėjo apie žmogaus užduotį kurti Viešpaties meilės Karalystę. Ganytojas ragino visus gyventi meilės ir tikėjimo dvasia, tokiu būdu einat teisingu keliu, vedančiu į gyvenimą.

Po šv. Mišių visų kelininkų vardu dėkojo Plungės miesto ir rajono savivaldybės meras Audrius Klišonis ir VĮ „Telšių regiono keliai“ direktorius Romualdas Kačerauskas. Po Kalnų maldos kelininkams Žemaičių Kalvarijos parapijos namuose buvo surengta agapė. Tos pačios dienos pavakarę bazilikoje koncertavo Plungės kultūros centro simfoninis orkestras.

Vakaro šv. Mišioms vadovavo vyskupas K. Kėvalas, koncelebravo Žemaičių Kalvarijos bazilikos rektorius, Plungės pramonininkų sąjungos kapelionas kan. Jonas Ačas, kiti kunigai. Šv. Mišiose meldėsi Plungės pramonininkų sąjungos pirmininkas Egidijus Rapalis, meras Audrius Klišonis, LR Seimo narys Jonas Varkalys, didelis būrys pramonininkų ir verslininkų bei iš visos Lietuvos atvykę piligrimai.

Aleksandro Stulginskio universiteto kapelionu.

Kun. **Gintaras Urbštas** paliktas eiti visas kitas pareigas ir paskirtas Aleksoto dekanato dekanu.

G. kan. **Robertas Bruzga** atleistas iš Garliavos parapijos altaristo-vikaro pareigų ir paskirtas Aleksoto parapijos altaristu.

Kun. **Jonas Cikana** paliktas eiti visas kitas pareigas ir atleistas iš Alytaus Šv. Benedikto gimnazijos kapeliono pareigų.
-Vk-

Panevėžio vyskupijoje

Kun. **Kostas Balsys** atleistas iš Pandėlio Švč. M. Marijos Vardo parapijos klebono ir Panemunio Švč. Trejybės parapijos administratoriaus pareigų ir paskirtas Pabiržės Švč. Trejybės parapijos klebonu ir Geidžiūnų Šv. Angelų Sargų parapijos administratoriumi.

Kun. lic. **Ričardas Banys** atleistas iš Joniškėlio Švč. Trejybės parapijos administratoriaus pareigų ir paskirtas Vadoklių Švč. Jėzaus Širdies parapijos klebonu bei Lėno Šv. Antano Paduviečio ir Šilų Švč. Jėzaus Vardo parapijų administratoriumi.

Kun. **Feliksas Čiškauskas** atleistas iš Pasvalio Šv. Jono Krikštytojo parapijos rezidento pareigų ir paskirtas Zarasų Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos vikaru.

Kun. mgr. **Vytautas Dagelis** atleistas iš Pabiržės Švč. Trejybės parapijos klebono ir Geidžiūnų Šv. Angelų Sargų parapijos administratoriaus pareigų ir paskirtas Antazavės Dievo Apvaizdos parapijos klebonu ir Avilių Šv. Kryžiaus Išaukštinimo bei Imbrado Nukryžiuotojo Jėzaus parapijų administratoriumi.

Kun. **Kęstutis Kazimieras Girklys** atleistas iš Pušaloto Šv. apašt. Petro ir Povilo parapijos klebono pareigų ir

paskirtas Utenos Kristaus Žengimo į dangų parapijos vikaru.

Kun. lic. **Justas Jasėnas** atleistas iš Alizavos Šv. Jono Krikštytojo ir Palėvenėlės Šv. M. Marijos parapijų administratoriaus pareigų ir paskirtas minėtų parapijų vikaru, jam paliktos kitos turimos pareigos.

Kun. **Vydas Juškėnas** atleistas iš Svėdasų Šv. Arkangelo Mykolo parapijos klebono ir Debeikių Šv. Jono Krikštytojo parapijos administratoriaus pareigų ir paskirtas Zarasų Šv. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebonu ir laikinai eiti Zarasų dekanato dekanato pareigas.

Kun. lic. **Henrikas Kalpokas** atleistas iš Utenos Dievo Apvaizdos klebono ir Utenos dekanato dekanato pareigų ir paskirtas Pasvalio Šv. Jono Krikštytojo parapijos klebonu bei Daujėnų Šv. Jėzaus Vardo parapijos administratoriumi ir laikinai eiti Pasvalio dekanato dekanato pareigas.

Kun. **Vidmantas Kareckas** atleistas iš Vadoklių Šv. Jėzaus Širdies parapijos klebono, Lėno Šv. Antano Paduviečio ir Šilų Šv. Jėzaus Vardo parapijų administratoriaus pareigų ir paskirtas Papilio Nekaltosios Šv. M. Marijos parapijos klebonu ir Kvetkų Šv. Jono Krikštytojo bei Kupreliškio Šv. Arkangelo Mykolo parapijų administratoriumi.

Kun. **Albertas Kasperavičius** atleistas iš Pasvalio Šv. Jono Krikštytojo parapijos klebono ir Daujėnų Šv. Jėzaus Vardo parapijos administratoriaus pareigų ir paskirtas Pandėlio Šv. M. Marijos Vardo parapijos klebonu ir Panemunio Šv. Trejybės parapijos bei Skapiškio Šv. Hiacinto (Jackaus) parapijų administratoriumi.

Kun. **Remigijus Kavaliauskas** atleistas iš Zarasų Šv. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebono, Zarasų dekanato dekanato pareigų ir nuo visų kopyčių aptarnavimo ir paskirtas Utenos Dievo Apvaizdos parapijos

Liepos 8 d. į Žemaičių Kalvariją pėsti ir važiuoti rinkosi jauni žmonės iš visos Lietuvos. Tą dieną piligrimystės malonę išgyventi buvo pakviesti Palangos dekanato kunigai ir tikintieji. Pagrindinėms Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė Vilniaus arkivyskupo metropolito augziliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis, koncelebravo vyskupas Kęstutis Kėvalas ir gausus kunigų būrys. Giedojo Palangos ir Kretingos parapijų jungtinis choras (vadovai – Lina Pudžiulytė ir Edmundas Jucevičius).

Sakydamas pamokslą vyskupas A. Poniškaitis kalbėjo: „Esame gavę tikėjimą kaip dovaną. Tikėjimas – tarsi sielos akys, kurių dėka galime bent iš dalies pažinti Dievo slėpinį. Tikėjimas – tarsi šviesa, be kurios skendėtume tamsoje, net ir turėdami sveikas akis.“ Vyskupas analizavo Marijos vaidmens svarbą tikinčio žmogaus gyvenime. Jis drąsino jaunimą nuolat kreiptis į dangiškąją Motiną, pasitikėti jos užtarimu ir meile mums. Marija, anot vyskupo, būdama pati malonėmis apdovanotoji, rodo pavyzdį, kaip mums tas malones svarbu ir būtina atpažinti. Atpažinę jas, galime nuoširdžiai ir tikroviškai išgyventi, kad esame Dievo mylimi, ir išmukti patys mylėti. Vyskupas kvietė Dievo žodyje surasti gyvenimo džiaugsmą ir drąsino: „Džiaukis, broli, sese, gana tau Viešpaties malonės, kad neštum Jo palaiminimą, kur beisi, nes Jis yra arti tavęs – Jėzus – Emanuelis – Dievas-su-mumis.“

Popietę jaunimas turėjo atskirą programą, į kurią įsitraukė daugiau nei 300 dalyvių. Jie kartu su šlovinimo grupe iš Klaipėdos „Dėl Tavęs“ šlovinu Viešpatį, klausėsi br. Jokūbo Marijos Goštauto OP katechezės. Viena valanda buvo skirta susitikimui su Lietuvos Vyskupų Konferencijos Jaunimo reikalų tarybos pirmininku A. Poniškaičiu ir vyskupu K. Kėvalu. Prieš vakaro šv. Mišias jaunimas bei jaunimo grupių vadovai meldėsi adoruodami Švenčiausiąjį Sakramentą, melstis padėjo Telšių Šv. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos (Telšių Mažosios) votyvos choras, vadovaujamas vargonininkės Ernestos Dargužienės, klausėsi br. Jokūbo Marijos Goštauto OP pateiktų mąstymų apie maldą, tikėjimą, gyvenimą. Taip pat vyko Susitaikinimo pamaldos, buvo klausoma išpažinčių.

Vakaro šv. Mišioms vadovavo ir pamokslą gausiai susirinkusiems piligrimams pasakė vyskupas K. Kėvalas. Su juo kartu šv. Mišias aukojo Telšių vyskupijos Jaunimo centro direktorius kun. Viktoras Daujotis, Kaišiadorių vyskupijos jaunimo centro sielovadininkas kun. Rolandas Bičkauskas, didelis būrys jaunimo sielovada Telšių vyskupijoje besirūpinančių kunigų. Šv. Mišių metu giedojo Telšių Šv. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos (Telšių Mažosios) votyvos choras.

Po Mišių jaunimas bendravo nuotaikingoje agapėje, po kurios iškeliavo į Kryžiaus kelią – vigiliją. Keli šimtai jaunų žmonių ir antra tiek prisijungusių suaugusiųjų keliavo Kryžiaus keliu, klausėsi Kaišiadorių vyskupijos jaunimo centro sielovadininko kun. Rolando Bičkausko sakomų pamokslų, padedami Klaipėdos Šv. Kazimiero parapijos klebono kun. Rolando Karpavičiaus giedojo Kalnų giesmes. Nepaisydamas nenutrūkstamo lietaus, kartu su jaunimu Kryžiaus keliu keliavo ir su jais bei už juos meldėsi ir vyskupas K. Kėvalas.

Liepos 9-ąją, pagrindinę Didžiųjų Žemaičių Kalvarijos atlaidų dieną, melstasi už šeimas. Tą dieną piligrimystės malonę išgyventi buvo pakviesti Klaipėdos dekanato kunigai ir tikintieji. Pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo apaštališkasis nuncijus arkivyskupas dr. Pedro Lopez Quintana, koncelebravo Telšių vyskupijos vyskupai Jonas Boruta SJ ir Kęstutis Kėvalas, nuncijaus asmeninis

sekretorius kun. Mindaugas Šlaustas ir būrys kunigų. Šv. Mišių liturgijai patarnavo Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos klierikai, giedojo Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės parapijos sumos choras, vadovaujamas vargonininkės Lauros Gedgaudaitės, vargonavo Žemaičių Kalvarijos bazilikos vargonininkė Kristina Kondratavičienė, chorui pritarė pučiamųjų kvintetas iš Klaipėdos, vadovaujamas Vidmanto Budreckio. Šventąsias Mišias tiesiogiai transliavo LRT.

Sakydamas pamokslą apaštališkasis nuncijus kalbėjo: „Šis mūsų Eucharistijos šventimas yra didelio džiaugsmo ir vienybės akimirka. Mano, kaip Šventojo Tėvo Pranciškaus atstovo, buvimas su jumis leidžia išgyventi regimą, vienos ir visuotinės Katalikų Bažnyčios paveikslą, Kristaus įsteigtos, Jėzaus apaštalamis patikėtos misijos vaisių.“ Kalbėdamas apie Mariją kaip krikščioniškų Šeimų Karalienę, arkivyskupas sakė: „Mes vadiname ją Apaštalų Karaliene, Bažnyčios Karaliene. Todėl jaučiu paraginimą melsti Marijos, kad jūsų bendruomenė nuolat augtų, stiprėtų tikėjimu, džiaugtųsi viltimi ir būtų darbšti gailestingais darbais.“

Mišių pabaigoje visiems padėkojo ir į Žemaičių vyskupystės įsteigimo 600 metų jubiliejaus Varniuose šventimą pakvietė Telšių vyskupijos vyskupas Kęstutis Kėvalas.

Liepos 10-ąją atlaiduose buvo meldžiama palaimos žemdirbiams ir ūkininkams bei jų šeimoms. Į šventovę tą dieną rinkosi ir Gargždų dekanato tikintieji. Pagrindinėms Mišioms vadovavo Vilkaviškio vyskupijos vyskupas Rimantas Norvila, koncelebravo abu Telšių vyskupijos vyskupai, Vilkaviškio vyskupo generalvikaras mons. Gintautas Kuliešius, Gargždų dekanato dekanas kan. Jonas Paulauskas, būrelis kitų kunigų. Šv. Mišių metu giedojo Gargždų Šv. Arkangelo Mykolo parapijos sumos choras, vadovaujamas vargonininko Petro Katauskio.

Šv. Mišių pradžioje piligrimus pasveikino ir melstis už žemdirbius bei ūkininkus pakvietė Telšių vyskupijos vyskupas Jonas Boruta SJ, o Plungės rajono ūkininkų sąjungos atstovus pasveikino ir jų organizacijos vėliavą pašventino vyskupas Kęstutis Kėvalas.

Per pamokslą vyskupas R. Norvila kalbėjo: „Kartu sujungta su ilgaamže praeities patirtimi, žemdirbystė byloja, jog reikia ir dirbti, ir pailsėti, ir Kūrėjui Dievui laiko surasti.“ Vyskupas priminė biblinį mokymą apie darbo kilnumą ir pareigą, dirbdamas žmogus išskleidžia savo talentus, kurdamas įgauna gyvenimo kryptį, orientuojasi į gėrį. Baigdamas pamokslą vyskupas kvietė: „Melskime visi kartu, kad su žeme savo gyvenimą susiejusieji įneštų į viso krašto gyvenimą daugiau pastovumo, stabilumo, Dievo ir artimo meilės, ne tik žemės, bet ir visos savo šalies vertinimo ir branginimo. Kad jų gyvenimo kryptis būtų gera, visiems rodytų žmogiško gyvenimo ir veiklos prasmingumą.“

Liepos 11 d. melstasi už savivaldos žmones. Tai buvo Akmenės dekanato tikinčiųjų piligrimystės diena. Pagrindinėse šv. Mišiose kartu su piligrimais iš visos Lietuvos meldėsi Akmenės, Kretingos, Rietavo, Plungės, Telšių, Skuodo, Šilalės miestų ir rajonų savivaldybių merai, administracijų direktoriai ir kiti atstovai. Šv. Mišių koncelebracijai vadovavo Kaišiadorių vyskupijos vyskupas emeritas Juozas Matulaitis, koncelebravo abu Telšių vyskupijos vyskupai, Akmenės dekanato dekanas kun. Olijandas Jurevičius ir nemažas būrys

klebonu ir laikinai eiti Utenos dekanato dekanato pareigas.

Kun. mgr. **Aivaras Kecorius** atleistas iš Utenos Kristaus Žengimo į dangų parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Juodupės Švč. Aušros Vartų Dievo Motinos parapijos klebonu ir Onušio Šv. Arkangelo Mykolo bei Lukštų Šv. apašt. evang. Jono parapijų administratoriumi.

Kun. mgr. **Saulius Keras** atleistas iš Juodupės Švč. Aušros Vartų Dievo Motinos parapijos klebono, Onušio Šv. Arkangelo Mykolo bei Lukštų Šv. apašt. evang. Jono parapijų administratoriaus pareigų ir paskirtas Krinčio Šv. apašt. Petro ir Povilo parapijos klebonu ir Gulbinėnų Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės parapijos administratoriumi.

Kun. mgr. **Mindaugas Kučinskas** paskirtas Alizavos Šv. Jono Krikštytojo ir Palėvenėlės Švč. M. Marijos parapijų administratoriumi ir paliktas eiti kitas užimamas pareigas.

Kun. **Virgilijus Liuima** atleistas iš Papilio Nekaltosios Švč. M. Marijos parapijos klebono, Kvetkų Šv. Jono Krikštytojo bei Kupreliškio Šv. Arkangelo Mykolo parapijų administratoriaus pareigų ir paskirtas Joniškėlio Švč. Trejybės parapijos klebonu ir Pušaloto Šv. apašt. Petro ir Povilo parapijų administratoriumi.

Kun. mgr. **Dainius Matiukas** atleistas iš Zarasų Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Rokiškio Šv. apaštalo evangelisto Mato parapijos vikaru.

Kan. **Povilas Miškinis** ateistas iš Vabalninko Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebono pareigų ir paskirtas Pasvalio Šv. Jono Krikštytojo parapijos altariistu.

Kun. mgr. **Nerijus Papirtis** atleistas iš Anykščių Šv. apaštalo evangelisto Mato parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Pasvalio Šv. Jono Krikštytojo parapijos vikaru.

Kun. **Algimantas Petkūnas** atleistas iš Krinčino Šv. apašt. Petro ir Povilo parapijos klebono ir Gulbinėnų Šv. Kūdikelio Jėzaus Teresės parapijos administratoriaus pareigų ir paskirtas Vaškų Šv. Juozapo parapijos klebonu ir Grūžių Švč. M. Marijos bei Skrebotiško Švč. Jėzaus Širdies parapijų administratoriumi.

Kun. **Salvijus Pranskūnas** atleistas iš Skapiškio Šv. Hiacinto (Jackaus) parapijos klebono pareigų ir paskirtas rezidentu Panevėžio Šv. apaštalu Petro ir Povilo parapijoje.

Kun. mgr. **Alfredas Puško** atleistas iš Leliūnų Šv. Juozapo parapijos klebono, Pakalnių Švč. Trejybės ir Burbiškio Švč. Jėzaus Širdies parapijų administratoriaus pareigų ir paskirtas Ramygalos Šv. Jono Krikštytojo parapijos klebonu.

Kun. **Edmundas Rinkevičius** atleistas iš Ramygalos Šv. Jono Krikštytojo parapijos klebono pareigų ir paskirtas Vabalninko Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebonu.

Kun. **Raimundas Simonavičius** atleistas iš Vaškų Šv. Juozapo parapijos klebono, Grūžių Švč. M. Marijos ir Skrebotiško Švč. Jėzaus Širdies parapijų administratoriaus pareigų ir paskirtas Svėdasų Šv. Arkangelo Mykolo parapijos klebonu ir Debeikių Šv. Jono Krikštytojo parapijos administratoriumi.

Kun. mgr. **Mindaugas Šakinis** atleistas iš Rokiškio Šv. apaštalo evangelisto Mato parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Anykščių Šv. apaštalo evangelisto Mato parapijos vikaru.

Kun. **Stasys Tamulionis** atleistas iš Antazavės Dievo Apvaizdos parapijos klebono, Avilių Šv. Kryžiaus Išaukštinimo bei Imbrado Nukryžiuotojo Jėzaus parapijų administratoriaus pareigų ir paskirtas Leliūnų Šv. Juozapo parapijos klebonu ir Pakalnių Švč. Trejybės bei Burbiškio Švč. Jėzaus Širdies parapijų administratoriumi.

kunigų. Giedojo Akmenės Šv. Onos parapijos sakralinės muzikos kamerinis ansamblis, vadovaujamas vargonininkės Žydrūnės Kazlauskaitės.

Sakydamas pamokslą svečias vyskupas J. Matulaitis kreipė visų žvilgsnį ir mintis į Mariją, Krikščioniškų Šeimų Karaliene. Jis kvietė mokytis iš Marijos nuolankumo, nes „būtent nuolankumas padeda priartėti prie kito asmens. To esame pakviesti išmokti žiūrėdami į Dievo Motinos asmenį ir liudijimą“. Vyskupas J. Matulaitis priminė sunkius sovietmečio laikus, kai viskas buvo daroma jėgos ir baimės pagrindu, kalbėjo apie pal. Teofiliaus Matulionio gyvenimą, jo patirtus sunkumus ir gebėjimą ištvirti iki galo tikėjimo ir meilės dvasioje. Palaimintojo gyvenimo liudijimas – tai puikiausia nuolankumo mokymosi galimybė ir šių dienų žmogui.

Liepos 12-ąją, paskutinę Didžiųjų Žemaičių Kalvarijos atlaidų dieną, melstasi už kunigus, vienuolius, vienuoles ir melsta naujų, brandžių pašaukimų į dvasinį ir vienuolinį luomą. Tą dieną į pamaldas atvyko ir trisdešimt Telšių vyskupijos parapijų šventųjų Mišių patarnautojų, kurie tą dieną užbaigė ministrantams skirtą vasaros stovyklą. Žemaičių Kalvarijos dekanato tikinčiųjų piligrimystės dieną pagrindinėse Mišiose giedojo Plungės Šv. Jono Krikštytojo parapijos sumos choras, vadovaujamas vargonininkės Irenos Bakanauskienės.

Pagrindinėms šv. Mišioms vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas emeritas kardinolas Audrys Juozas Bačkis, koncelebravo Telšių vyskupijos vyskupai Jonas Boruta SJ, Kęstutis Kėvalas ir 85 kunigai, liturgijoje patarnavo diak. Darius Chmieliauskas. Šv. Mišių pradžioje visus pasveikinęs vyskupas J. Boruta SJ kvietė visus melstis už kunigus, vienuolius, vienuoles bei melsti naujų, brandžių pašaukimų.

Sakydamas pamokslą kardinolas kalbėjo apie šeimos svarbą šių dienų visuomenėje. Anot jo, pirmiausia žmogus apie Dievą, meilę, gyvenimo prasmę, žmoniškumo vertę sužino būtent šeimoje. Pamokslininkas prisiminė, kaip jis pats daugybės dalykų išmoko iš savo mamos bei tėvo, kaip būtent šeimoje formavosi jo pasaulėžiūra, vertybės, maldos praktika. Kardinolas sakė: „Šeima yra vieta, kur džiaugiamės vieni kitais. Bažnyčia myli šeimą, nes tai Dievo duota dovana.“ Būtent darniose šeimose išauga asmenybės bei nauji pašaukimai į dvasinį ir vienuolinį luomą. „Išmelskime Lietuvai šventų kunigų. Melskime pašaukimų į dvasinį luomą, kad ir šiandien Viešpats siųstų darbininkų į savo pjūtį. Melskimės, kad jauni žmonės išdrįstų atsakyti į Viešpaties kvietimą sekti paskui Jį. Marija, Šeimų Karaliene, išgirsk, išklausk mūsų maldavimus“, – kreipiniu baigė pamokslą kardinolas.

Po Mišių dvi procesijos – lauke ir bazilikoje – ėjo Kryžiaus kelią, giedojo Žemaičių Kalvarijos Kalnų giesmes, kartu su piligrimais keliavo ir kardinolas. Po iškilmingos procesijos, grįžus į Baziliką, buvo giedamas padėkos Dievui himnas „Tave, Dieve, garbinam...“ Pasibaigus pamaldoms už visus atlaidų išgyvenimus, visiems už pagalbą ir maldos bendrystę dėkojo Telšių vyskupijos vyskupas Kęstutis Kėvalas. Po pamaldų Žemaičių Kalvarijos parapijos namuose buvo surengta nuotaikinga agapė kunigams, klierikams, vienuoliams bei vienuolėms.

Per šiuos 12 dienų trukusius Didžiuosius Žemaičių Kalvarijos atlaidus, dedikuotus Žemaičių vyskupijos įkūrimo 600 metų jubiliejui bei pal. Teofiliaus Matulionio metams paminėti, Žemaičių Kalvarijos šventovę aplankė keliasdešimt tūkstančių maldininkų, buvo išdalyta daugiau nei 15 tūkst. Šventosios

Komunijos. Kunigai uoliai patarnavo tikintiesiems teikdami Sutaikinimo sakramentą, kiekvieną dieną organizuotai, grupės ir pavieniai piligrimai keliavo Kryžiaus keliu. Kiekvieną dieną 8, 10, 12 ir 19 val. aukotos šv. Mišios. Po sumos ir vakaro Mišių piligrimai organizuotai keliaudavo Kryžiaus keliu. Kryžiaus kelias buvo einamas ir bazilikoje. Beveik visais vakarais Mišioms vadovavo ir gausiai besirinkusiems piligrimams vadovavo Telšių vyskupijos liturginės komisijos pirmininkas, Darbėnų parapijos klebonas kan. Vygintas Gudeliūnas. Liepos 1–10 d. šv. Mišias iš šventovės tiesiogiai transliavo Marijos radijas. Pagrindinę atleidų dieną – liepos 9-ąją pagrindines Mišias tiesiogiai transliavo LRT, jas komentavo kan. V. Gudeliūnas.

Kauno miesto misijų savaitė

Kauno arkivyskupijos kurijos rengiama Miesto misijų savaitė pirmąjį vakarą kauniečius pakvietė į jau nesyk ciklo „Kunigai kavinėse“ susitikimus svetinagai priėmusį „Daugirdo“ viešbutį. Jo kavinėje birželio 19 d. vakare kun. Kęstutis Dvareckas vedė pašnekesį „nepatogia“ tema „Homoseksualumas ir krikščionybė“.

Nemažas būrelis susidomėjusių šiuo vakaru beveik dvi valandas klausėsi Vilniaus arkivyskupijos Caritas Priklausomų asmenų bendruomenės „Aš esu“ vadovo kunigo Kęstučio nuoširdaus pasidalijimo ir savo patirtimis apie priklausomybes, apie tai, kaip šiandien jis žvelgia į gijimo kelią ir žmones, kurie, jo žodžiais tariant, serga pačiomis įvairiausiomis, nūdien netgi „kombinuotomis“ priklausomybėmis ir „nueina pragarus“, nusileisdami į egzistencinės kančios gelmes.

„Esu be atsakymų“, – juokavo kun. Kęstutis su žmonėmis kavinėje apie susitikimo temą, kuri, jo žodžiais tariant, tampa konkreti, aktuali ir skaudi tuomet, kai realiai patiriama – kai homoseksualumas pripažįstamas šeimos narių, draugų. Tada nebelieka noro kalbėtis su pašaipą, tada suvoki, kokias dramas ir skausmą išgyvena šie sutikti žmonės. Mums, krikščionims, pasak kun. Kęstučio, irgi vis dar yra užduotis priimti kitą – kitaip besirengiantį, besielgiantį, kitos lytinės orientacijos ir pasiūlyti bičiulybę, priėmimą, pasidalijimą, tiesiog būti su kitu paliekant vietos veikti Dievui.

Kita vertus, kun. Kęstutis aiškiai išsakė Bažnyčios požiūrį – ji nei vienu atveju netoleruoja nuodėmės, tačiau ir nepasmerkia žmogaus, draudžia jį tapatinti su jo veiksmais, kviečia į tvarkingesnį gyvenimą, rodo Dievo įsakymus, duodančius kryptį žmogaus gyvenimui. Paklaustas, ką manantis apie homoseksualių asmenų partnerystėje auginamus vaikus, kun. Kęstutis tvirtai atsakė: vaikui visavertiškai augti reikia abiejų tėvų.

Kauno arkivyskupijos kiemelyje dainuojamosios poezijos kūrėjo ir atlikėjo Arūno Raudoniaus muzikos valandėlė liudijo viltį. Iš Papilio g. 3 kiemelio vėlyvą vakarą atrasti šlovinimo džiaugsmą Šv. Jurgio Kankinio (pranciškonų) bažnyčioje kauniečius pakvietė Vievio parapijos jaunimo šlovinimo ir maldos grupė.

Birželio 20 d. „Pilies sodo“ kavinėje Miesto misijų susitikimas vyko daugiausia dėmesio bei atgarsio visuomenėje sulaukiančia tema – Bažnyčios pinigai. Jai suformuluoti Kauno arkivyskupijos kurijos sielovados komanda pasitelkė dar nuo Žemaitės laikų žinomą posakį: „Kunigai Dievo apaštalai, o į pinigus kaip vanagai.“ Ar tikrai taip?

Diak. **Dainius Kaunietis** atleistas iš Utenos Kristaus Žengimo į dangų parapijos pastoracinės tarnystės ir paskirtas Zarasų Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos sielovados bendradarbiu. -P-

Arkivyskupui G. Grušui – valstybės apdovanojimas

Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo dienos išvakarėse už nuopelnus Lietuvai Vytauto Didžiojo ordino Didžiuoju kryžiumi apdovanojo Vilniaus arkivyskupą metropolitą, Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininką Gintarą Grušą. Tokį apdovanojimą yra gavę: 1998 m. kardinolas Vincentas Sladkevičius, 2003 m. kardinolas Audrys Juozas Bačkis.

-vilnensis.lt-

Arkivyskupui S. Tamkevičiui – Garbės šaulio vardas

Birželio 27 d. Kauno arkivyskupijos kurijoje arkivyskupui emeritui Sigitui Tamkevičiui buvo įteiktas Lietuvos šaulių sąjungos Garbės šaulio vardo ženklas. Šis apdovanojimas arkivyskupui suteiktas Lietuvos šaulių sąjungos vado atsargos pulkininko leitenanto Liudo Gumbino įsakymu už tarnystę Lietuvai ir Šaulių sąjungos vertybių puoselėjimą. Apdovanojimą įteikė kurijoje apsilankę Šaulių sąjungos vadovai.

Garbės šaulio ženklo apdovanojimas teikiamas ne tik Šaulių sąjungos nariams, bet ir kitiems Lietuvai nusipelnusiems asmenims, o jo teikimo tradicija siekia Šaulių sąjungos istoriją dar prieškarinio Lietuvoje. Šaulių sąjunga šiemet švenčia 98-ąsias įkūrimo metines. Pernai Garbės šaulio vardas buvo suteiktas buvusiam Lietuvos Prezidentui Valdui Adamkui. -kait-

Atlaidai Šiaulių katedroje

Birželio 29 d. Šiaulių katedroje šventi šventųjų apaštalų Petro ir Pauliaus atlaidai, o Šiaulių vyskupas Eugenijus

Bartulis pasveikintas vyskupystės dvidešimtmečio proga. Taip pat suteikti akolito skyrimai, o kun. prelatas Vytautas Steponas Vaičiūnas pristatė penktąją savo poezijos knygą.

Iškilingai Eucharistijai vadovavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Koncelebravo prel. V. S. Vaičiūnas, Šiaulių Šv. Ignaco Lojolos (jėzuitų) bažnyčios rektorius kun. Stasys Kazėnas SJ, Pakruojo dekanas kun. Remigijus Čekavičius, Radviliškio dekanas kun. Tadas Rudys, Joniškio dekanas kun. Eduardas Semaška, kiti Šiaulių vyskupijos kunigai.

Šv. Mišių metu Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis akolito skyrimus suteikė Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos klierikui Raimundui Šnapščiu.

Prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas, sakydamas pamokslą, akcentavo Jėzaus Kristaus realų, suprantamą pasilikimą su mumis. Pasilikimą, kuris veikia gyvenimo istoriją. Be jo Bažnyčia būtų negyva ir nesuprantama, kaip meno paminklas. Profesorius pabrėžė šventųjų apaštalų Petro ir Pauliaus vaidmenį Bažnyčios istorijoje. Žmogus žemėje yra apdovanotas iš meilės. Meilė iš tiesų gali būti pilna ištikimybės, pasiaukojimo net iki mirties. Meilė – dovanojanti gyvenimą kitiems. „Šiandien mes švenčiame mūsų garbingojo jubilato 20 metų vyskupystės sukaktį – tęsė prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas. – Vyskupo veikla – ištikimybės ir meilės paliudijimas. Mums kiekvienam duota gyvenimo užduotis pagal amžių, intelektą ir gebėjimus visu gyvenimu liudyti gyvąjį Dievą.“

Po šv. Mišių prelatas prof. Vytautas Steponas Vaičiūnas pristatė savo naująją poezijos knygą „Amžinybės pėdsakai“. Pristatyti knygą padėjo VDU garbės daktaras, poetas, universiteto leidyklos vyriausiasis redaktorius Robertas Keturakis, aktorė Olita Dautartaitė ir Pasaulio lietuvių centro vadovas Vaidas Kubilius.

Šiaulių vyskupą Eugenijų Bartulį, švenčiantį 20 metų vyskupystės sukaktį, šil-

Į šį klausimą atsakyti bei su kauniečiais „Pilies sode“ plačiau pasidalyti, kaip šiandien gyvena parapijų, ypač mažesnių, kaimo, bendruomenės, apie ką mąsto jų ganytojai, atvyko Krekenavos parapijos klebonas kun. Gediminas Jankūnas. Jis papasakojo, kaip tvarkosi savo parapijose – čia dirba samdomi darbuotojai, atlaisvinantys kunigą jo tikrajam sielovadiniam darbui, tačiau jie ugdomi suprasti savo darbą kaip tarnystę – čia neužtenka įprastų darbinių įgūdžių, reikia mokytis jausti plačią atsakomybę už savo parapiją, Bažnyčią, suvokti krikščioniškos bendruomenės misiją, bendravimo kultūrą.

O kaip tvarkomi pinigai? Į šį visų kavinėje lauktą klausimą kun. Gediminas reagavo visai paprastai: pirmiausia viešai paskelbiant rinkliavų aukas. Kad Bažnyčia nėra pertekusi pinigų, kun. Gediminas šmaikščiai iliustravo pavyzdžiu iš prekybos centrų: visi žinome, kaip šilta ir jauku ten, kai, pvz., artėja Kalėdos, ir kaip tai skiriasi nuo mūsų bažnyčių, kur šąlame žiemą, o vasarą žliaugte žliaugia prakaitas. Ne viena bažnyčia, įsirengusi nors kokią šildymo sistemą, netrukus pradeda stokoti pinigų šildymui. Kur išeitis? JAV studijavęs kun. Gediminas atkreipė dėmesį, jog ten parapijų bendruomenės visiškai turi save išlaikyti, valstybė neremia pastatų išlaikymo, remontų. Mes stokojame sąmoningumo, bendruomeniškumo, bendros, ne vien kunigo, atsakomybės supratimo. Šiandien nereikia nepagrįsto optimizmo – reikia matyti tikrovę ir sukti galvas ieškant išeičių. Visi nori brandžių kunigų, tačiau jie negali visko mokėti. Dėl to labai svarbūs jų talkininkai yra pasauliečiai. „Padėkime vieni kitiems malda, darbu, auka, o kai kada ir... nutylėdami“, – sakė nestokojantis optimizmo ir humoro kun. G. Jankūnas.

Po nuotaikingo ir geranoriško susitikimo „Pilies sode“ arkivyskupijos kiemelyje grojo pučiamųjų kvintetas „Brass band“ (Slovakija). Pranciškonų bažnyčioje vyko LJD suburto ansamblio šlovinimo vakaras.

Birželio 21 d. senamiesčio kavinėje „CH Chocholeterie“ vyko išskirtinis Miesto misijų susitikimas Teofiliaus Matulionio beatifikacijos tema. Apie būsimą palaimintąjį žinia dalijosi ypatingas svečias – kunigas kapitonas dr. Mindaugas Sabonis, T. Matulionio beatifikacijos bylos postulatorius Romoje, dabar Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kapelionato kapelionas, Lietuvos kariuomenės ordinariato kurijos kancleris.

Nedidelės svetingai priėmusios kavinės kamerinėje erdvėje tą vakarą kun. Mindaugas pasidalijo žmogiškai paprastu liudijimu ir unikalios dokumentika apie šventą žmogų ir jo žmogiškumą. Būtent žmogiškumas ir gyvenimo kontekstas, pasak kun. Mindaugo, labai svarbu tiriantiems kandidatų bylas Vatikane.

„Šventumas nėra kažkokie paranormalūs reiškiniai. Būti šventam nereikia būti kažkokiam keistam. Šventieji nebuvo tie, kuriems buvo duota kokių nors privilegijų“, – sakė kun. Mindaugas. Jis prisipažino, jog pradėjęs gilintis į Teofiliaus bylą ir rašyti kandidato *position* (dabar tai 800 psl. knyga) atrado kitokį šventumą, nei įsivaizdavo. „Kankiniai nėra savižudžiai ar pametusieji prasmę gyventi“, – kalbėjo kun. Mindaugas, pabrėždamas, jog kankinys, atvirkščiai, saugo Dievo dovaną – gyvybę. Bet jis tas, kuriam leista dalyvauti paties Kristaus misijoje ir dėl Kristaus paaukoti savo gyvybę. Būtent dėl Kristaus ir kankinio ryšio šiandien saugome, gerbiame, liečiamės prie kankinių relikvijų. Kristus yra kankinyje savo galia ne tik tada, kai šis kenčia ir atiduoda gyvybę, bet ir tada, kai yra jos netekęs. Vėliau kalbėta apie žmogiškąjį palaimintojo Teofiliaus veidą – žmonės iš tiesų sulaukė kvapą daugiau kaip valandą klausėsi pasidalijimo apie tai, kas tikra ir žmogiška Matulionio gyvenime.

„Juk Tavo indas, Dieve, sklidas, nuplauk mane malonės vandeniu“, – tęsiant Miesto misijas birželio 21-osios vakare iš arkivyskupijos kiemelio toli po Santaką sklido ši ir kitos giesmės bei dainos, kurias atliko Benas Ulevičius bei Gintarė Lukijanskaitė. Visai vakarėjant, 21 val., buvo persikelta į Pranciškonų bažnyčią kartu pašlovinti Viešpaties su bendruomene „Gyvieji akmenys“.

Birželio 22 d. erdvioje „Bernelių užkeigos“ menėje kauniečiai dalyvavo susitikime su t. Aldonu Gudaičiu SJ tema „Savivertė ir savimeilė“. Krikščioniškuoju požiūriu apie savivertę ir savigarbą kalbėjęs ir dvasiniais patarimais pasidalijęs tėvas jėzuitas Aldonas Gudaitis minėjo per menką lietuvių savivertę, kuri būdinga ypač išaugusiems sovietmečiu, netgi ugdytiems griežtų katalikų tėvų. Tėvas jėzuitas kreipė žvilgsnius į Šventąjį Raštą, iš kurio puslapių atpažįstame Dievo rūpestį, begalinę meilę žmogui. Žvilgsnis į save kaip mylimą Dievo vaiką padeda išsivaduoti tiek iš menkavertiškumo, tiek iš puikybės, gyventi džiaugsmingą gyvenimą.

„Dievas manęs pasigailėjo ir padarė popiežiumi“, – priminė tėvas Aldonas vakaro dalyviams popiežiaus Pranciškaus nuolankumą, su kuriuo Šventasis Tėvas priėmė savo paskyrimą. Keldamas popiežiaus bendravimo su žmonėmis pavyzdį, tėvas jėzuitas sakė, jog savo keliones ir susitikimus su žmonėmis Pranciškus pradedantis ne nuo savo kalbų, bet pirma išklaUSDamas kitus. Savo pasidalijime apie savivertę be savimeilės tėvas Aldonas pasirinko ir jau iškeliavusio į amžinybę tėvo Aniceto Tamošaičio SJ dvasinėmis įžvalgomis. Pasak t. Aniceto, menką savivertę byloja gajus pavydas, nemokėjimas džiaugtis kito sėkme, gobšumas, kai savo vertę stipriname daiktais. Anicetas mėgdavęs sakyti, jog kiekvienas esame Dievo atvaizdas, bet ar dėl to tikrai džiūgaujame?

Birželio 22 d. vakarą arkivyskupijos kiemelį tiesiogine šio žodžio prasme drebino drąsių ir veržlių jaunuolių – mokytojo ir jo mokinių suburta grupė „Chebra“ (vad. Mantvydas Randis), jau žinoma iš tokių didžiųjų jaunimo krikščioniškų renginių, kaip Lietuvos jaunimo dienos, festivalis „Sielos“. Šie jauni krikščionys ne tik grojo, dainavo, bet ir liudijo tikėjamą papasakodami, kaip ji atrado tarp kitų daugybės jauną žmogų viliojančių šių laikų „pasiūlymų“. Po koncerto Šv. Jurgio bažnyčia greta kiemelio vėl atvėrė duris jauniesiems Misijų savaitės dalyviams – šįkart Petrašiūnų parapijos šlovinimo grupei. Čia vėlyvą valandą buvo meldžiamasi už miestą, jo žmones, už tuos, kurie atvyko pabūti arti Viešpaties, už Kauno arkivyskupiją, o šioje maldoje dalyvavo ir jos ganytojas arkivyskupas Lionginas Virbalas.

Birželio 23 d. Evangelizacinės mokyklos dalyviai (ne tik Kauno, bet ir Vilniaus bei Telšių vyskupijų), pusmetį kartu rengęsi šioms misijoms, vyko į Petrašiūnų slaugos ligoninę, lankė senelius, kartu meldėsi už jų sveikatą. Šiomis Misijų dienomis buvo aplankyti kalintieji Pravieniškųjų pataisos namuose ir Kauno vaikų socializacijos centro „Saulutė“ bendruomenė. Vakare kiemelyje savo muzikiniu talentu džiugino diakonas Vincentas Lizdenis, su draugais dovanojęs valandėlę muzikos atgaivos. Vėliau Šlovinimo vakare pilnoje Pranciškonų bažnyčioje kartu giedoti kvietė Jono Pauliaus II piligrimų centro bendruomenė.

„Vedę dvasininkai. Įmanoma?“ – taip pavadintas paskutinis misijų susitikimas tą vakarą vyko „CH Chocholaterie“ kavinėje. Susitikime dalyvavę apie 40 žmonių turėjo unikalią progą išgirsti apie seną, sykiu ir naują (atgaivintą po Vatikano II Susirinkimo) nuolatinį diakonų tarnystę Bažnyčioje. Apie ją dalijosi nuolatiniai diakonai: Darius Chmieliauskas, Audrius Jesinskas, Nerijus Čapas OFS, Darius Venčkauskas ir Benas Ulevičius, taip pat svečias iš Toronto

tai sveikino kunigai, organizacijų, bendruomenių nariai, pavieniai tikintieji.

Katedros kieme atlaidų dalyviai vaišinti sriuba. Koncertą dovanojo vargoininkas Romualdas Juzukonis, kurio dainoms skambant atlaidai pasibaigė smagiai sukantis rateliuose. Ta proga padovanotas ažuoliukas kitą rytą, nulijus gana smarkiam lietuvi, pasodintas Pastoracijos centro kieme. -irat-

Numatoma atnaujinti Aušros Vartus

2018 m. bus pradėti vieno iš įspūdingiausių paveldo objektų – Aušros Vartų – atnaujinimo darbai. Aušros Vartų koplyčia ir greta esanti Šv. Teresės bažnyčia po atnaujinimo taps dar patrauklesnė lankytojams. Kultūros paveldo departamentas yra pritaręs atnaujinimo darbams, o Kultūros ministerija patvirtino ES Struktūrinių fondų paramą šiam istoriniam objektui.

Aušros Vartai buvo itin brangūs šv. popiežiui Jonui Pauliui II. Sužinojęs apie išrinkimą popiežiumi jis nuėjo pasimelsti prie Aušros Vartų Marijos paveiklo Petro bazilikoje, o lankydamasis Lietuvoje meldėsi pačiuose Aušros Vartuose.

Pasak Vilniaus arkivyskupo Gintaro Grušo, „bendromis Vilniaus arkivyskupijos ir Lietuvos Respublikos institucijų pastangomis ne tik bus atnaujintas mums visiems brangus paveldas, bet ir sukurtos palankesnės sąlygos piligrimams ir turistams lankyti Aušros Vartų šventovę. Tai padės dar plačiau paskleisti žinią apie įspūdingą paveldo objektą – Aušros Vartus ir pritrauks daugiau lankytojų į Vilnių – Gailestingumo miestą.“

Pabaigus numatomus darbus stebuklingą Gailestingumo Motinos paveikslą apsaugos specialus stiklas, bus įrengta Aušros Vartų lobyno ekspozicija. Planuojama atnaujinti prastos būklės fasado fragmentus, koplyčios langus ir langines, pagerinti vėdinimo sistemą. Ketinama sudaryti galimybę judėjimo negalią turintiems žmonėms apsilankyti

ti koplyčioje. Dalis po Šv. Teresės bažnyčia esančio rūšio bus pritaikyta piligrimų reikmėms, bažnyčioje atnaujinti vitražai, restauruojama sieninė tapyba, skliautai, langai ir centrinės durys, atliekami kiti remonto darbai. Galerijoje, jungiančioje Šv. Teresės bažnyčią su Aušros Vartų koplyčia, bus atnaujinami vargonai ir jiems skirta patalpa. Bažnyčioje, galerijoje ir koplyčioje planuojama įrengti bendrą vaizdo ir garso sistemą.

-vilnensis.lt

Pašventinta koplyčia

Liepos 5 d. jauniausia Kauno arkivyskupijos parapija, įkurta 2013 m. lapkričio 4 d., – Kauno Šv. Jono Pauliaus II parapija Šilainiuose – Valstybės dieną pasitiko ypatingu įvykiu. Jos išvakarėse Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas pašventino parapijos koplyčią, o po šv. Mišių šventoriuje prie koplyčios į žemę įkasta kapsulė su aktu, primenančiu, kad šiuo Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio paminklu ir būsimos kartos kviečiamos laisvei.

Gausiai dalyvaujant parapijos bendruomenei, taip pat svečiams bei meldžiant Dievo palaimos parapijai, viso mikrorajono gyventojams ir naujos bažnyčios statytojams, buvo aukojamos arkivyskupo L. Virbalo vadovaujamos šv. Mišios. Jas koncelebravo Kauno I dekanato dekanas mons. Vytautas Grigaravičius, parapijos klebonas kun. Andrius Alminas bei kiti miesto parapijų kunigai. Giedojo mišrus jaunimo choras „Exaudi“.

Po šv. Mišių šios parapijos užmojų pastatyti naują bažnyčią ženklino pasirašytas aktas ir kapsulės įkasimas. Šiuo veiksniu parapija pradeda įgyvendinti išskirtinį bažnyčios statybos projektą: iškils monumentas „Pašaukti laisvei“ – arka su varpu ir bažnyčia, kaip integrali šio projekto dalis. Projekto mintis siejama su parapijos globėju šv. Jonu Pauliumi II, kuris lankė Lietuvą jai žengiant pirmuosius Nepriklausomybės žingsnius ir drąsino kurti laisvą Dievo vaikų gyvenimą savo nepriklausomoje tėvynėje. -kait-

diakonas Kazimieras Ambrozaitis, viešintis Lietuvoje su žmona Angele. Vakare dalyvavo svečias iš Škotijos diakonas Tony Smithas (atsakingas už diakonų ugdymą Škotijoje) bei diakonas Markas Woodsas iš Anglijos su žmona Jane. Jie pasakojo apie savo atliekamas tarnystes.

-kait-

Nuolatinių diakonų šventimai

„Šią dieną, kai švenčiame arkivyskupijos dangiškojo globėjo šventę, laikas padėkoti žmonėms, kurie savo nuoširdumu stengiasi tęsti šv. Jono Krikštytojo darbą ruošdami Viešpačiui kelią į žmonių širdis. Šiandien meldžiamės ir už tuos penkis vyrus, kurie, priėmę diakono šventimus, bus Bažnyčios siunčiami tarnauti žmonėms, padedant kitiems priimti tikėjimą ir gyventi kaip Kristaus mokiniam“, – birželio 24-ąją arkikatedroje švenčiant Šv. Jono Krikštytojo Gimimą sakė Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas, arkivyskupijos šventės metu suteikęs nuolatinių diakonų šventimus.

Arkivyskupijos šventės dalyviai tapo istorinio įvykio liudininkais – Bažnyčia Lietuvoje pirmą kartą diakonų šventimus suteikė savo profesijas, darbus ir šeimas turintiems vedusiems vyrams, kurie sėkmingai baigė penkerių metų studijų dvasinio gyvenimo bei šeimos santykių ugdymo ir sielovadinės tarnystės praktikos programą, o dabar bus siunčiami patarnauti tikinčiųjų bendruomenėms.

Prie Didžiojo altoriaus iškilmės pradžioje visi pasitiko Kauno arkivyskupo Liongino Virbalo vadovaujamą dvasininkų procesiją. Iškilmėje dalyvavo Kauno arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius, generalvikaras mons. Augustinas Paulauskas, prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas, kurijos kancleris mons. Adolfas Grušas, Kauno kunigų seminarijos rektorius mons. Aurelijus Žukauskas, Nuolatinių diakonų ugdymo centro vadovas kun. Kęstutis Genys ir per 40 kunigų – ne tik Kauno, bet ir kitų vyskupijų, taip pat kelių kongregacijų kunigai vienuoliai bei nuolatiniai diakonai, pastarosiomis savaitėmis su savo žmonėmis viešintys Lietuvoje, Kazimieras Ambrozaitis (17 metų tarnaujantis Toronto Prisikėlimo parapijoje), diakonas Tony Smithas (atsakingas už diakonų ugdymą Škotijoje) bei diakonas Markas Woodsas iš Anglijos. Dalyvavo ir Kauno kunigų seminarijos diakonai, kuriems prieš savaitę buvo suteikti diakonystės šventimai. Šv. Mišiose giedojo Šv. Arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčios kamerinis choras „Te Deum“, vadovaujamas Audriaus Petrausko.

„Nuoširdžiai sveikinu Jus, atsiliepusius į Viešpaties šaukimą – sveikinu Nerijų Čapą OFS, Darių Chmieliauską, Audrių Jesinską, Beną Ulevičių ir Darių Venčkauską. Mano malda apima ir Jūsų žmonas Živilę, Jonę, Astą, Dalę ir Neringą bei vaikus, kurie tam tikru būdu dalyvauja Jūsų pašaukimo gyvenime. Dėkoju Jums už Jūsų drąsų tikėjimą ir palaikančią meilę“, – šventimų liturgijoje pristačius šventinamuosius ir paliudijus jų vertumą priimti šventimus sakė arkivyskupas homilijoje. Joje padėkota arkivyskupui emeritui Sigitui Tamkevičiui, kurio iniciatyva Kauno arkivyskupijoje buvo pradėti rengti nuolatiniai diakonai, taip pat Nuolatinių diakonų ugdymo centro vadovams, programos koordinatoriams ir visiems prisidėjusiems prie jos įgyvendinimo.

„Viešpats mums leidžia suprasti, kad tarnysčių ratas turi būti platesnis, kad reikia jas skatinti ir prašyti, jog kiekvienas Bažnyčios narys pagal gautus talentus ir užduotis atsakingai bei visomis jėgomis prisidėtų prie Dievo karalystės kūrimo. Kai apaštalų laikų Bažnyčia gavo užduotį evangelizuoti visą

pasaulį, Šventoji Dvasia paskatino gausinti tarnystes, o ne vien rūpintis tarnų gausėjimu. Krikščionių bendruomenė yra graži ir patraukli, išplėsdama erdvę charizmoms, kad visi galėtų dalyvauti bendroje misijoje“, – kalbėjo arkivyskupas.

Ganytojas pabrėžė, jog diakonų pavyzdys yra pats Kristus–Tarnas, kuris plauna kojas saviesiems, atiduoda gyvybę už visus, parodydamas meilę iki galo. Diakonų užduotis – atstovauti šitaip tarnaujančiam Kristui, padėti visai Bažnyčiai jo pavyzdžiu būti dar labiau tarnaujančia, skleisti Evangeliją, palaikyti ir priimti žmones, ypač vargstančius, kenčiančius, išpareigoti teisingumui ir taikai. Per diakonus, pasak arkivyskupo, visa Bažnyčia prisiima diakoniją – tarnauti pasauliui.

Išrinktųjų į diakonų luomą pasižadėjimą – su nuolankumu ir meile tarnauti Bažnyčioje – diakonai tęsė guldami kniūbsčiomis prieš altorių, atiduodami Viešpačiui visą save, visą savo žmogiškumą, kad jis tai perkeistų į naują dvasinį būvį, o susirinkusieji palydėjo šį nuolankios maldos gestą melddami šventųjų užtarimo Visų Šventųjų litanija. Šventimai buvo suteikti arkivyskupų rankų uždėjimu tyloje ir po to perskaityta specialia malda.

Arkikatedroje nuvilnijusiais ilgais, džiaugsmingais plojimais bendruomenė netrukus jau sveikino jai patarnauti ateinančius penkis diakonus su ką tik gauta Šventosios Dvasios dovana.

Šeimos, su pagarba ir sutikimu priėmusios šeimos vyrų ir tėvų apsisprendimą diakonystei, visų akivaizdoje aprenę juos diakoniškais drabužiais – stula ir dalmatika. Diakonai užėmė savo vietą presbiterijoje, prie Viešpaties stalo, toliau švenčiant Eucharistijos liturgiją. Jai duoną ir vyną atnašų procesijoje atnešė diakonų sūnūs ir dukterys.

Liturgijos pabaigoje arkivyskupas įteikė aukščiausius arkivyskupijos garbės apdovanojimus – Šiluvos Dievo Motinos medalius – beveik dviem dešimtims arkivyskupijos bendruomenės narių už uolią tarnystę ir krikščioniškojo gyvenimo liudijimą.

Visi penki diakonai šeimose augina vaikus, šeimos ir toliau lieka jų gyvenimo prioritetas, bet savo tarnaujančia meile, subrandinta šeimose, jie, Viešpaties pašaukti ir artimųjų padrasinti, pasiryžo dalytis su kitais. Po iškilmės arkikatedroje ši bendruomenės ir šeimų šventė tęsėsi arkivyskupijos salėje, kur diakonai buvo asmeniškai sveikinami. Du diakonai skiriami tarnystei Lietuvos kariuomenėje, kiti tarnaus Kauno arkivyskupijoje.

-kait-

Mirė kunigas jubilatas Jonas Survila (1925–2017)

Birželio 27 d., eidamas 92-uosius metus, Marijampolėje mirė Kauno arkivyskupijos kunigas jubilatas Jonas Survila.

Kun. J. Survila gimė 1925 m. rugsėjo 15 d. Raseinių apskrityje, Girkalnio vienkienyje, Girkalnio parapijoje, Jurgio Survilos ir Pranciškos Daukšaitės šeimoje. 1933 m. pradėjo lankyti Girkalnio pradinę mokyklą, o ją baigęs 1939 m. įstojo į saleziečių gimnaziją Vytėnuose. Dėl permainų, susijusių su sovietine okupacija, Vytėnuose pasimokius tik metus, teko persikelti į Raseinių gimnaziją, kurią baigė 1946 metais.

Nauji leidiniai

Šv. Kryžiaus Jonas. Šviesos ir meilės posakiai. – Paštuva:

Šv. Juozapo ir šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės basųjų karmeličių vienuolynas, 2017. – 64 p. [Serija – Karmelio knyga]

Šv. Kryžiaus Jono *Šviesos ir meilės posakiai* – trumpos, dvasinės išminties kupinos sentencijos, parašytos dykumos Tėvų raštams būdingu stiliumi. Tai tarsi trumpi eilėraščiai proza, itin turiningi ir daugiaprasmiai, todėl juo skaitant pravartu pasitelkti kūrybišką, intuityvią poetinę nuovoką, skanauti žodžius ir frazes lėtai, kartojant daug kartų, kol pagaliau atsivers juose slypinti gili dvasinė prasmė – kaskart galbūt šiek tiek vis kitokia ir kiekvienam savita. Pasak paties autoriaus, šie patarimai, „nors trumpi ir negausūs, manau, yra naudingi ir veiksmingi, taip pat ir glausti, tad norinčiam jais pasinaudoti tikrai nebeprireiks jokių kitų, nes šie apima visus. Su šv. Kryžiaus Jono *Posakiais* nuodugnai supažindina tėvo Salvadoro Ros Garcíos įvadas.

Ištvermingas tikėjimo liudytojas arkivyskupas Teofilius Matulionis. – Vilnius: Lietuvių katalikų

mokslo akademija, 2017. – 160 p. / Parengė Arūnas Streikus ir mons. Algirdas Jurevičius.

Šioje knygoje skelbiami kelių autorių straipsniai apie arkivyskupą T. Matulionį. Tėvas Zdzisławas Kijasas OFM Conv., T. Matulionio bylos relatorius, išsamiai aptaria kankinystės sampratą Bažnyčioje. Dr. Arūnas Streikus pristato komplikuoatą istorinį kontekstą, kuriame teko gyventi ir veikti arkiv. T. Matulioniui. Dr. Romos Zajanchauskienės straipsnyje atskleidžiamas arkiv. Matulionio dvasingumas. Beatifikacijos bylos

postulatorius kun. dr. Mindaugas Sabonis nagrinėja teisės ir šventumo Bažnyčioje suderinamumą. Jis trumpai apžvelgia kanonizacijos procesų raidą istorijoje ir iš Matulionio beatifikacijos bylos pateikia svarbiausius akcentus, kurie turėjo lemiamos reikšmės Matulionio kanonizacijos bylai.

Nepataisomasis. Vardan Dievo, Tėvynės ir laisvės. Atsiminimai apie monsinjorą Alfonsą Svarinską. II dalis. – Kaunas: Naujasis lankas, 460 p.: iliustr.

Tai atsiminimų knyga apie vieną ryškiausių Lietuvos asmenybių – partizaną, triskart politinį kalinį, dvidešimt dvejus metus kalėjusį už Lietuvos valstybės nepriklausomybės ir katalikų tikėjimo laisvės gynimą, Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komiteto narį, Lietuvos Laisvės kovos sąjūdžio partizanų kapelioną, pulkininką, monsinjorą Alfonsą Svarinską. Autoriai atskleidžia jo gyvenimą, jo nepalaužiamą kovos dvasią, ištikimybę tautos ir Bažnyčios idealams.

Palaimintasis Jurgis, melksi už mus! Malonių knygelė. – Kaunas: Artuma, 2017. – 60 p.

„Tik tam, kuris yra artimas, patikime savo rūpesčius ir laukiame pagalbos, užtarimo. Tokį artimą palaimintąjį Jurgį atrado šioje knygelėje spausdinamų liudijimų autoriai. Jie visi kreipėsi į palaimintąjį dramatiškose situacijose ir užtikrina mums, kad nesuklydo. Čia paprastai aprašomi atsitikimai ženklai surinkti ne tam, kad ką nors įtikintų. Jie liudija tik tai, kad su tikėjimu, malda, viltimi galima žengti toliau ir atsiverti kitai – antgamatinei – tikrovei“ (kun. Adamas Bonieckis MIC).

1946 m. įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją. Dar nebaigęs seminarijos, 1950 m., iššventintas kunigu, o, baigęs seminarijos kursą, 1951 m. paskirtas Radviliškio parapijos vikaru, po dvejų metų perkeltas eiti vikaro pareigas į Šiaulių Šv. Jurgio parapiją. 1954 m. rudenį paskirtas klebonu į Būdvių Lazdijų rajone. 1965 m. liepą atleistas iš Būdviečio klebono pareigų ir paskirtas Margininkų parapijos administratoriumi, o rugsėjo pradžioje – Vosiliškio parapijos administratoriumi. 1978 m. tapo Pagirių parapijos klebonu. Paties prašymu 1988 m. atleistas iš Pagirių parapijos klebono pareigų ir paskirtas Kėdainių Šv. Jurgio parapijos altaristu vikaro teisėmis. 1997 m. jam buvo pripažintas invalidumas dėl regėjimo sutrikimų. Beveik nebegalėdamas skaityti, jis atmintinai išmoko Mišių tekstus, kad galėtų ir toliau patarnauti žmonėms. Tais pačiais metais paskirtas rezidentu Kauno Šventosios Dvasios (Šilainių) parapijoje. 2007 m. išvyko į Marijampolę ir ten apsigyveno specialiuosiuose globos namuose. Beveik iki savo mirties išlaikė aiškią sąmonę, išgyvendamas savo kunigiškąjį pašaukimą su dėkingumu ir ištikimybe Viešpačiui.

Kun. Jonas Survila buvo pašarvotas Marijampolės specialiųjų globos namų koplyčioje. Laidotuvės surengtos birželio 28 d. Po šv. Mišių Marijampolės specialiuosiuose globos namuose mirusiojo palaikai išlydėti į jo tėviškę Girkalnį. Šv. Jurgio bažnyčioje aukotos laidotuvių šv. Mišios. Palaidotas Girkalnio bažnyčios šventoriuje.

-Kn-

Mirė kunigas Juozas Stasiūnas (1939–2017)

Liepos 4 d. po sunkios ligos mirė Kaišiadorių vyskupijos kunigas Juozas Stasiūnas, Vilūnų Šv. apašt. Petro ir Pauliaus parapijos rezidentas. Kun. J. Stasiūnas gimė 1939 m. birželio 5 d. Aidiečių k., Molėtų raj. Mokėsi Suginčių ir Molėtų vidurinėse mokyklose. Trejus metus tarnavo sovietų armijoje. 1965 m. įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją, ją baigęs, 1970 m. gegužės 23 d. iššventintas kunigu Kaišiadorių vyskupijai ir paskirtas Kaišiadorių parapijos vikaru.

Nuo 1973 m. – Čiobiškio parapijos klebonas, nuo 1983 m. – Žiežmarių parapijos vikaras, nuo 1984 m. – Vilūnų parapijos klebonas. 2014 m. sukakus kanoniniam pensiniam amžiui bei pablogėjus sveikatai, pasiprašė atleidžiamas iš klebono pareigų ir paskirtas Vilūnų parapijos rezidentu.

Kun. Juozas Stasiūnas buvo pašarvotas Vilūnų parapijos bažnyčioje. Laidotuvių šv. Mišios aukotos liepos 6 d. Palaidotas gimtojoje parapijoje – prie Suginčių bažnyčios, tėvų kapavietėje.

-Kš-

Kardinolo Joachimo Meisnerio laidotuvės

Liepos 15 d. Kelno katedros kriptoje buvo palaidotas kardinolas Joachimas Meisneris, iškilus Bažnyčios ganytojas, savo veikla svariai prisidėjęs atkuriant bažnytines bendruomenes buvusiose Europos komunistinio bloko šalyse, taip pat Lietuvoje. Jis paskutinį kartą lankėsi Vilniuje pal. arkivyskupo Teofiliaus Matulionio beatifikacijos iškilmėje. Liepos 5 d. atostogaudamas Bavarijoje 83 metų ganytojas mirė su brevijoriumi rankose.

Per kardinolo laidotuves apaštališkasis nuncijus perskaitė popiežiaus Pranciškaus žodį, kuriame pažymėta, jog kardinolas Joachimas Meisneris, vadovaudamasis giliu tikėjimu, darbavosi žmonių labui tiek Vakaruose, tiek Rytuose. Popiežius emeritas Benediktas XVI, liudydamas ilgametę draugystę su kardinolu, atsisveikino su juo ypatingu gestu, asmenišku laišku, kurį perskaitė jo sekretorius arkivyskupas Georgas Gānsweinas. Jame popiežius emeritas minėjo telefoninį pokalbį su kardinolu Meisneriu, jau grįžusiu iš beatifikacijos iškilmių Vilniuje. Pasak Benedikto XVI, kardinolo balse buvo juntamas giedrumas ir pasitikėjimas. Jis taip pat pažymėjo kardinolo J. Meisnerio rūpinimąsi Rytų Europos šalių krikščionimis, išgyvenusiais komunizmo diktatūra. „Neatsitiktinai paskutinis jo gyvenimo apsilankymas buvo skirtas asmeniui, liudijusiam tikėjimą tuose kraštuose“, – rašė popiežius emeritas. Tikintieji aplodismentais reiškė pritarimą laiško mintims. Vengrijos primas kardinolas Peteris Erdő pamoksle taip pat išskėlė kardinolo J. Meisnerio nuopelnus Visuotinei Bažnyčiai. Jis apibūdino savo ilgametį draugą kaip aistringą kovotoją už tikėjimo tiesą, taip pat kaip dinamišką ganytoją, užtarusį vargstančiuosius.

Laidotuvių apeigoms vadovavo Kelno arkivyskupas kardinolas Raineris Maria Woelki, buvęs kardinolo Meisnerio sekretorius ir augziliaras, 2014 m. paskirtas jo įpėdiniu Kelno arkivyskupijoje. Laidotuvių procesija į Kelno katedrą ėjo miesto gatvėmis iš Šv. Gereono bažnyčios, kur buvo pašarvoti ganytojo palaikai. Liepos 5 d. vakare Kelno katedroje kardinolas R. M. Woelki gedulinėse Mišiose perskaitė dvasinį kardinolo Joachimo Meisnerio testamentą. Maldos forma išreikštame testamente – tikėjimo išpažinime pabrėžiamas klusnumas Šventajam Tėvui: „Visuomet laikykitės popiežiaus, tada niekuomet nepamesite Kristaus.“ Homilijoje kardinolas R. M. Woelki išskėlė kardinolo Meisnerio uolumą evangelizuojant, ginant žmogaus gyvybę. Jis taip pat priminė, kad, būdamas žmogiškai šiltas ir nuoširdus, kardinolas Meisneris buvo drauge nedviprasmiškai aiškus ir nenuolaidus dėl Jėzaus ir Bažnyčios.

Joachimas Meisneris gimė 1933 m. Breslau – dabartiniame Vroclave, karo metu šeima pasitraukė į Tiuringiją. 1962 m. buvo iššventintas kunigu, 1975 m. paskirtas vyskupu pagalbininku tuometinėje Erfurto apaštališkojoje administratūroje. 1980 m. paskirtas Berlyno vyskupu turėjo vadovauti vyskupijai, kurioje Rytų Berlynas buvo siena atskirtas nuo Vakarų Berlyno. 1983 m. popiežiaus Jono Pauliaus II pakeltas kardinolu. 1988 m. paskirtas Kelno arkivyskupu metropolitu šią tarnystę priėmė, kaip pats sakė, „iš klusnumo popiežiui“. Eidamas ganytojo tarnystę turėjo atlaikyti ne vieną konfliktą; jam taikytą „konservatoriaus“ etiketę komentuodavo pozityviai, kaip tikėjimo gynimą. Kardinolas J. Meisneris buvo vienas iš keturių kardinolų, 2016 m. viešai paskelbusių popiežiui Pranciškui prašymą paaiškinti abejonių keliančias vietas („*dubia*“) apaštališkajame paraginime „*Amoris laetitia*“. Kardinolas Joachimas Meisneris ne kartą lankėsi Lietuvoje. 2008 m. minint Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejų popiežius Benediktas XVI paskyrė jį savo ypatinguoju legatu. Jis padėjo įgyvendinti daug Bažnyčiai Lietuvoje svarbių projektų. Tarp Vilniaus arkikatedros varpų (taip pat išliedintų kardinolo J. Meisnerio iniciatyva) didžiausias dedikuotas šventajam Joakimui.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

I. e. p. kun. Kęstutis Smilgevičius

Nariai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / kun. Linas Baltrušaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbc@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 600 egz.

ISSN 1392-6098